

NR 1 feb 1994

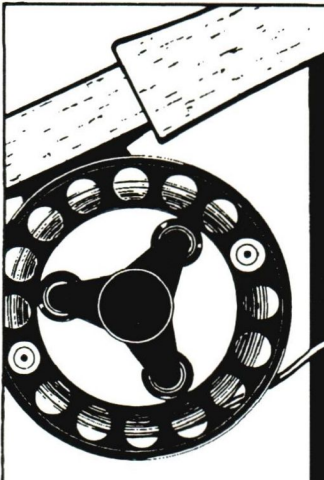
Lösnummer 55:- (inkl moms)

Flugfiske i Norden

Em-flugor Regnbåge under iskanten Danska "flats"
Superhackel Flugor av plüschil Guider & ghillies

Med Loop Custom fluglinor blir flugfisket enklare och effektivare!

Loop Custom fluglinor är ca 13-15m långa och skall justeras, kapas, i bakänden för olika kast och flugspön. Med Loop Custom fluglinesystem kan du få en lina som exakt passar din egen kastteknik och dina egna fiskeställen. Ett unikt fluglinesystem som är designat av Göran Andersson - författare av Sportfiskeförbundets instruktionsmaterial - Bättre flugfiske.

Justera, kapa, Custom linan enligt medföljande tabell för :

Den justerade Custom linan kopplas ihop med lämplig runningline.

Med Custom fluglinesystem kan du trimma in linor för både "omöjliga" ställen och för tex maximalt långa överhandskast.

Öglesystem är bra till tvåhandslinorna.

Till lättare linklasser rekommenderas permanenta skarvar.

- överhandskast

- underhandskast

- trånga underhandskast

LOOP
TACKLE DESIGN
Box 195
184 22 Åkersberga
Tel 08 540 68000

Loop Custom fluglinor finns som Enhands i flyt och sjunk, som Tvahands i 5 olika sjunkvarianter. Finns hos auktoriserade Sage / Loop återförsäljare som också gärna hjälper till med val av lina och skarvar.

Bättre flugfiske är namnet på Göran Andersson instruktionsmaterial, bok och video, om modern kastteknik.

För att kunna få ut maximal effekt ur flugspöt och kunna fiska även på ställen som ser "omöjliga ut" har Göran designat ett genialt fluglinesystem med specialtaperade fluglinor som kapas efter medföljande tabell. Med systemet kan du "skraddarsy" linor som passar spö, din kastteknik och fiskeplatsen tex en liten å med buskage eller en stor sjö där det är viktigt att nå ut.

Årets laxflugfiskeskola med Göran hålls i vanlig ordning på vårt eget vatten i Orkla, Norge V. 30 - än kan det finnas platser kvar!

Läs mer i Loop flugfiskeskatolog -93 och Nyhetstillägg för 1994. Bland årets nyheter finns också utökat program Custom linor, helt nydesignade neoprenevadare i bröst och midjemodell, nya Sage modeller, nya Loop HM Graphite spön - även tvåhands, flugbindningsnyheter och mycket annat.

Hämta katalog och nyhetstillägg hos din Sage / Loop återförsäljare eller beställ mot 20:- direkt från Loop.

Flugfiske efter lax och havsöring på Kolahalvön!

Framtidens Laxflugfiske finns utan tvekan på Kolahalvön. Sedan flera år har framförallt Amerikaner och Engelsmän fiskat på Kola med fångster som överstiger de vildaste fantasier. Problemet har varit priset, normalt kostar dessa camper 35.000-65.000 kronor / vecka, svindlande summor som gjort det näst intill omöjligt för oss Skandinaver att få uppleva världens troligen bästa laxflugfiske. **Flyfish in Kola har ändrat på det!**

Med ensamrätt på ett stort område med några av Kolas erkänt bästa laxälvar, med helpension, dusch, bastu, tillgång till egen helikopter i campen och i övrigt förstklassig service erbjuder Flyfish in Kola Årets fiskeäventyr i orörd vildmark till lägsta möjliga priser, från 12.800:-/vecka. Begränsat antal platser! Begär broschyr! *PS vid provfiske 1993 fångades i Strelina älven 854 laxar och 176 havsöringar (10 spön - 3 veckor!)*

FLYFISH IN KOLA

SANDKILSVÄGEN 3,
184 42 ÅKERSBERGA, SVERIGE.
TEL 08 540 -689 10 / - 68632
FAX 08 540 66595

Flugfiske i Norden

NR 1 feb 1994

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren	5
Regnbågsfiske under iskanten	6
Laksefiskeren Petter	10
Nytt fra Norge	13
Legendariska Bodsjön	14
American Museum of Flyfishing	16
Jons land	18
Material & metoder I	20
Piscator non solum piscatur	24
Nyt fra Danmark	27
Tors röding	28
Em-flugor	30
Den danske "flats"	32
Guider & ghillies	36
Nytt från Sverige	39
Superhackel	40
Marknadsnytt	44
Black Dragon	48
Boknytt	50
Köp, sälj och byt	55
Flugor av plüschil	58
Fiskekonst i litet format	60
Tankar på strandkanten	62

Omslagsbilden:
Foto: Steen Ulnits

PRESENTTIPS FRÅN FiN

FiNs Slips blå med vita sländor Kr 140:–

FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv Kr 20:–

FiNs Dekaler

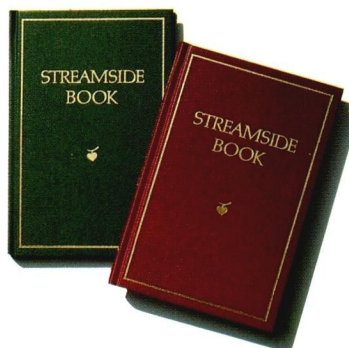
gul (fästes utanpå spötub el bil) Kr 10:–
rund (fästes på insidan av rutan) Kr 10:–

FiNs Brevmärken sign Gunnar Johnson
1 ark om 20 märken Kr 15:–
3 ark Kr 40:–

FiNs emaljmarke "fastener" el nål Kr 35:–

Vykort

5 dubbla kort m kuvert Kr 20:–
(Öring av T Gustavsson)
9 olika motiv m kuvert Kr 25:–
(av G Johnson/A Forsling) Kr 40:–
ark om 16 flugor

FiN:s nya "STREAMSIDE BOOK", 11×17 centimeter och 112 sidor, går lätt ned i jackfickan. I denna fiskedagbok kan du göra egna, värdefulla noteringar: flugmönster, adresser, kartskisser och skriva små berättelser från dina fisketurer.

Pris: SEK 150:–

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVATTEN av Boström/Bengtsson i fickformat och skinnomslag 3:dje uppl Kr 190:–

FiNs Pärm vinröda m guldskriften "Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal Kr 40:–

FiNs årgångar äldre/år Kr 200:–
2 årgångar, best samtidigt Kr 350:–
3 årgångar, dito Kr 475:–

FiNs årgångar äldre inbundna/år Kr 290:–
2 el fler, best samtidigt Kr 250:–

FiNs Självhäftande vykortsetiketter
20 st/förpackning Kr 25:–

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr enkel Kr 40:–
Dubbelnummer gäller ej 79–81 dubbel Kr 60:–

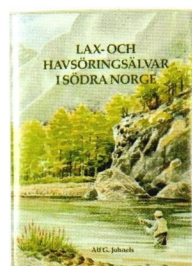
Prenumerationer på FiN som gåva ber vi Er ringa vårt prenumerationskontor Kr 270:–

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum **FiN-pris** Kr 70:–

FiNs 10-års Index en innehållsförteckning över samtliga nummer av FiN 1979–1988 m alfabetisk förteckning över förekommande flugor, fiskevatten etc Kr 40:–

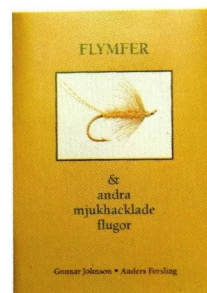
FiNs dubbelprenumeration får Du dels vanliga pren under året samt lite in på nyåret får Du en **inbunden årgång**
Tillägg Kr 250:–

Ang beställningar adresseras till: FLUGFISKE I NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT. Varorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du några frågor är Du välkommen att ringa på tel 0476-160 90 el fax 0476-160 64.

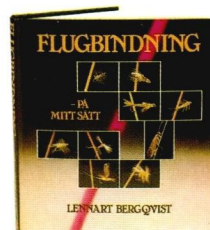
Alf G Johnels: "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge". Den självklara fiskeguiden för alla som fiskar lax i Norge. 198 lax- och havsöringsälvar från Oslo-området till Trondheimsfjorden redovisas i text och med översiktskartor.

Pris: SEK 220:–

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer". Denna bok på 128 sidor är ett vidarearbete med gamla mästare. De sista 16 sidorna utgörs av James E Leisenrings "Färg och materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Pris: SEK 162:–

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på Mitt Sätt". Den nya flugbindarboken, som redan har hunnit bli en klassiker. 350 färgbilder visar flugbindning – steg för steg.

Pris: SEK 380:–

Man flyttar inte på en älv

Sportfiske är egentligen hårdvaluta. Det sägs att turism globalt sett idag är världens största industri. Det finns också klara siffror som visar att kilovärdet på sportfiskad lax ligger kring en tusenlapp inräknat alla kringkostnader vi betalar för att få utöva vår sport, och kilopriset på öring, röding och harr ligger troligen inte långt efter. Trots det inser turistansvariga myndigheter inte sportfiskets potential. Att försörja sig på fisketurism är på våra breddgrader fortfarande inte något "riktigt" arbete.

Men frågar man i den lokala lanthandeln eller på bensinstationen, får man en klar bild av vad fisketurismen kan tillföra en bygd. För att inte tala om stuguthyrare och vattenupplåtare, som ännu mer direkt kommer i kontakt med besökande sportfiskare. Och detta trots att fisketurismen i det närmaste är helt outvecklad i vårt land. Vi kan bara jämföra med exempelvis skidturismen vid populära vintersportorter, där man verkligen förstått att ta vara på tillresande människors behov och sin egen ords resurser. Att arbeta med vinterturism – till exempel som skidinstruktör – räknas därför också som ett "riktigt" arbete...

När det gäller sportfiske är måttstocken av något outgrundligt skäl inte densamma. Men även sportfiskare bor i stugbyar, köper bensin och behöver mat i magen. Istället för liftkort köper vi fiskekort, och på samma sätt som skidturisten behöver en skidinstruktör, så skulle många fisketurister vilja nyttja en fiskeguides tjänster. Dessutom gör vi det sommartid, då det är tomt i skidbackarna – och därmed i stugbyarna. Det betyder att en satsning på fisketurism skulle ge en bättre täckningsgrad av gjorda grundinvesteringar – eller för att uttrycka det enklare: det skulle vara folk i stugorna året runt och många vintersäsongsarbetare inom turistnäringen skulle kunna få arbete även på sommaren. Nog så viktigt i avfolkningsbygder...

Arbetsstillfällena försvinner ur den traditionella tillverkningsindustrin med vikande konjunkturer och höga kostnadslägen. Tillverkningsindustrin kan nämligen flytta hela sin fabrikation till länder med lägre löner och sociala kostnader. Det är en utveckling som inte enbart har med nuvarande lågkonjunktur att göra. Det är en framtida strukturförändring som beror just på att fabriker och kapital är flyttbara. Däremot kan man inte flytta på hela landskap med berg och floder. De ligger där de ligger!

Det betyder att turismen intar en särställning. När vi köper en TV, en bil, en skjorta eller någon annan industriprodukt, så kommer produkten till oss. Men när vi köper turism, så är det vi som måste komma till turistanläggningen. Det betyder att den som vill se Egyptens pyramider måste åka till Egypten. Den som vill sola och

bada i havet måste åka till havet. Den som vill vandra i fjällen kan bara göra det just i fjällen, och den som vill fiska får vackert resa till målet för sin fiskelängtan. Här ligger poängen i satsningar på fisketurism: sjöarna och älvarna ligger där de ligger och kan aldrig flyttas till andra länder med gynnsammare företagsklimat. Det betyder att alla investeringar i fisketurism – nu och framgent – alltid kommer sin bygd till godo. Man riskerar aldrig att investeringar i nya arbetsstillfällen försvinner utomlands. Därför borde turistnäringen vara varje lokal politikers drömindustri...

Traditionellt talar vi om naturtillgångar och menar då mineraler, skog eller andra råvaror för industrin. Men på samma sätt är till exempel den norrländska midnattsolen en naturtillgång. Liksom fjällen och älvarna. De är turistnäringens råvaror, och deras förädlingsindustri består i en väl utbyggd men skonsamt riktad turism i en omfattning som landskap och miljö tål. Och detsamma gäller för övriga Norden. Varje landskap har sin egen råvara.

För fiskets del innebär det satsning på lämpliga vatten med utbyggd service, men med förståelse och kunskap att balansera besökande sportfiskares önskemål mot resursens kapacitet. Ett vatten ska vara lika bra år efter år.

En turistindustri är för sin överlevnad lika beroende av nöjda kunder som en tillverkningsindustri. Därför måste fisketurism ge god service i form av inkvartering, transporter och guidning genom den personal som gästen rent fysiskt kommer i kontakt med vid sitt besök. Men i botten måste också finnas kvalificerad, yrkeskunnig personal med fiskebiologiska kunskaper, som ser till att "råvaran" – det vill säga fisket – håller hög kvalitet.

Det engelska begreppet "river-keeper" saknar sin motsvarighet i vårt språk. När FiN i detta nummer puffar för fiskeguiden som yrkesman, är det vår förhoppning att denne guide i framtiden också ska vara just en "river-keeper" – det vill säga en professionell fisketillsynsman, som inte bara guidar besökande fiskare och hjälper dem till rätta, utan som samtidigt arbetar med biotopvård och serviceanläggningar i anslutning till sitt vatten och därmed förvaltar den lokala naturresursen, och att han gör det med bästa stöd från ansvariga politiker och turistmyndigheter, eftersom de alla är väl medvetna om att detta är den enda industri som de med säkerhet vet att de får behålla på orten och som därför säkrar också framtida arbetsstillfällena.

Hittills har nämligen aldrig någon flyttat en hel sjö eller en lång älv till ett låglöneland...

Gunnar Johnson

Regnbågsfiske under iskanten

Om årets första flugfiske i videts och tussilagens månad...

Text: Johan Klingberg

Foto: Ulf Börjesson

En försynt solstråle har lyckats leta sig igenom de tidigare så tjocka molnen. Himlen är snart helt blå med endast några få molnstrimmor som försvinner mot horisonten. Det är fortfarande kallt, bara strax över fem plusgrader. Isarna har inte helt gått

upp, men det mesta av sjön ligger öppen. Det är bara på skuggsidan som solen inte hunnit smälta isen.

Jag sätter mig ner för att andas in den klara morgonluften. Vattnet ligger spegelblankt, och kaffet ryker när jag håller upp det ur termosen. Ett par

fjädermygg ligger halvdränkta intill strandkanten och ger mig förhoppning om att fisken kanske börjat bli aktiv igen. Säsongens första fiske – och livet känns härligt...

Det dröjer heller inte länge förrän en svag virvel avslöjar en av sjöns

Visst känns det alldeles speciellt, vårens allra första premiärfiske.

regnbågar, och snart följer flera vak på det första. Flugvalet brukar vid sådana här tillfällen tidigt på säsongen bli en liten svart myggpuppa. Tafsen på flytlinan är bara 0,14 i spetsen och den här gången väljer jag en liten tjäderpuppa bunden på krok nummer 16. Jag smyger mig sakta ner till strandbrinken där jag sett fiskarna. Sittande på huk kastar jag flugan mot den senaste virveln och nu hänger puppan strax under ytan. Väntan blir inte lång. Snart dras tafsen nästan omärkligt till vänster, och jag svarar direkt. Men jag känner bara hur flugan lossnar från det sega käkbrosket, en stor virvel slår upp och fisken försvinner ut i djupet. Det är inte direkt ovanligt att säsongen börjar så här – man är alldeles för ivrig och har inte tid att vänta...

Solen har nu gått upp helt och hållet och en liten vindkant har bildats fem, sex meter utanför branten. Jag sätter mig på nytt och fiskar min myggpuppa precis där vindkanten börjar. Inte heller denna gång blir väntan lång innan tafsen drar iväg. Jag fajtar ut fisken ordentligt innan jag försiktigt kan lyfta upp den på

stranden. Regnbågen är annars normalt förhållandevis lugn och snäll så här tidigt på våren efter att ha levt i det fyragradiga vattnet nära botten hela vintern.

Längre ner i sjön, där isen fortfarande ligger, finns en alltid lika intressant fiskeplats. Men här byter jag ut den lilla tjäderpuppan mot en flicksländenymp och tafsspetsen åker upp ett snäpp till 0,18 millimeter. Jag lägger det första kastet en bit utanför iskanten och tar hem flugan i ett lugnt tempo. Men hugget uteblir. Nästa kast lägger jag så att flugan landar direkt på isen. När jag sedan drar den över kanten, låter jag den sjunka en stund innan jag lyfter den med spötoppen. Hugget kommer inte helt överraskande. Iskanter är alltid bra ställen att prova på.

Regnbågen gör en ilsken rusning in under isen och jag sänker spöspetsen under vattenytan för att om möjligt skydda linans coating från att skavas mot iskanten. Den här regnbågen tar jag betydligt hårdare och snabbare än den första, och den något förvånade fisken följer lugnt med in till land. Den får gå tillbaka. Det finns garante-

rat fler fiskar under det väldiga istaket.

Var går fisken?

Så här tidigt på säsongen samlar de matrika platserna betydligt fler fiskar än under sommaren. Hittar man fisk på ett ställe brukar där finnas fler. Har man turen att finna en isbelagd vik, brukar denna vara en bra fiskeplats. Det verkar som om all fisk i det närmaste området söker sin föda i ett stråk alldeles intill iskanten. Iskanter har nämligen en förmåga att dra till sig mängder av larver, nymfer och annat matnyttigt. Årets första kläckta fjädermyggor ser man också oftast just vid den första isvaken eller iskanter, och det samma gäller som bekant också bäcksländorna. Men isen försvinner snart, så det gäller att passa på medan tid är. Sedan får man söka fisken på annat håll.

Ett litet tips kan vara att kika på en djupkarta över sjön. Fisken håller sig mestadels längs sjöns branter, det vill säga där det blir en snabb förändring

forts på nästa sida

Årets första regnbåge tog just under iskanten.

forts från föreg sida

av vattendjupet. Man kan oftast genom att studera terrängen runt en sjö få en bra uppfattning också om hur bottnarna ser ut närmast land. Sticker det ut en lång, flack udde, så brukar det också vara långgrunt utanför. Detsamma gäller vid en vik med slät mark. Är det däremot hög, sluttande terräng nära stranden, fortsätter normalt också det branta partiet ner i vattnet och det kan ibland vara tvärdjupt.

Den tidigare nämnda udden kan vara en bra fiskeplats om man fiskar utanför det grunda området. Här bildas en nivåskillnad och fisken jagar nerifrån djupet och in mot det grundare området. Detsamma gäller för viken, men man bör alltså inte rikta fisket in i själva viken, utan mot den plats där grundområdet övergår i djupare vatten. Den nämnda brantkanten missas alltför ofta, men den är för mig en av försäsongens absolut hetaste platser. Längre fram på våren, när det blir större kläckningar av fjädermygg, är vindkanterna bra för det mer ytnära fisket. Vindkanter är för

övrigt alltid bra fiskeplatser, eftersom de på samma vis som iskanten ger tak över huvudet för fisken och därmed skapar ett visst skydd, samtidigt som där sker en koncentration av födan.

Vårens första insekter

Riktigt tidigt på säsongen är det inga riktiga insektskläckningar att tala om. Men däremot är många nymfer och andra bottendjur i rörelse och har snart nått sin fulla storlek. Det är inte svårt att tänka sig vilket otroligt stort antal insekter som rör sig där nere i vattnet. Varje sjö har sin insektsfauna, men i de sjöar jag fiskar finns det ett antal dagsländenympor, bland annat vassländenympor, som nu är mycket aktiva eftersom kläckningstiden ligger närmast för dem.

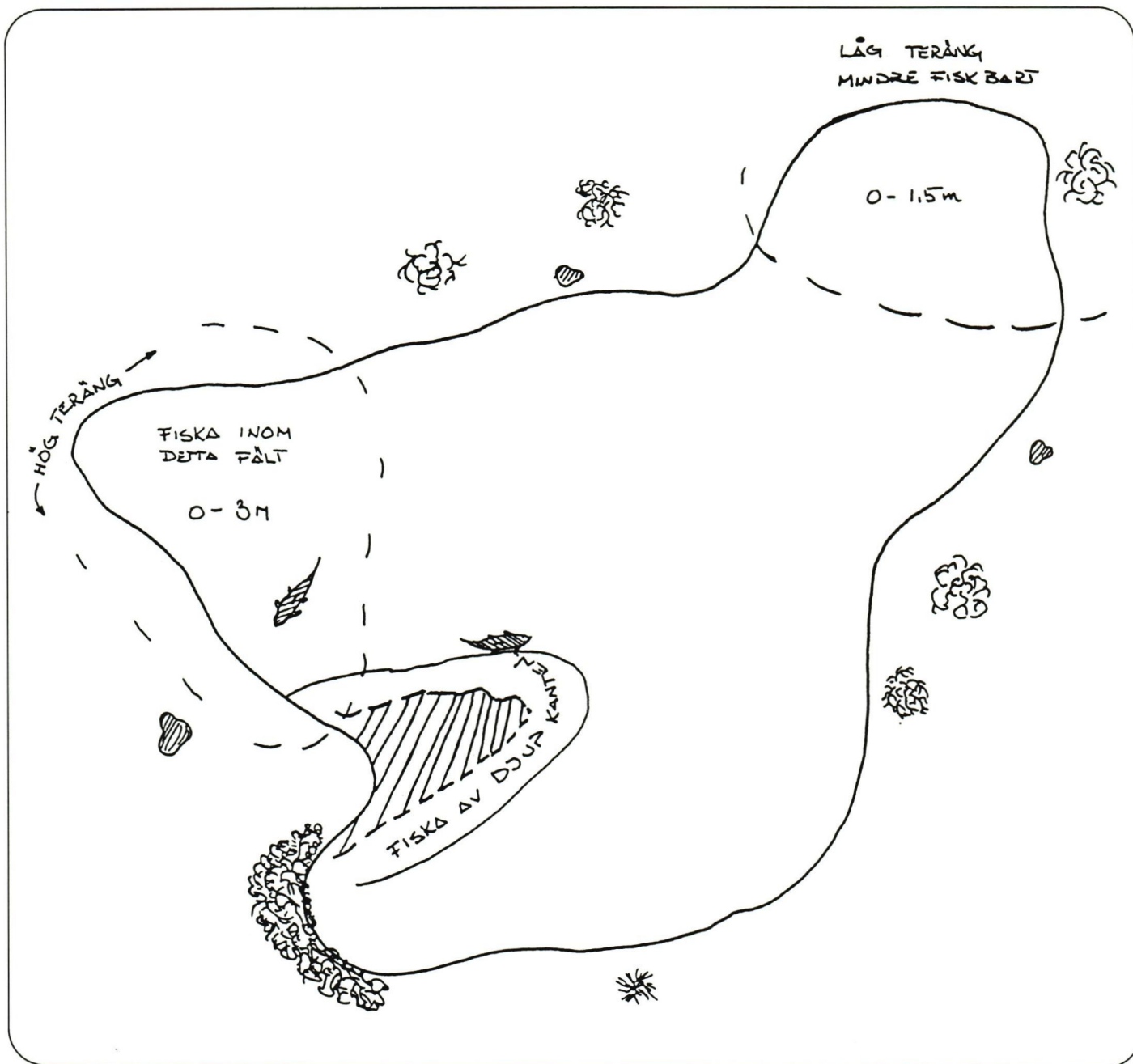
Som bekant finns fjädermygg hela året, och visst står de på menyn även nu. Men de insekter jag tycker är mest intressanta under våren är ficksländenymporna. De är stora och proteinrika, och får regnbågen tillfälle, är den snabb att plocka åt sig en och annan.

Nu brukar man även kunna finna trollsländenympor fasthakade på stockar och grenar nere i vattnet. Vid en av mina sjöar finns det också mängder av vattengråsuggor, och i det vattnet har just gråsuggan blivit något av en basföda för regnbågen.

Flugor och fiskemetoder

Flugvalet brukar i stort inte nämnvärt skilja sig från säsongens övriga månader. Men själv har jag en liten idé om att binda de första vårflugorna i något större storlek än vanligt. Mina vårflugor brukar också alltid vara något mer förtyngda än annars. Att ha flugor med olika förtyngning brukar dessutom vara en bra genväg att söka sig fram till vilket djup fisken går på den aktuella dagen. Man kan till exempel ha tre olika förtyngningar: en liten lättare lindad med koppartråd, en medium med lite blytråd och en snabbsjunkande med mycket bly.

De mönster jag använder under vårfisket kan räknas på ena handens fingrar. Av dem är flicksländenympen

Lär dig avläsa terrängen kring ett vatten för att lättare kunna bedöma hur undervattenstopografin ser ut. Fiska i första hand av djupkanter och partier som är rimligt djupa ända inne från land.

viktigast för mitt fiske. Flicksländenympen tillsammans med en corixa, en grå "buse", en svart flymf och eventuellt en husmaskimitation gör att jag klarar mig ganska långt.

Problemet med det tidiga vårfisket brukar vara att finna det djupa fisket. Därför kommer sjunklinan väl till pass. Ett litet knep för att finna det rätta djupet är att räkna ner flugan från det att den nått vattenytan. Man kan till exempel börja med att räkna till fem sekunder. Händer det inget, så räknar man till tio i nästa kast. På så vis har man full kontroll över på vilket djup flugan befinner sig när man får hugg och vill

fortsätta fiska på samma djup. Om man föredrar att fiska med flytlina, har man god hjälp av de olika förtyngningsgraderna på flugorna.

En närmast bortglömd metod är att fiska med flera flugor på tafs. Håkar man på alla tre förtyngningsgraderna, fiskar man av djupen tre gånger så effektivt som med bara en fluga. När jag fiskar med flytlina vill jag också alltid ha en lång tafs, men när jag söker fiskens djup använder jag extremt lång tafs – ibland upp till sju, åtta meter – för att kunna fiska de riktigt djupa partierna.

Jag glömmer aldrig en eftermiddag vid Strandgölen på Hökensås. Det

var lite senare på säsongen, i början av maj. Det var fortfarande kallt om morgnarna och björkarna hade inte ens fått musöron. Jag gick bort till min "flicksländevik" och satte direkt på en flicksländenymp som dropper och en svart flymf som ändfluga. Fisket bedrev jag med korta tvärkast intill land. Jag hade tur och krokade ett par fiskar inne i viken. När regnbågarna sedan gick över till att jaga mer ytnära efter myggpuppor, tog de den svarta flymfen. Det kändes som en riktig fullträff den gången – vilket kanske inte händer så ofta. Men just då var det en fantastisk inledning på en ny säsong...

Laksefiskeren Petter

Historien om en gammel laksestang af bambu...

Text & foto: Nils Mogensen

Der hænger en gammel, skæv bambusstang oppe under loftet, lige her over mit skrivebord. Det er en fiskestang, en fluestang. Håndtaget består af rød tape og rester af maling beretter, at stangen i sin storhedstid var malet grå. Et stort fluehjul er monteret med et par grove spændebånd. Fra hjulet løber en brunlig silkeline ud gennem øjerne og ender i et forfang, hvori der er bundet en stor og underlig lakseflue. Alt i alt en underlig loftsudsmykning, som jeg dok ikke ville undvære. Når jeg ser på stangen genkaldes nemlig, foruden stangens historie, vidunderlige oplevelser fra en uges laksefiskeri i Norge.

Sommer, sol, ferie og fiskeri i en af Norges bedste lakseelver. Nej, hvor jeg havde glædet mig. En uge sammen med gode kammerater i en vidunderlig natur på jagt efter et af verdens mest forunderlige dyr. Jeg havde ikke tænkt mig om længe, inden jeg havde sagt ja til tilbudet fra min ven Mogens. Otte mand, alle fluefiskere på 3,5 kilometer vand. – Nu stod vi der så, velankommet til det logi, der de næste dage skulle danne rammen om og være udgangspunktet for vort fiskeri. Bilerne der var proppet til bristepunktet med mad, øl, spiritus og selvfølgelig fiskegrej, blev hastigt aflæssede og karrossen steg til normal højde. Mad i køleskabet, grøntsager i kælderen og ølkasser i en meter-høj stak, midt i køkkenet. Whisky, snaps, cognac og gammeldansk i en lang række på en af hylderne. Hvis laksene ikke bed, skulle vi i hver fald ikke komme til at kede os, det var der taget højde for. – Fisketuren kunne tage sin begyndelse.

Aldrig så snart var vi færdige med at pakke ud, før et overdådigt veldækket frokostbord stod klart. Appetitten fejlede intet og vi var godt i gang med sild og snaps, da døren gik op og et rødmosset mandshovede kom til syne.

"Hej", lød det fra den gamle mand i døråbningen. "Jeg kom lige forbi."

Ingen af os, anede noget om hvem det var, så vi indbød pænt for at høre hans ærinde. Den gamle satte sig og en umiskendelig fæl lugt bredte sig langsomt i køkkenet. Jeg skænkede ham en snaps.

"Nej, nej, nej, nej, nej", protesterede han, men drak den alligevel.

Den gamle forklarede, han hed Petter, lige var kommet forbi og ville hilse på de nyankomne. "Jeg er gammel arbejder og fagforeningsmand", bekendtgjorde han.

"Vi har også en fagforeningsmand med, en rigtig pamp", var der en der sagde og pegede på Henning, der virkeligt var kasserer i en af SID's lokale afdelinger. Petter sprang op af stolen, nærmest løb hen til Henning for bordenden og trykkede ham hjerteligt i hånden. Henning rejste sig, tog Petter under armen og begyndte at synge Internationalen mens han dansede rundt med den gamle. Petter blev grebet af stemningen og istemte et højt "Hejsa hop!". De indtog derefter atter deres pladser ved bordet. Petter fortalte mig, at han var gammel laksefisker. Han havde endnu nogle af de laksefluer, han selv havde bundet og fisket med for år tilbage. Fluerne lovede han, ville han finde frem så jeg kunne få dem at se.

Næste formiddag var han der igen, den gamle. Han slog sig ned ved bordet. Jeg fandt snapseflasken frem og skænkede en dram, som hastigt forsvandt i Petter's svælg.

"Ja, du brænder vel selv, alle Nordmænd brænder jo", sagde jeg, henvendt til den gamle.

"Han tror jeg har et hjemmebrænderi", udbrød Petter forurettet, og rystede sit hoved kraftigt fra side til side.

Så fulgte en lang pause.

"Det har jeg også", sagde Petter, "hjemme i kælderen, – men jeg brænder kun til husbehov, – kun til mig selv. Kom ned til mig i morgen, så skal du smage."

Tanken om Petter's hjemmebrændte firs procents Norske brændevin gav mig kvalme.

"En snaps til?", forsøgte jeg, ligesom for at bringe Petter's tanker på andre veje.

"Nej, nej, nej, nej, nej, nej!", svarede Petter afvisende.

Jeg satte flasken fra mig og tog en slurk af den sorte kaffe.

"Jo, jo, jo", lød det så fra Petter, mens han pegede på sit tomme bæger.

Jeg forstod en beskedent hentydning og skænkede Petter endnu et mål af de klare dråber, der fejlagtigt kaldes akvavit (livets vand). Petter tømte det lille bæger i et drag og satte det fra sig på køkkenbordet.

forts på næste uppslag

Petters gamle laksestang med fluehjul og en hjemmelavet flue...

forts från föreg uppslag

"En til!", befalede Petter, og pegede på sit tomme bæger.

Jeg greb flasken og skænkede.

"Nej, nej, nej, nej", lød det fra den gamle, "det er kedeligt".

Han var sgu ikke nem at blive klog på, ham Petter. Jeg har mødt mange mennesker der lider af falsk beskedenhed, men dette overgik selv min vildeste fantasi.

"Vil du ikke ha' den", spurgte jeg uforstående.

"Jo, jo, jo", svarede han, satte bægeret for munden og sugede hver dråbe ud af det. "Ser du jeg drikker ikke, – bare for skøj", bemærkede Petter.

Nu stod det pludseligt klart for mig, hvorfor spiritus på det nærmeste var bandlyst i Norge. Hvis alle Nordmænd havde det samme forhold til spritten som Petter, skulle selv lyst øl forbydes så kunne de drikke saftevand, – bare for skøj, tænkte jeg.

"Nå, vi skal vist til spise", sagde jeg. Petter forstod det lille vink, rejste sig og trak kasketten godt ned over panden. Han skulede slemt ned til snapseflasken der stadig stod å bordet og måske lige indeholdt et bæger eller to. Mogens der stod bagved og gerne snart ville dække bord, forstod situationen.

"Tag bare resten med", sagde Mogens og stak den gamle flasken. Petter stak flasken ned i bukserne og forsøgte at få sin uldne striktrøje til at dække over den. Trøjen havde to store sidelommer, – jeg kunne ikke lade være med, at stikke en øl i hver af dem. Jeg fulgte den gamle ud. På trappen tog han pludselig fat i mit ærme og trak mig tættere på.

"Du har vel ikke noget lik!", hviskede han.

"Hvad for noget?", udbød jeg overrasket.

"Ja, lik, brændevin, whisky eller sår'nt?", forklarede han hviskende.

Jeg tænkte mig godt om. Det eneste spiritus jeg havde, var en flaske udmærket rødvin, der var blevet tilovers fra min dag som kok for fiskekammeraterne. Resten af de stærke sager var vi fælles om. Skidt, en flaske rødvin er alligevel for lidt til otte mand, tænkte jeg.

"Jeg har en flaske rødvin", sagde jeg så. Petter så fornøjet på mig.

"Kom ned til mig når du har spist, jeg vil købe den", klukkede han og forsvandt ned af vejen.

Vi nød en hyggelig frokost. Derefter følte en del af selskabet en ubønhørlig trang til sove og lade op til en ny og spændende eftermiddag, på jagt efter sølvblanke skønheder i den krystalklare elv. Jeg kundgjorde, at jeg ville en tur ned og besøge gamle Petter og snuppede samtidigt rødvin-flasken fra hylden.

"Den lader du stå!", brølede Mogens. "Jeg har to flasker rødvin til den steg jeg skal lave, men vi kan godt bruge tre." – Jeg måtte give Mogens ret, men nu havde jeg jo lovet Petter...

"Så tag da for fanden nogen af de forbandede øl, dem har vi da rigeligt af", brummede Mogens.

Jeg fandt en plasticpose, fyldte nogen almindelige øl i, – og så lige to guld, tilslut. Posen slængte jeg over nakken og begav mig ned af vejen, mens det klirrede højlydt fra min medbragte last.

Petter boede i et lille hvidt træhus ved elven. Jeg ringede på og et øjeblik efter stod han i døren.

"Du er laksefisker, du!", sagde Petter. – "Ved du hvad det her er?" Petter pegede på en lille kvist, der med et enkelt søm var slået i huset på venstre side af døren. Kvisten var y-formet og mindede mest af alt om en ønskekvist. "Det er en lakse-kvist", forklarede han. "Den bety-

der held i laksefiskeriet. Når det øverste ben i kvisten bevæger sig opad, så er det tid at gå på laksfiske."

Jeg fulgte Petter gennem køkkenet og ind i stuen. Hele den ene væg, bag Petter's lænestol var fyldt med billeder, avisudklip og diplomer. – Den gamle var laksefisker, endda stor-fanger.

"Jeg har ikke fisket de sidste ti år", forklarede han. "Men jeg har taget mange store laks i min tid, de fleste på reje."

Jeg greb ned i min plasticpose og rakte Petter en guldbajer.

"Nej, nej, nej", lød det fra ham, så rejste han sig, åbnede teaktræs skabet og fremdrog en liter Norsk øl af tvivlsom fabrikat. Den stillede han foran mig og skulle netop til at knappe den op, – men så var det min tur.

"Nej, nej – nej tak, den er for stor!", greb jeg ind.

Petter rystede på hovedet, satte bajeren på plads i skabet og fremdrog i stedet en halvliters af samme mærke. Nå ja, det gik vel an, tænkte jeg. Guldbajeren trak jeg op til Petter og han trak lokal-øllet op til mig.

"Har du lik?", spurgte Petter og kiggede på min medbragte last.

Jeg tog et par øl op af posen.

"Nej, nej ikke det, – brændevin", fortsatte han og jeg forstod, at Petter havde brug for stærkere sager end øl, til at tynde blodet. Jeg kom i tanke om den lille lommelærke der lå i min rygsæk og var fyldt med Whisky.

"Jeg har kun en lommelærke med whisky", sagde jeg så.

"Kan jeg købe den?", spurgte Petter forhåbningsfuld.

"Har du ikke nogle gamle laksefluer eller noget gammelt fiskegrej at bytte med?", svarede jeg.

"Jo, jeg har en gammel bambusstang og en fluesnelle fra 1918, det kan du få, så får jeg din whisky."

Jeg var ikke længe om at slå til, et fluehjul fra 1918 det lød jo da ganske spændende.

"Ja bambusstangen kan du nok ikke ha' med dig hjem, den er for lang, over fem meter", kom Petter i tanke om.

"Men fluesnellen, den kan du da!"

Jeg forklarede den gamle, at jeg nok skulle få plads til både hjul og stang.

"Kom med!", sagde Petter, rejste sig og vinkede af mig. Vi fulgte gennem huset, ud i haven og over til værkstedet. Petter låste døren op og et par hvide harefødder dinglede ned fra dørkarmen. I halvmørket over værkstedsbordet, hang en gammel bambusstang med tappede øjer og håndtag. I bunden af stangen, sad et gammelt fluehjul monteret med et par spændebånd. Fra hjulet og ud gennem øjerne løb en gammel silkeline, som fortsatte ud i et forfang med en kæmpestor lakseflue i enden. Fluen lignede nærmest en blanding af en kalkun, en perlehøne og en blæksprutte.

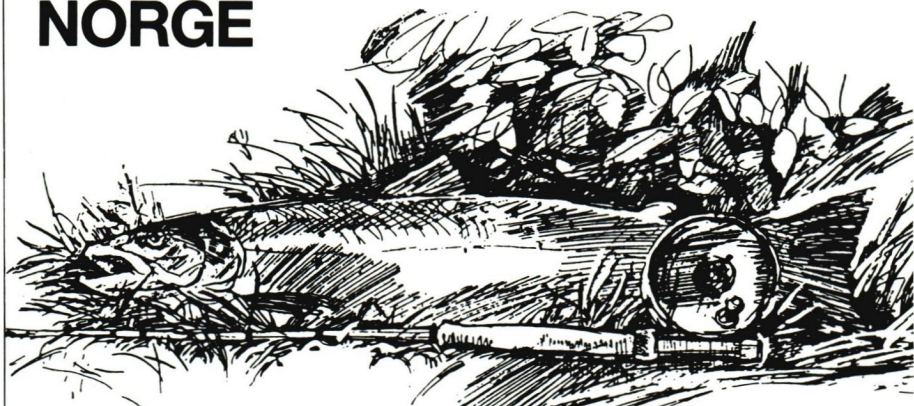
"Den skal du ha'", sagde Petter og løftede stangen ned fra vægen.

Nå det var så Petter's gamle laksestang, den stang der havde taget masser af storlaks i elven. Jeg takkede Petter og sammen begav vi os op til mine kammerater. Jeg ville gerne have et par billeder af Petter, den gamle stang og fiskeholdet. – Petter ville gerne have en brændevin til.

Hvordan fragter man en fem meter lang bambusstang tretten hundrede kilometer gennem Norge, Sverige og Danmark i en mindre personbil? Selvfølgelig kunne jeg lade den blive i Norge. Den var jo dårligt noget værd, andet end til blomsterpinde, som en fiskekammerat udtrykte det. For mig havde stangen dog allerede fået en værdi, affektionsværdien. Værdien af det forhold man har til ting, hvis historie man kender og som man holder af.

forts på sid 26

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Kalk eller ikke kalk?

I nr 2/90 skrev jeg i denne spalten at den norske regjeringen hadde gitt opp kampen mot forsuren av våre vassdrag. Grunnen var at den daværende borgerlige regjeringen var svært påholden med midler til kalking. Bevilgningen den gang lå i underkant av 30 millioner, og såvel den politiske opposisjonen som Norges Jeger og Fiskerforbund reagerte kraftig. I høst la Arbeiderpartiregjeringen fram sitt forslag til statsbudsjett, og nå har man også der kommet fram til at 28 millioner er nok. Men nå mener opposisjonen (de partiene som satt i regjering i 1990) at dette er altfor lite. Siden regjeringen Brundtland er en mindretallsregjering, er den avhengig av støtte utenfra, og når det gjaldt budsjettet ble Kristelig Folkeparti den reddende engelen. Men litt småtteri måtte jo Bondevik få for å svelge formueskatten, og dermed ble det 30 millioner mer til kalk, altså 58 millioner. Var det noen som snakket om salderingspost?

At politikerne krangler om penger er for såvidt greit. At de gjør store nummer av små budsjettposter er vi dessuten blitt vant til. Men hva er det faglige grunnlaget for tallene? Hva skal politikerne egentlig forholde seg til når kronene skal fordeles? Også i fagmiljøene er det sterkt sprikende oppfatninger.

På den ene ytre fløy finner vi Norsk Institutt for Vannforskning som mener det er nødvendig med 400 millioner i året for å holde surheten på et nivå som gjør at fisk kan overleve i alle elver. Særlig er man bekymret for lakseelvene på Sør- og Vestlandet, da nyere forskning tyder på at selv om surheten ikke er tilstrekkelig til å dre-

pe lakseungene direkte, kan den redusere evnen til å tåle saltvann.

På den andre siden sier zoologiprofessor Karl Erik Zachariassen ved ALLFORSK till Aftenposten (6 nov) at en slik massekalking vil være ren "galematias", da den vil svekke fiskens naturlige forsvarsmekanismer, og gjøre den avhengig av kunstig tilførsel av kalk også på lengre sikt. Men heller ikke kalkskeptiker Zachariassen har innvendinger mot kalking på dagens nivå.

Hva tenker så de politiske myndigheter? Ser de ikke problemenes omfang, følger de Zachariassens tankegang, eller har de rett og slett ikke råd til mer? Men først og fremst: Hvilke ambisjoner ligger til grunn for de ulike beløpene, – hvordan hadde f.eks regjeringen tenkt å sette inn sine 28 millioner i praktiske tiltak? Vi tar en telefon til miljøverndepartementet og slipper til hos statssekretær Børre Pettersen. Han åpner med å understreke at beløpet nå er godt og vel fordoblet, og at denne økningen kommer vel med. Og han fortsetter:

– Vi skal først og fremst gjøre en innsats der hvor genressurser er truet. Det vil si at vi prioriterer områder hvor det er mulig å redde eksisterende stammer, framfor å kalke opp vann som har vært døde i årevis for deretter f.eks å sette ut regnbueørret.

FiN: Men NIVA mener at det er nødvendig med 400 millioner, særlig med tanke på laksen på Sør-Vestlandet?

B.O.: Ja, men da regner de også med kalking og nyutsetting i vassdrag hvor det opprinnelige genmaterialet er tapt for lenge siden. Når vi snakker om truet genmateriale, me-

ner vi ikke bare villaksstammene, men er like mye opptatt av ørreten f.eks i Engerdal, og annet liv som finnes i vassdragene.

FiN: – Og på den andre siden har vi professor Zachariassen som helst ikke vil kalke i det hele tatt.

B.P.: Ja, vi er kjent med disse synspunktene, og er for såvidt enig i at man skal gå varsomt fram. Eksempelvis har vi fått forespørsler fra skogbruket om storstilt kalking av skogsområder, men slikt går vi ikke inn på før vi kjenner konsekvensene. Men når det gjelder kalking av vassdrag, er dette pr. i dag den eneste kjente måten å redde truet genmateriale på.

FiN: – Men større prosjekter, som f.eks den mye omtalte kalkingen av innsjøen Nisser er det ikke lagt opp til i dette budsjettet?

B.P.: Nisser er et svært omfattende prosjekt, og det må foretas en rekke undersøkelser. Vi har såvidt satt i gang prøvekalking av enkelte bekker, og vil gå inn enkelte steder i 1994. Jeg har imidlertid aldri sagt at vi vil gå inn for en storstilt kalking av innsjøen som sådan. Antakelig ender vi opp med å kalke de viktigste tilløpselvene og -bekkene. Men vi må gå gradvis fram og se på erfaringene vi høster etter hvert.

FiN: Du levner ikke mye til dem som vil kalke opp døde vann for nyutsetting, men hva med allerede igangsatte prosjekter, f.eks i sørlandselver hvor de opprinnelige stammene har vært borte i årtier?

B.P.: Jeg regner med at vi fortsatt vil støtte prosjekter som allerede er godt i gang, men nye prosjekter av denne typen vil ikke bli prioritert.

Legendariska Bodsjön

Av Rolf Smedman

En svag västan delar mjukt av öns spegelbild mitt i sjön. Tunga kvällsmoln seglar över fjällen i söder, ett tunt dimstråk sveper in Bunnerstöten i dis och tonar ner de skimrande snöfläckarna mot de mäktiga, mörka fjällsidorna. Två hägrar kommer roende på breda vingar och försvinner bakom öns taggiga gransilhuetter.

Långt bort, där Gevsjöströmmen i en vid bäge svämmar ut i sjön, ser jag de nästan upplösta konturerna av Bosse och Sune i deras vita plastbåt. Jag sitter ensam i min båt med upplagda åror och låter den svaga vinden föra mej ut mot flaket mitt i sjön. Det är långt mellan vakringarna i kväll och jag sitter bara stilla och spanar ut över den vattriga ytan, väntar bara att en fisk skall vaka inom kasthåll. Juliskymningen tätnar alltmer och solnedgångens röda skärm kryper allt längre ner mot de nu nästan svarta bergen.

Jag tillhör sedan några år den lyckliga skara som har fått möjlighet att under en sommarvecka få fiska i Bodsjön, ett av de klassiska fiskevattnen i västjämtland, där flugfiskepionjärer som Rudolf Hammarström och Bengt Bellander kastat sina flugor.

På 1920-talet hade engelsmännen upptäckt vilka fina möjligheter till fiske och jakt västjämtland hade. 1926 kom en engelsman, Philip England, till Bodsjön och förvärvade fiskerätten. Engelska villan vid Bodsjöedet byggdes då, i dag är den upphöjd till kulturminne. Det byggdes flera "engelska" villor; i Landverk vid Ännsjön och Renfjället nära Åre. Flera av de engelska gästerna kom redan vid midsommar, en del stannade och jagade ripa på hösten.

På 50-talet sålde mr England sin fiskerätt till jägmästare Arvid Carlander och efter det har Bodsjön varit i svensk ägo.

I Nils Färnströms numera klassiska bok, Öring, läste jag för första gången om sjön, men det var ju en nästan ouppnåelig dröm att få fiska där. Många gånger hade jag på kartan med pekfingeret följt strömmarna ur Ännsjön via Gevsjön och ner i Bodsjön, och under en bilresa in i Norge stannade vi i Bodsjöbränna och såg öringarna vaka ute i sjön.

Men drömmar kan ju bli sanna och genom en nybildad flugfiskeklubb med säte i Falun, fick jag och fiskebröderna Bosse och Sune erbjudande att gå in i klubben, vilket vi inte var sena att tacka ja till. Arrendet omfattar två sommarmånader, klubben har 24 medlemmar och vi fiskar i tremannalag en vecka med rullande tider. Hyr en modern stockstuga med tillhörande båtar och båthus.

Bodsjön är till större delen mycket grund, kolossalt näringsrik och kvalitén på både öring och röding blir därefter. Men, som alla flugfiskebröder vet, så är det ju inte bara att lägga ut en fluga och vara säker på hugg. Genom de löpande tiderna i fiskelaget har vi så småningom fått möjlighet att fiska under alla de åtta arrendeveckorna och verkligen fått erfara hur skiftande fisket kan vara.

Bosse, Sune och jag själv är i första hand strömfiskare och det första som händer är därför att vi undersöker de tre

kilometrarna av Gevsjöströmmen vi har till förfogande. Den första gången vi fiskade där var det hög vårflod. Det gick inte att vada, men vi hade ett strålande torrflugefiske. Skogen står tät efter stränderna, men öringarna stod tryckta tätt intill land, och bara man kunde trassla ut flugan kom hugget av en stridbar kiloöring.

Det var kallt och vi hade gjort iordning en lägerplats inne i tätskogen där en törvedsbrasa ständigt pyrde och kaffepannan stod fylld. Mitt i veckan kom en eftermiddag sommaren med strålende värme. På kvällen hade vi väntat oss en riktig rise, men vi fick inte en enda fisk. Dagen efter fick Bos-

se en kiloöring som var proppstinn. Den hade 65 nytagna elritsor i magen...

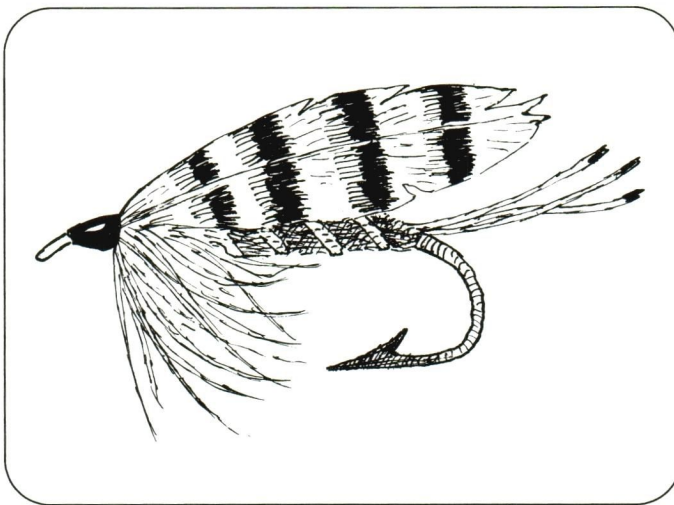
För ett par år sedan upplevde vi samma sak. Bakom en flat sten en bit upp i strömmen fick vi under ett par dagar ett tiotal fiskar mellan åtta hekto och ettochsex, alla med massor av elritsa i sig. En av öringarna hade över nittio småfiskar i magen, men tog ändå en stripande muddler.

Det märliga var, att ingen annanstans i strömmen fick vi fisk, bara bakom den flata stenen, där naturligtvis elristor i myriader hade samlats för lek.

En annan kväll samma vecka rodde jag bort mot ön och drev sakta ner längs den norra stranden. Jag fiskade med en muddler med rosa kropp och tunn vinge. Det fanns inte ett vak att se, men under ett par timmar hade jag åtta öringar mellan 8 hg och 1,3 kg i båten och avslutade med en röding på 1,3.

En morgon i slutet av vår vecka, låg sjön fullständigt blank när vi tittade ut. Längst bort vid utloppet av strömmen svävade ett moln av tärnor och måsar över ytan. Kläckning på gång...

Vi gick snabbt ut i båtarna och väntade oss ett riktigt rövarfiske på torrfluga. Hela sjöytan var täckt av en liten grå forts på sid 26

Bodsjöflugan, med vinge av nötskrikans blå vingspegel, skapades av Rudolf Hammarström.

Roy Smedman - 93

American Museum of Flyfishing

Text & foto: Steen Larsen

Ikke mange fiskere forestiller sig, at netop deres fiskeri betyder andet end den personlige rekreation og fornøjelse. Myten hænger ved fra da farfar var ung og tog på fisketur – dengang rystede folk på hovedet, men hvad pokker – der var jo en tosse i hver landsby! Men lyst-/sportsfiskeri er en vigtig del af vor kultur og historie. Skulle den fritid ved vandene, som så mange har levet og åndet for, ikke være mindst lige så vigtig at bevare for eftertiden, som slidsomt og monotont arbejde? Og hvad så med grejet? Det, der i manges øjne virker som gammelt fiskeragelse, bliver pludselig vigtigt historisk materiale. Farfars og selv din fars grej, bøger og breve kan let have historisk værdi.

Grejsamlere har i de senere år gjort et stort arbejde for at få fat i gammelt grej, men mest for egen nydelse eller med salg til udlandet for øje – desværre sjældent ud fra ønsket om at bevare det for eftertiden ud fra den fælles historiske værdi. Men andre steder i verden derimod er emnet taget mere alvorligt.

Faktum: Fiskere "samler" grej og langt mere, end de skal bruge – sådan er det bare! Spørgsmålet falder naturligt: "Hvem har så mest"? Uden nogen som helst tvivl er svaret Donald S Johnson. Som direktør for "American Museum of Flyfishing" kan han skue ud over 30 000 fluer, mindst 3 000 fiskebøger, 1 500 fiskestænger, 3 000 fiskehjul samt 10 000 blade og tidsskrifter. Desuden er der over 3 000 objekter (fiskegrej) så som breve, creels, kanoer – og sågar antikke waders.

Selvom fluefiskeriet er inde i et boom verden over, så kan "American Museum of Flyfishing" ikke kaldes et udslag af denne yuppietrend, for det blev startet tilbage i 1968 på et tidspunkt, da ikke mange her i Skandinavien tænkte i de baner. Det gjorde derimod amerikanerne, og grunden er sikkert, at i et land med en så kort historie, bevarer man forsvarligt den fortid, som man har.

Ideen til museet blev "født" af ansatte på Orvis-fabrikken, og i de før-

ste mange år havde det da også til huse i lånte lokaler på fabrikken. Siden 1983 har museet rådet over en gammel villa i byen Manchester i den nordøstlige stat Vermont, ikke langt fra den berømte Battenkill-river, som forresten stadig har et udmærket fiskeri.

Det er en imponerende samling af grej, som museet råder over. Faktisk er det lidt trist, at de kun er i stand til fremvise ca 5% af gangen. Der er omkring 250 m² udstillingslokaler, og udstillingerne skiftes ofte. Resten af samlingen er enten placeret på lager eller er en del af en rejsende udstilling, som hidtil har været vist i 11 stater, og som er blevet set af over 3 millioner besøgende. Opsøgende virk-

AMERICAN MUSEUM of FLY-FISHING er en non-profit organisation og adressen er: BOX 42, Manchester, Vermont 05254, USA. Tel: 802 362-3300. Man optager meget gerne medlemmer fra Europa og sender gerne yderligere information. Medlemskab koster 40 US\$ årligt, inklusive det kvartårige magasin *American Fly Fisher*.

somhed er måden, hvis man skal ud til befolkningen i et stort land.

Har man lidt historisk interesse, rummer museet så meget forskelligt grej, at det er en USA-rejse værd i sig selv. Vil man fordybe sig, er en uge minimum – på bare en dag kommer man ikke igennem det, hvilket 30 000 andre besøgende på årsbasis må sande.

Her findes stænger af alle de berømte stangbyggere som Leonard, Payne, Thomas, Edwards etc, og de værktøjer, som de benyttede, er også repræsenteret.

Yderst vel repræsenteret er også fiskegrej, som berømte amerikanere har brugt, lige fra de tidligere præsidenter Carter og Eisenhower og til Hemingway og Lee Wulff. Hvad angår fluer er her også mere end nok, og spørgsmålene vælder frem i en –

hvordan ser en original Quill Gordon tørflue, bundet af Theodore Gordon egentlig ud, og hvad havde Lee Wulff egentlig i sin lakseflueæske?

"Der findes andre fiskemuseer i USA", forklarer registratoren Jon Mathewson mig og fortsætter: "Men mest arbejder de som egns museer, og deres muligheder for at lave rigtigt museumsarbejde er små. Hver dag får vi tilsendt fiskegrej fra private med posten, og alt bliver registreret med informationer om hvor det kommer fra, eller hvad det handler om, inden det indgår i samlingen. Derved kan vi hente det frem præcis til den udstilling eller forskning, vi ønsker." Og direktøren Donald Johnson fortsætter: "Vort mål er at være et moderne museum. Foruden at forskere kommer til os, har vi blandt andet hjulpet Robert Redford's produktions-team, da de lavede filmen "Ved Floden". Vi gennemgik kassevis af grej og fotos for at finde præcis hvordan fluegrejet og tøjet så ud, og sågar hvordan håret var klippet dengang. En anden måde, hvorved vi adskiller os på er, at enhver faktisk kan komme ind fra gaden og få lov at studere det, som har hans eller hendes specielle interesse. Det kan være gamle breve, splitcane-stænger eller gamle fluer. Desuden har vi videoer og en anelig mængde af de gammeldags tredimensionelle stereo-opticon fotos af gamle jagt- og fiskeriscener."

Museet har 8 ansatte, heraf 4 på fuldtid, og pengene til deres løn og til drift, udstillinger og lignende, kommer udelukkende fra private bidragsydere. Det kan være fonde og firmaer, som yder bidrag, desuden afholdes 12 årlige middage med såkaldte "fund raisers". Her udloddes fiskegrej og rejser givet fra firmaer. Men her er selvfølgelig tale om nyt grej og ikke indleverede museumsting. Der udgives desuden bøger og tidsskrifter, som også giver indtægter, men ligeså vigtigt for museets drift er kontingentet fra de over 2 000 medlemmer over hele verden og generøse bidrag fra private.

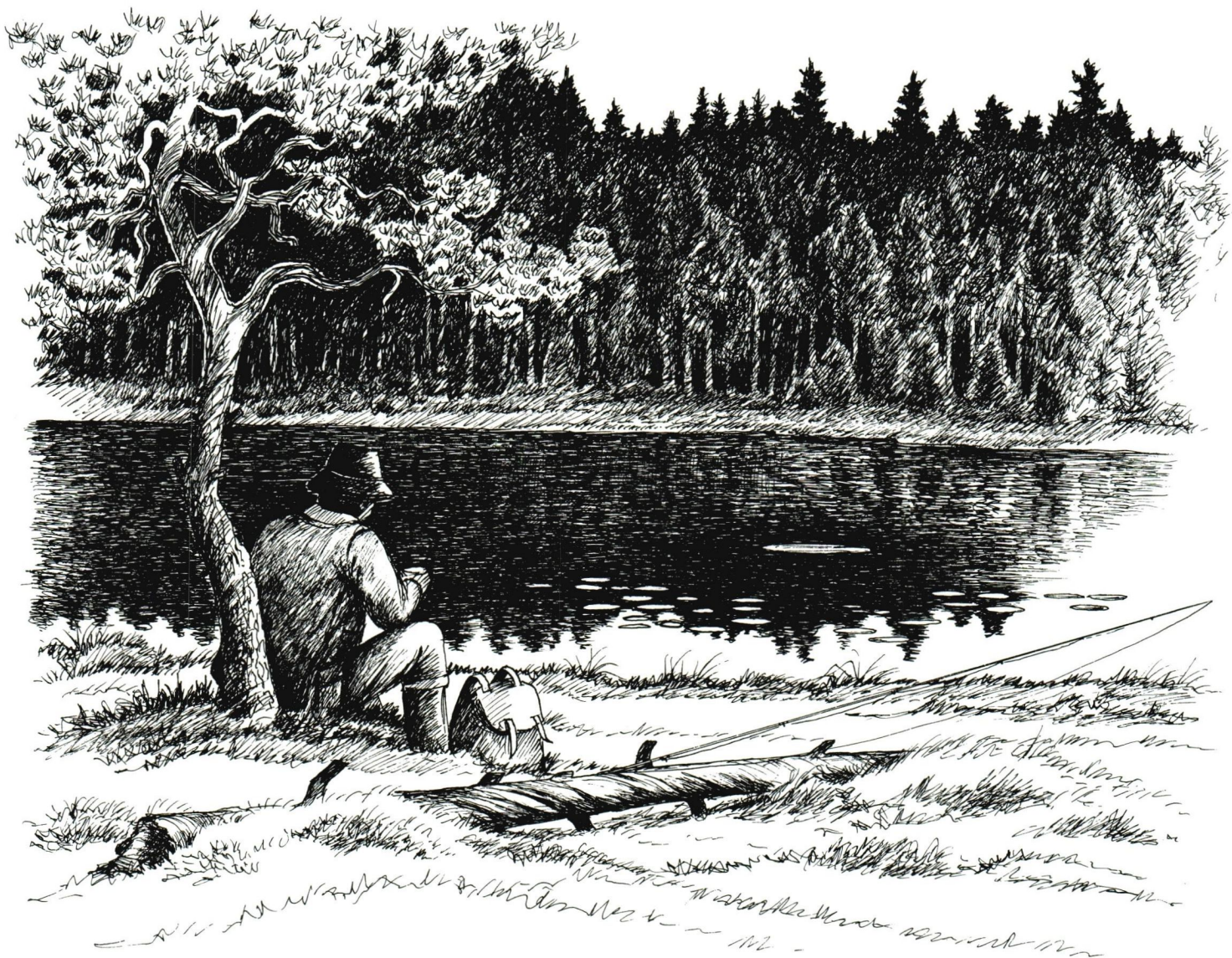

Överst: Frederich A Scharfsamlingen af fiskehjul. Det ældste er fra 1835 og det nyeste fra midt i halvtredserne. Det største er et 10 tommer Scarborough lavet af valnød og nikkel, og det er fra ca 1925. **Nederst t v:** De gamle paneler, som Orvis-fabrikken havde med på verdensudstillingen i Chicago i 1893. De 20 paneler indeholder fine originalfluer, som er et studium værd og desuden gamle fotos, som må siges at være af meget høj kvalitet for den tid. **Nederst t h:** En ikke uvigtig del af museet er malerier, og her ses eksempler på både nyt og gammelt. Der laves også udstillinger af kunst, som ikke indgår i samlingen.

"Fordi der er så få fiskemuseer i verden, betragter vi os ind til videre lidt som "hele verdens fluefiskemuseum", fortæller Donald Johnson og forsætter med at opfordre fiskere over hele verden til at indsende gammelt grej og ting, som har med det at gøre. "For det meste er det fluefiskegrej,

som vi søger, men andet grej bliver bestemt også gerne modtaget. Helst skal der være et brev med, som fortæller lidt om, hvordan det har været brugt, og hvor og hvornår. Vi vil også meget gerne modtage udenlandske bøger og tidsskrifter – både gamle og nye, for selvom vi ikke forstår indhol-

det, så rummer de en vigtig historisk kilde. Selv helt nyt og innovativt grej kan have interesse, især hvis det er håndværk eller lavet i små serier. Det er nemlig meget lettere af skaffe det nu, hvor det netop er lavet, frem for at skulle ud og finde det, engang når det er blevet et sjældent samlerobjekt.

Jons land

Text: Thorleif Ewensson
Illustrationer: Anders Forsling

Det var några dagar kvar till midsommar och värmen hade legat tung under en dryg veckas tid. Mängder av småkryp hade kläckts och det surrade och sjöng ur vart och vartannat busksnår av dansande myggsvärmar. En hård arbetsvecka var till ända. Mina fiskegrejor låg redan färdigpackade i bilen, så när jobbet var slut satte jag genast kurs mot mitt mål, en liten tjärn i gränstrakterna mellan Dalarna och Hälsingland. En i mängden av små, namnlösa vatten som vilar djupt inne i Finnmarken.

Svettig och varm efter några kilometers vandring var jag så äntligen framme vid mitt mål. Jag satte mig ner och vilade ryggen mot en knotig martall. Framför mig låg tjärnen svart och spegelblank. Därute i djupet går fina öringar, runt kilot och däröver. Ända sedan första besöket har jag upplevt många minnesvärda stunder i detta undangömda vatten. Trakterna här omkring är glest befolkade, och jag har aldrig vare sig sett spår eller mött någon människa vid tjärnen.

Jag har nu hämtat mig efter den raska promenaden och det

ska bli gott med en kopp kaffe. Ett skönt lugn sprider sig genom kroppen. Medan jag smuttar på kaffet ser jag i ögonvrån hur det första vaket sprider ut sig över den lugna vattenytan. Molnet som speglar sig i vattnet får taggiga konturer. Det är ingen brådska. Snart bör någon av de större visa sig. En svart rygg skymtar för en tiondels sekund. Vaklet bränner sig fast på näthinnan.

Jag sneglar på flugspöt som ligger tacklat bredvid mig. Nej, det är ingen panik, jag har ju hela kvällen på mig och dessutom hela tjärnen för mig själv. Jag lutar mig bakåt mot tallen. En avbruten gren borrar ett vasst finger i min rygg. Det heta kaffet skvalpar till och rinner över mina fingrar. Det är då som jag första gången känner mig iakttagen. Spanar längs den motsatta stranden och lyssnar, men upptäcker inget annat än myggens surr och en gök som gal i fjärran.

Jag avbryts i mina funderingar när en öring vakar inom räckhåll för ett kast. Med flugspöt i ena handen smyger jag hukande fram till vattnet. Myrkanten gungar under mina

fötter och små ringar fortplantar sig ut i tjärnen. En snabb blick på den gröna torrflugan och flugtafsen. Allt är som det ska. Luftkastar några gånger, men tappar taget just som jag skall lägga ut. Kastet blir helt misslyckat och flugan hamnar endast ett par meter ut bredvid några näckrosblad. Jag tar in linan för att göra ett nytt försök, men just som jag får kontakt med flugan lösgör sig en skugga från djupet. Fisken följer den stripande flugan och suger ner den i djupet med ett smackande ljud. Linan stramar och jag lyfter spöt. När öringen känner motståndet rusar den rakt ut i tjärnen. Spöt bugar och rullen får släppa ifrån sig både lina och backing. Till slut får jag ändå stopp på öringen, som gör en kraftig välvning i ytan innan den med samma fart som tidigare kommer rakt emot mig. Jag hinner inte riktigt med att ta in löslina och ser med förskräckelse hur fisken går in i ett bestånd av näckrosor och kör fast. I min iver pressar jag för hårt och tafsens slits av. Öringen kämpar för att komma loss från de sega näckrosorna.

Här gäller det att handla snabbt. Jag rusar ut på myren för att finna en trädstam eller något som jag kan sträcka ut och få loss den fastfjättrade fisken med. En bit ut på myren hittar jag en torrtall som verkar lagom i storlek och längd och attackerar den med all kraft.

Den ger vika lättare än jag trott, så av bara farten faller jag raklång ned på marken. Innan jag hinner resa mig hör jag ett ilsket surrande från rotänden på torrtallen. Svärmen av jordgetingar är snart över mig.

I nästa ögonblick flyr jag över myren med långa älgkliv. Hela tiden fäktar och slår jag med armarna för att freda mig. Vid myrslutet forcerar jag ett bestånd av sälgbuskar innan jag slutligen snubblar över en rot och far med huvudet före in under en tät gran. Omtumlad ligger jag kvar med händerna innanför jackan och slokhatten neddragen över ansiktet. Ännu inget getingstick. Det känns som en evighet innan surrandet försvinner och jag vågar resa mig upp.

Med en viss rysning över hela kroppen vandrar jag tillbaka mot tjärnen. Getingarna är som bortblåsta. Inte ens vid torrtallen syns några av dem till. Ganska fantastiskt att jag klarade mig utan att bli stucken.

När jag ser ut i vattnet upptäcker jag att näckrosbladen flyter som vanligt. Skönt, då har öringen lyckats ta sig loss. Med darrande ben plockar jag upp flugspöt och slår mig ned vid ryggsäcken. Tänder pipan för att lugna ner mig, men stelnar till då jag hör ett skrattande ljud likt en skrockande höna.

Först ser jag inget, men tycker mig sen skönja något som rör sig på andra sidan tjärnen. Plockar snabbt ihop mina pinaler och smyger in bakom några buskar. Kommer ljudet från en människa, eller är det kanske ett djur? Nyfikenheten tar överhand, jag måste se vad det kan vara för något. Likt en katt smyger jag runt tjärnen i skydd av skogen. Efter en god stund tror jag mig vara i höjd med den plats varifrån det mystiska lätet hade kommit. Går sakta ner mot vattnet. Det har nu blivit betydligt mörkare, men i en öppning mellan träden ser jag en liten man med böjd rygg. I handen håller han ett långt

spö, som han då och då lyfter ur vattnet och samtidigt för fram och tillbaka i sidled. Jag tar några steg närmare för att se bättre. När jag åter tittar upp står gubben bakåtlutad med böjd spötopp. Linan skär genom vattnet och stora virvlar visar var fisken far fram. Nu hör jag samma skrockande läte som tidigare. Efter en stund lägger han ned spöt och halar in reven. Ur vattnet lyfter han sedan en fin öring som han genast sticker med kniven.

Jag står helt orörlig. Är rädd att överrumpla eller skrämma honom. Han vänder sig om och kommer gående mot mig. När han är helt nära vänder han sig mot mig med ett leende över hela det åldriga och fårade ansiktet. Små mörka ögon betraktar mig med nyfikenhet. Nu ser jag hur liten han är. Säkert inte mer än 140 centimeter. Hans ålder är svårbestämbar. Hela gubben påminner om de gamla torrakorna ute på myren. Kanske är han lika gammal. I alla fall 80 år eller mera.

Jag beundrar hans fångst samtidigt som jag presenterar mig. Det tar dock en god stund innan han säger något. När jag erbjuder honom en kopp kaffe skiner han upp och berättar att han heter Jon. Något thermoskaffe vill han inte veta av, utan visar i stället stigen fram till ett vindskydd en bit upp i skogen. Det dröjer inte lång stund förrän gubben gjort eld och efter en stund sprids en härlig doft av kaffe från den sotsvarta pannan.

När han fått i sig lite av den varma drycken börjar han berättas om mina förehavanden på andra sidan tjärnen. Så roligt

har han inte haft på länge. Jon har mycket att berätta om livet här uppe i Finnskogen, och det dröjer ända fram till morgontimmarna innan vi skiljs åt. Då har jag ändå inte fått svar på vem han egentligen är, och var han kommer ifrån.

Jag besökte tjärnen ett flertal gånger de närmsta åren, men såg aldrig mera skymten av Jon. Hans vindskydd visade heller aldrig spår efter någon besökare.

Tre år efter vårt sammanträffande inträffade något märkligt. Jag hade kommit fram till tjärnen ganska sent på kvällen och det blev ett intensivt och spännande fiske på vakande öring.

När mörkret blir alltför påträngande, bestämmer jag mig för att sova över i vindskyddet. Kokar en sista kaffetår och hämtar färskt granris för att göra det riktigt bekvämt för mig. Utsträckt på den sköna granrisbädden kikar jag upp mot trädkronorna som sakta vajar i den stillsamma nattbrisen. I skenet från elden får jag då se något som hänger och dinglar från en torkad grankvist.

Reser mig upp för att kika lite närmare. På grenen sitter en gammal spunnen nylonlina, och i änden på den en grågrön, tilltufsad torrfluga. Det var ingen som helst tvekan om saken. Flugan var just den fluga jag hade på tafsens den kvällen för tre år sedan. Jag skrattar högt för mig själv. Från skogen på andra sidan tjärnen tycker jag mig höra någon mer som skrattar. Är det mitt eget eko som spelar mig ett spratt, eller?

Med ett leende på mina läppar somnar jag in i Jons land.

Material & metoder I:

Att en fluga är mönsteräkt betyder inte automatiskt att den är bra. När man binder med naturmaterial krävs insikt om varje materials speciella förutsättningar.

Att utnyttja naturmaterialens egenskaper och välja rätt storlek på fjäder och hår

I denna artikel – den första av två – pekar författaren på grundläggande utgångspunkter vid flugbindning med naturmaterial, som ju har helt andra egenskaper än de idag allt vanligare syntetmaterialen. I nästa nummer fortsätter han med bindmetoderna

Text & foto: Anders Johansson

Flugbindning är ett konsthantverk. De bästa flugorna binder man därför när man sitter ner i lugn och ro och känner sig harmonisk. Då försvinner också automatiskt många slarvfel och man ger sig tid att studera och välja material på rätt sätt. Det bästa generella rådet är därför att aldrig ha brått-

om när man binder flugor, och att se till att man sitter bra och bekvämt och har god belysning. Bind hellre få men bra flugor än många men slarviga.

Som flugbindare måste man också lära känna sina materials egenskaper för att kunna se deras möjligheter och begränsningar. Under många hundra

år bands flugor enbart med naturmaterial, medan vi idag binder omväxlande med natur- och syntetmaterial. Naturmaterialen ställer emellertid helt andra krav på materialkännedom, och det är om utgångspunkterna för hur man väljer och binder med just naturmaterial som denna artikel

Överst till vänster: Stor krok – stor fjäder. Liten krok – liten fjäder. Nederst till vänster: Lång tub – långt hår. Kort tub – kort hår. Undvik att ta en för lång hårbunt som du sedan tvingas klippa av. Till höger: Välj alltid material i rätt storlek från början och bind så långt som möjligt med full fiberlängd.

handlar. Främst vänder den sig till yngre flugbindare, som fått sin introduktion till flugbindningen via syntetmaterialen och som sedan fortsätter att binda och behandla naturliga material på samma sätt, vilket resulterar i sämre flugor.

Det finns nämligen speciella utgångspunkter för hur man binder med naturliga material för att åstadkomma flugor som är så fiskliga som möjligt. Dessa utgångspunkter kommer av naturmaterialens speciella egenskaper, vilka oftast helt skiljer sig från konstmaterialen. Men det tänker inte alltid flugbindaren på. Binder man vanligtvis med syntetmaterial, så har man till exempel också vant sig vid att ta till saxen för att justera eller trimma många material till rätt längd. Men det går inte att göra så med naturmaterial utan att deras egenskaper förändras. Därför är det viktigt att studera naturmaterial som hår och fjädrar i detalj för att se hur de är uppbyggda.

Taperade fibrer

Den ur flugbindningssynpunkt

största skillnaden mellan naturliga och syntetiska material är att de förra har taperade fiberspetsar, medan de senare vanligtvis är homogent likformade längs hela sin längd. På naturmaterialen slutar alltså varje enskild fiber i en spets – det gäller både hår- och fjäderfibrer.

Klipper man av spetsarna på ett naturmaterial förlorar det därför många värdefulla egenskaper, bland annat rörlighet och bärighet. Ibland kan man klippa en aning i rotänden på en hårbunt som man vill göra kortare, utan att egenskaperna förändras allt för mycket. Men utgångspunkten bör alltid vara att redan från början välja material i så nära rätt längd som möjligt. Kortare hårfibrer till en mindre fluga ger nämligen flugan bättre egenskaper än långa fibrer som kortats i längd. Det beror på att de kortare naturfibrerna har mindre diameter och att tunnare fibrer rör sig naturligare i förhållande till sin längd i jämförelse med längre och därmed grövre fibrer som klippts ner. De senare blir alltid styvare. För den som brukar binda med syntetfibrer är detta inte alltid självklart, eftersom syntetiska

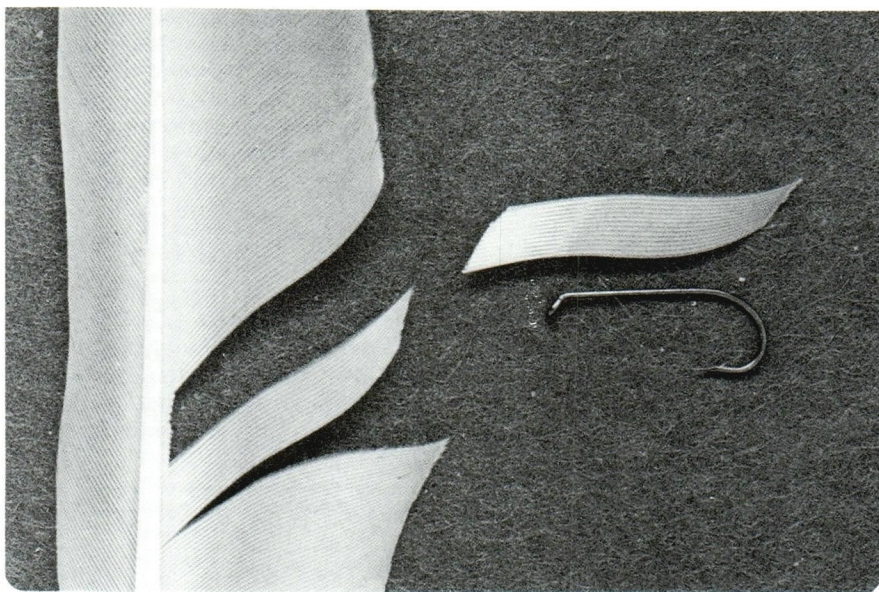
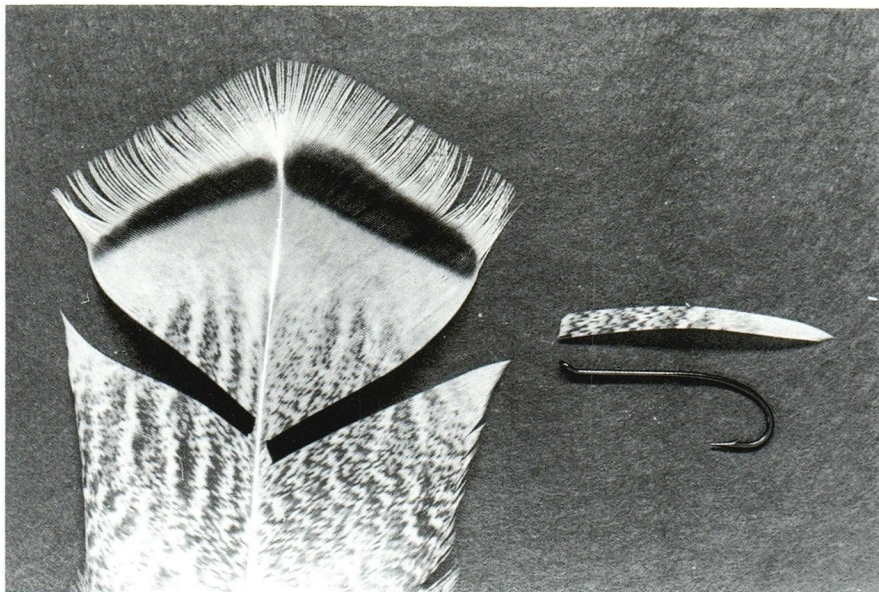
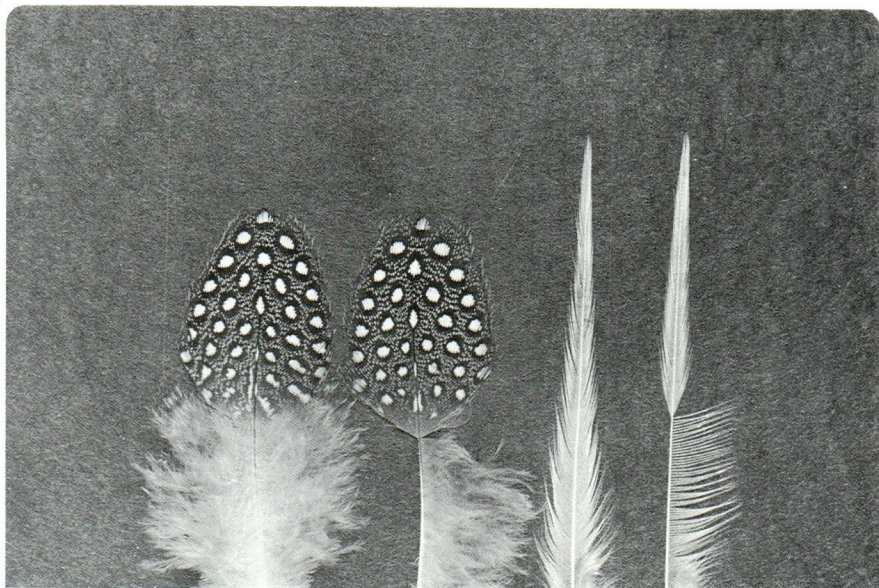
material har samma tjocklek längs hela fibern.

Men det är inte bara på hårfibrer som spetsarna är viktiga. Även tupp-hackelfibrer är taperade till en spets eller liten "fot" som flugan vilar på. Väljer man ett för stort hackel till en torrfluga och sedan trimmar ner det till lämplig storlek, blir hacklet styvare och utan förmåga att böja sig i spetsarna. Hacklet tappar helt enkelt sina "fötter" och stödytan mot vattnet minskar. Istället skär de styva topparna genom ytfilmen – och torrflugan är inte längre någon torrfluga.

Om det inte fanns taperade fibrer med spetsar på olika naturmaterial, så skulle vi alltså inte kunna binda flugor som bär på vattenytan eller som rör sig mjukt och livligt nere i vattnet. En viktig utgångspunkt vid bindning med naturmaterial är därför att välja rätt fiberlängd redan från början och att aldrig klippa av spetsarna.

Rätt dressad

En rätt dressad fluga blir också en
forts på nästa sida

att binda med naturmaterial

forts från föreg sida

vacker fluga som fungerar bra. Man måste därför inte bara lära sig att välja rätt längd, utan också ta rätt mängd av det aktuella materialet för att flugan ska bli lagom dressad och materialets egenskaper komma till sin rätt.

En del fibrer fyller mer och är mjukare än andra. Få varv med ett mjukt och luddigt hönhackel fyller till exempel lika mycket som många varv med ett tunnfibrigare hackel. Men i det första fallet rör sig också fibrerna annorlunda, eftersom de inte hindra varandra. Utgångspunkten måste alltså också här vara rätt längd, mängd och kvalitet redan från början. Det går inte att komma och frisera med saxen i efterhand och tro att flugan ska uppföra sig rätt i vattnet.

Detsamma gäller fjädervingar till våtflugor. Ser man närmare på en sådan fjädersektion medan den fortfarande sitter fast vid fjäderpennan, märker man att det finns ett samband mellan de enskilda fanens längd och deras styvhet – på samma sätt som vi konstaterat att det skiljer mellan långa och korta hårfibrer på ett skinn. Även här är utgångspunkten att välja rätt längd från början, och att i möjligaste mån undvika för långa fjädersektioner som man tvingas klippa ner till önskad längd.

Här kan man också observera att fibrernas rotländar längst inne vid pennan på en quillfjäder är tillplattade och breda, vilket gör att vingsektionerna lätt låter sig bindas in på högkant. När man drar åt bindtråden, veckas vingen utan att fibrerna glider åt sidan. Den nedersta, blanka delen använder man emellertid aldrig.

Olika material har också andra egenskaper som inte enbart är beroende av storlek och längd. De kan till exempel vara mer eller mindre sugande, olika krusiga eller ha andra egenskaper, som gör dem lämpliga – eller

Överst: Lär dig bedöma fjädrar så att du ser vilka delar som ger respektive fjäder dess speciella och sökta egenskaper.

Mitten: Försök om möjligt använda fjäderfibrer i deras fulla längd...

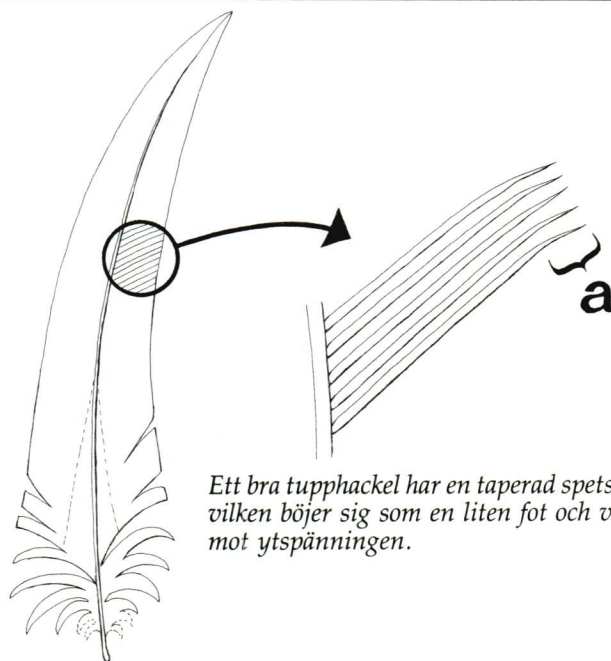
Nederst: ... med undantaget att alltid binda in först efter den blanka delen längst in vid fjäderstammen när du förser en fluga med quillvingar.

helt olämpliga – för ett speciellt syfte. Ge dig därför tid att i lugn och ro studera olika naturmaterial närmare för att lära dig varje materials unika egenskaper. Det gäller också att studera varje enskild nacke eller skinnbit. Två bruna hönsnackar, som till det yttre kan se identiska ut, kan vid detaljstudie visa sig ha fjädrar av helt olika karaktär. På samma sätt kan håren på en skinnbit variera från ena kanten till den andra.

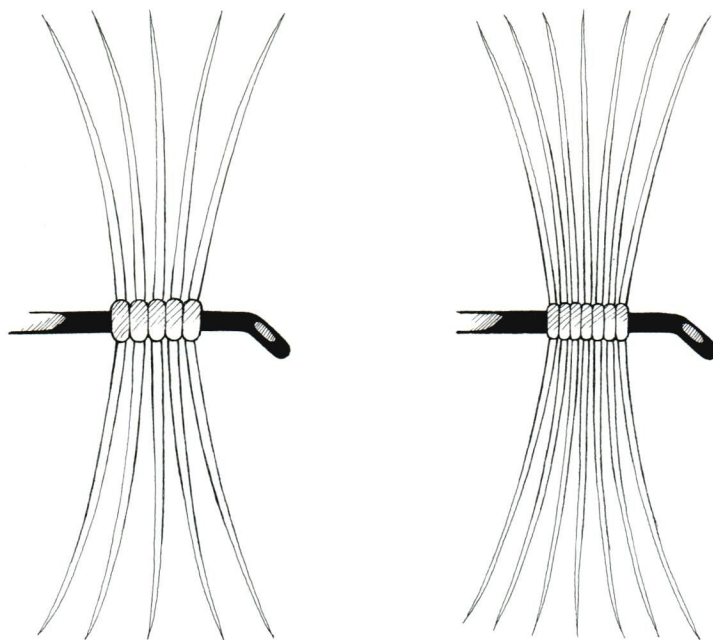
Mönstertrohet

En del flugbindare fastnar i föreställningen att det är mönstertroheten som är hemligheten bakom en välfångande fluga. Men det är bara sant till en liten del. Viktigare är att materialen väljs med omsorg och förståelse för att kvaliteten ska bli den rätta. Många odlade tuppnackar har till exempel extremt korta och styva fibrer, som vid en första anblick tycks ge hackelfjädrarna högsta kvalitet. Men studerar man dem noga, så upptäcker man att de är allt för styva och att spetsarna kanske saknar den tidigare omtalade "foten". Genetiskt följer också oftast en styv och tjock mittstam de fjädrar som har styva fibrer. Det betyder att lindningarna inte går att lägga lika tätt runt krokskaftet, vilket i sin tur ger ett glest hackel. Så trots att man trott sig ha köpt en tuppnacke av högsta A-kvalitet, kan slutresultatet bli ett glesare hackel än med en billigare B-nacke, där fibrerna kanske inte är lika täta och styva, men där den tunnare mittstammen tillåter fler varv på samma längd av krokskaftet – vilket i sin tur ger ett tätare hackel som slutresultat.

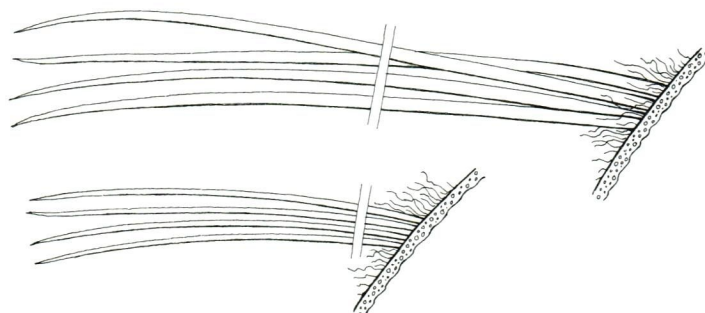
Som synes är god materialkännedom av största betydelse när man binder med naturmaterial. Det betyder att det kanske inte alltid är bristande teknisk bindförmåga som är orsaken till att man ibland är missnöjd med resultatet av övningarna vid bindstället. Istället kan det vara brister i kännedom om de material man använder. Därför är en närmare detaljstudie av de hår, fjädrar och hackel man har i flugbindarlådan viktigt och kan ge en god utdelning när man binder med naturmaterial. Det är nämligen först därefter man förstår de enskilda materialens unika egenskaper och kan utnyttja dem på bästa sätt.

Ett bra tupphackel har en taperad spets (a) vilken böjer sig som en liten fot och vilar mot ytspänningen.

Ett styvt hackel med grov mittstam ger färre lindningsvarv än ett hackel med tunn stam. Den till synes tunnare fjädern kan därför ge ett bättre och tätare hackel.

Välj alltid att binda med hår av rätt längd. Det går inte att klippa av långt hår och tro att det får samma fina och mjuka struktur som kortare hår.

Piscator non solum piscatur

– fiske är inte enbart att fiska –

Text & foto: Claes Hederstierna

Det är vid kaffeelden vi kan söka gemenskap, koppla av och ladda batterierna...

Ovanstående rubrik är den hundraåriga engelska klubben The Flyfishers' of Londons valspråk. Det anger den rätta inställningen, att det finns så mycket mer i fisket än bara att fiska.

Med denna devis i bakhuvudet för jag för andra gången till Tjuonajokks vildmarkscamp. Nu skulle jag ägna relativt mycket mer tid till att studera flora och fauna, söka gemenskap med de andra på kvällarna... Ja, verkligen ladda batterierna i en lugn och skön miljö. Naturligtvis skulle det ges tid till fiske också.

Den vecka jag tillbringade däruppe blev verkligen också sådan att alla mina förhoppningar och målsättningar uppfyllades. Även om alla har talat om sommaren 1993 som den sommar när det bara regnade, och vattenståndet i älvar och sjöar stod meterhögt över normala förhållanden, hade jag tur med både väder och vind.

Med Lapplands okrönte flygarkung Mart Rentzow vid spakarna flög vi från Kiruna sydväst in i fjällkedjan mot Tjuonajokk. I fonden kunde vi se Kebnekaises mäktiga massiv. När vi kom in över Kaitumälven gick vi ned, så att jag kunde se den gröna hårdströmmen som ett utsträckt S i Kukkak-forsen. Hit skulle jag återkomma. Här måste stå fisk.

På bryggan möttes jag av Ingemar. Denne otrolige campvård för vilken inget är omöjligt. Där var också Ann-Helen som skulle allt bestyra och Peter och Krister, fiskeguiderna. Ett så varmt välkomnande gör gott.

För många är fjällfärden att bo i tält och vandra långa sträckor med all packning i ryggsäcken, att som snigeln bära sitt hus med sig. Men har man nått livets middagshöjd ger det en ny dimension att få bo i en "hytte", där kläderna kan hållas torra och utrustningen i ordning. Vara mer oberoende av vädrets nyckfullhet.

Första morgonen vaknar jag vid halvsextiden av att solen lyser in i rummet. Tittar ut och möts av en fantastisk morgon. – Detta blir en perfekt dag för att vandra upp på Tjuonatjå-

kah, tänker jag. Vid frukosten föreslår Ingemar en lämplig väg genom en ravin strax väster om Rovas. – Där får Du se mycket av den vackra floran på fjällängarna, som sedan byts

mot fjällvålarnas karga små växter.

Jag gör i ordning dagturssäcken med Trangia-köket, lite extra kläder, fjällfloran och karta och kompass. Ger mig av och når snart bäcken som leder upp till ravin. Utefter bäcken är det nästan som en djungel av buskar och växter i alla dess färger. Luften står nästan stilla, så det är skönt att komma upp på kalvfället, där det alltid drar lite.

Det tar kanske två timmar i lagom takt att nå Tjuonatjåkahs topp. Därifrån får jag den mest hänförande utsikt runt om, med Kebnekaise i nordväst, Suorregaise i väst, sedan Kårsatjåka och lite framför det Akkavarri. Detta fjälls, som har ett mycket karakteristiskt utseende, namn betyder modersberget. Namnet anses anspela på att det ligger mitt i kalvningens land; men en mer poetisk förklaring är att dess utseende är precis som en kvinnas bröst – och därav namnet Modersberget.

Mitt nedanför flyter Kaitumjaure fram. Idag är den nästan spegelblank borta vid Tjirtjam. Denna fors där vår portalfigur inom flugfisket, Nils Färnström, på 60-talet hade sådana fantastiska harrfisker.

Av mina vänner, bröderna Kurkiala, lärde jag mig en gång att plocka svamp på fjällsidan för att sedan göra en god stuvning. Det gör jag nu, och steker på stormköket de citronkremlor som jag plockat på vägen upp.

På vägen ned sätter jag mig i en liten svacka. Tittar ner mot en stor snöfläck där ett par renar går, förmodligen för att i värmen få lite skydd mot insekter. I den varma solen känner jag dåsigheten komma. Jag lägger mig ned, känner hur kroppen rättar till sig och jag flyter bort i en underbar slummer. Detta tillhör de högtidsstunder som jag drömt om under mörka vinterkvällar.

Tjirtjams forsar bjuder på fiske i ett storslaget landskap.

När jag vaknar upp, går jag ned till bäcken för att tvätta mig i ansiktet i det kalla klara vattnet så att jag piggnar till. Bäckens småpladder låter så tryggt. Vid dess kant växer den stora kvannen. Denna växt vars latinska namn är *Angelica archangelica* har fått sitt namn av att det ansågs att själva ärkeängeln Gabriel kommit med den till människorna. Den är nämligen en av våra äldsta medicinalväxter. Den har en osedvanligt aromatisk lukt och smak. På hösten koktes rötterna, som är mycket sockerrika och då är godast och näringsrikast. Namnet kvanne, förresten, är ett samiskt låneord.

Nästa dag är det gråmulet. Vi står på verandan till storstugan och diskuterar om det skall bli ett eftermiddagsfiske. – Vi åker ned till Kukkak, föreslår Peter. Där står det fisk, mycket fisk. Eftersom han låter så övertygande är vi inte svåra att övertala. Det tar inte lång stund att fara dit. Peter lotsar oss förbi Taivek-forsens skummande vågor utan att slå i en enda sten.

Fisket går lite trögt för mig i början. Men då Peter kommer mot mig en stund senare och berättar att han fått en fin harr på den fluga jag gav honom igår kväll – en Double Legs – så byter jag också till en likadan. På en kort stund får jag tre fina harrar i åtta hektos klassen. Riktiga "stridisar" som drar ut större delen av linan, och kämpar som små ursinniga rackare innan jag kan få hem dem, lossa dem och återutsätta dem.

Innan det är dags att åka hem igen har jag uppe på forsnack-en fått ytterligare två harrar, den ena på alldeles under kilot.

Väl hemma blir det bastu. Tänk en het bastu, med utsikt in mot Kårsatjäkkas fjällmassiv och Suorregaise och Tjikkumbakti i blå toner med stora vita snöfläckar. Det är så imponerande att det gör riktigt ont i bröstet. Sedan blir det ett snabbt dopp i Kaitumjaures niogradiga vatten. Man känner sig lätt som en fjäder.

Nu smakar det med stekt harrfilé, riktigt potatismos och lingondricka – tala om godaste norrländska mat.

Efteråt dukas kaffe framför den stora eldstadens sprakande brasa. Det är så skönt och vilsamt för själen att bara sitta och titta in i elden, låta tankarna glida iväg, känna hur själen gonar sig i kroppen. Det är verkligen att få ladda batterierna.

Oftast återkommer samtalet till den enorma mängd fisk som finns i strömmarna. Det är otroligt att det inte tycks finnas någon gräns alls. Alla som möts på kvällen har fått det antal fiskar som de önskat sig. Och så har det varit i flera dagar. Vad är det som skapar dessa förutsättningar för att hålla så mycket fisk. Diskussionen blir tidvis intensiv men till slut konstaterar vi: Det enda vi med säkerhet vet är att vi inget vet!

Efter en sista pratstund ute på verandan går var och en till sin stuga, och det dröjer inte många minuter innan John Blund sluter våra ögon och vi drömmer oss iväg i den skönaste sömn, där den totala tystnaden råder utanför, så fri från stadens ständiga ljud – och oljud.

Några dagar senare när planet från Kiruna till Arlanda flyger mig hem ovan molnen slår mig just uttrycket: *Piscator non solum piscatur.*

Laksefiskeren Petter

forts från sid 12

Stangen skulle med hjem, men hvordan? Ideen kom til mig, da jeg var nede i byens eneste købmandsforretning for at proviantere. På vægen mellem værktøj, søm og skruer, hang en lille sav. Tilbud, kun 19,75 stod der på prismærket. Den sav, det var lige hvad jeg havde brug for. Hvis jeg savede bambusstangen i tre lige store stykker, kunne jeg snildt ha' den i bilen. Når jeg så kom hjem, ja så kunne jeg nemt samle den hule stang med et par indlæg og lidt lim. Alt taget i betragtning, så var den gamle stang jo alligevel kun til at hænge på vægen. – Saven blev indkøbt.

"Hvad er det du har der?", spurgte Allan nysgerrigt, da han så saven.

Jeg forklarede Allan om min ide med at save bambusstangen over i tre lige store stykker.

"Det gør du ikke", udbrød Allan fortørnet. "Du kan da ikke save gamle Petter's laksestang i stykker, – i hvert fald ikke før vi rejser. Sæt han kommer og ser du saver stangen i stykker, eller spørger til den."

Det havde jeg ikke tænkt på og måtte højtideligt love Allan, at jeg ikke savede stangen over før vi skulle rejse. Den gamle laksefisker skulle ikke se den ugering, der skulle overgå hans trofaste gamle ven.

Lørdag morgen nød hele fiskeholdet et overdådigt morgenmåltid. – Så kom Petter. Den gamle satte sig ned i forventning om, at en eller anden nok skænkede ham en lille en. Petter fik sin dram og skyllede den ned i en ruf. – Så fik han øje på saven, der lå midt på bordet.

"Nej, en fin sav!", udbrød han.

"Ja'e den er fin", sagde jeg og skulede over på Allan, som imidlertid holdt masken pænt. Saven lagde jeg lidt væk.

"Har du noget lik jeg kan købe", sagde Peter, mens hans øjne klæbede sig fast til snapseflasken der endnu stod på køkkenbordet. Han greb ned i sin brystlomme og fremdrog en krøllet halvtreds krone seddel. Endnu en gang måtte jeg forklare Petter, at snapsen ikke var min, men fælleseje for fiskeholdet.

"Spørg dem!", sagde Petter.

"Må Petter købe det sidste snaps?", spurgte jeg ud over bordet.

"Han kan få det", sagde John, sprang op og stak Petter flasken.

"Værsgo Petter en afskedgave."

Den gamle rejste sig fornøjet, hilste pænt farvel og stavrede så ned af gaden, mod sit hjem.

"Hvad er den sav egentlig til?", spurgte Henning undrende, og jeg forklarede om det projekt, der skulle muliggøre hjemtransporten af bambusstangen.

"Pjat, den smule stang kan jeg da sagtens have på taget af bilen", tilbød Henning og fortsatte, "men det er ellers en god sav".

Jeg var ikke sen til at tilbyde Henning saven, hvis han kunne fragte stangen gennem Norge i hele sin længde. Inden længe havde vi bundet den gamle bambusstang fast til Henning's tagbøjle og forsynet den med et behørig hvidt advarsels flag.

V i sagde pænt farvel til den dejlige elv. Havde den ikke givet os laks, så havde den dog givet os en uge med fine oplevelser. Turen gennem Norge og Sverige forløb uden væsentlige problemer, – aldrig har en gammel fiskestang kørt så stærkt. Ankommet til Danmark overtog jeg stangen, monterede den på min hjemmelavede magnetiske stangholder og så gik det atter over stok og sten, til Fyn.

Jeg har hængt den op under loftet i stuen, jeg vidste ellers ikke hvor der var plads til den. Der hænger den så, lige over mit skrivebord, i hele sin længde og atter påmonteret det gamle hjul fra Ing. Holm i Trondheim. Den mørkebrune silkeline løber atter ud af øjerne og i enden af forfanget sidder en af Petter's gamle, mærkelige laksefluer. Det hele hører sammen og skal forblive sammen, som da jeg først så stangen hænge i den gamle's værksted. Intet af det er noget værd for en samler. En "blomsterpind" og et hjul der bærer præg af hjemmegjorte reparationer. – Men hvis den stang kunne fortælle, ja så skulle i høre om drabelige kampe med storlaks, i elvens stride, frådende strøm.

Legendariska Bodsjön

forts från sid 15

slända, men vi såg inte ett vak. Inte en fisk rörde sländorna som sakta drev i land och blev kalas åt måsar och tärnor. Förmodligen hade all fisk i sjön ätit sig proppmätta tidigare under den massiva kläckningen.

Det skall blåsa på Bodsjön, helst från väster. Då kan man få uppleva ett storfiske, om man bara kan hålla båten. Då spelar det inte så stor roll vad man har på tafs, en Muddler Minnow, en stor Montana eller en buskig torrfluga. Då kan öring och röding glömma sin skygghet och ta flugan alldeles intill båten.

I somras fiskade vi sista veckan i juli och de fiskebröder som hade vägarna uppåt västjämtland, kanske fick uppleva syndafloden. Jag har under mitt över 50-åriga flugfiskarliv inte varit med om ett värre regnande. Sjön och älven steg snabbt och fisket blev därefter. Under några få timmar kunde det

stillna och vi fick en del fisk, men aldrig under en fiskeresas har vi gett oss tid att spela så mycket kort.

En kväll sköt jag ut båten och rodde ut mot ön. Det blåste tillräckligt för att det skulle vara ett företag att parera vågorna med årorna. Innan jag kommit ut till ön tog vinden i ännu mera, hårt ostlig. I skymningsljuset såg jag kaskaderna från hoppande öringar, nära land. Men det blåste så hårt att jag inte orkade ta mej dit. Det skulle ha varit farligt. Hemrodden till båtlaningen blev ett äventyr, jag var nerstänkt och alldeles slut innan jag kom iland.

Vårt nästa bodsjöfiske inträffar enligt turlistan i slutet av augusti. Måhända sjöns öringar har börjat lekvandringen upp i Gevsjöströmmen då. Det är alltid lika spännande när vi kommer, stannar till vid bron över utloppet i Tännsjön, tittar upp emot luspen och engelska villan.

I takt med att vi tar vägen upp mot Bodsjöbränna stiger fiskefebern innan vi får skjuta ut båtarna och lägga den första flugan...

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Fisketegnet en succes!

Danmark fik jo fra og med 1993 det obligatoriske fisketegn, som organiserede sportsfiskere i mange år havde ønsket sig. Pris kr 100,- for et år.

Ved årsskiftet 92/93 var mange derfor meget spændt på, hvor mange penge det nye fisketegn ville indbringe – om det ville leve op til forventningerne, der lød på 25–30 mio kroner. Det var myndighedernes skøn.

Nu her i november '93 kan vi se, at det ikke var helt galt skudt. Trods en mildest talt ringe lancering fra myndighedernes side. På nuværende tidspunkt er der nemlig kommet omkring 20 mio kroner i kassen, hvilket svarer til omkring 200 000 lystfiskere. Hertil skal så lægges de mange børn og pensionister, der ikke behøver at løse fisketegn. Samt dem, der ikke har løst fisketegn, selv om de skulle have gjort det! Alt i alt er det næppe helt forkert at gætte på, at der i Danmark er omkring den halve million lystfiskere – 500 000 mennesker, der mere eller mindre regelmæssigt drager af huse for at tilbringe nogle timer i selskab med fiskestangen. Et tal, man i turistkredse længe har regnet med – uden dog at kunne bevise det.

Dette tal skal ses i lyset af, at kun omkring 35 000 fritidsfiskere – brugere af garn, ruser og andre faste redskaber – i samme tidsrum har ladet sig registrere og har indbetalt den ligeledes obligatoriske garnlicens på kr 250,- om året.

Det er uhyre vigtigt for sportsfiskeriets fremtid i Danmark, at vore politikere nu sort på hvidt kan se, at der er mere end ti tange så mange stangfiskere som garnfiskere. Det er vigtigt,

fordi politikerne dermed for første gang nogensinde sort på hvidt kan se, at lystfiskerne sidder på mange gange flere stemmer end de mere rabiate garnfiskere. Sidstnævnte har nemlig i de seneste år – via en massiv og forbil- ledlig lobbyisme, som Danmarks Sportsfiskerforbund slet ikke har kunnet hamle op med – formået at "tilrane" sig helt urimeligt mange privilegier. Tænk blot på den vestlige del af Vadehavet, hvor man som det eneste sted i hele Danmark har ophævet den 100 meter garnfri zone, som skal (skulle) sikre vandrefiskene fri passage på deres kystnære vandring mod gydepladserne. Takket være massiv lobbyisme fra fritidsfiskernes organisationer.

Men nu står tallene lysende klart for enhver ansvarlig politiker. Og nu er det så langt om længe blevet ris til egen røv, når fritidsfiskerne ikke lader sig registrere, men i stor stil fisker ulovligt. Og det er ingen tom påstand: I 1989 – før den obligatoriske garnlicens og under den daværende "gult mærke" ordning – havde mere end 100 000 fritidsfiskere henvendt sig og fået udleveret de magiske gule mærker, der gav tilladelse til at sætte garn. I 1990 – efter indførelsen af den obligatoriske garnlicens – faldt tallet af registrerede fritidsfiskere pludselig til 25 000 – under en fjerdedel! Det fortæller vist et og andet om kriminaliteten blandt garnfiskere...

Nu er tiden derfor inde til for alvor at lægge pres på vore politikere, så vi kan få gennemført vore mærkesager: Udvidede fredningszoner – specielt ved de såkaldte "flaskehalsområ-

der", hvor laksefiskene skal igennem snævre farvande, som er alt for lette at spærre totalt med garn. Omsætningsforbud for fisk fanget af ikke-momsregistrerede fiskere, så ikke erhvervsfiskerne skal udsættes for urimelig konkurrence fra "sorte" fisk. "Game fish" status for ikke mindst laksefiskene, som bør forbeholdes det rekreative fiskeri med stang og line, hvor fiskene er mange flere penge værd for lokalsamfundene. Præcis som det allerede er tilfældet i USA og Canada.

Nyt risteværk ved Tange

Nu er 1993 sæsonen forbi ved de danske åer, der generelt har kunnet notere sig gode fangster. Ikke mindst ved Gudenåen gik det dramatisk for sig i sæsonens sidste måneder, hvor der blev landet flere hundrede laks. Hvor mange kan man kun gisne om, men i hvert fald over et halvt tusind – måske det dobbelte? Det kniber desværre stadig med at få de fangede fisk registreret, så man kan danne sig et skøn over resultatet af de store udsætninger af laksesmolt fra Brusgård. Ike mindst ved Langå er der stadig stor modvilje mod de "nye" laks, der efter sigende ødelægger fiskeriet efter havørred.

Ved Gudenåens Ørredfonds årlige konkurrence i september blev der da også for første gang nogensinde lan-

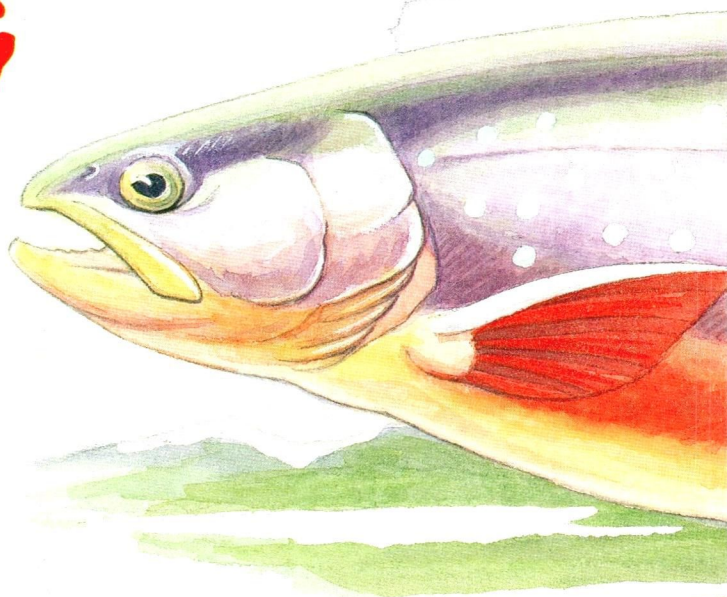
forts på sid 42

Apropå catch & release:

TORS RÖDING

"Släppa tillbaka fisken", skrek hon alldeles utom sig av skräckblandad vrede. "Jag har då aldrig hört någon handskas så med Guds gåvor. Se nu vad han har ställt till med och vilket oherrans åskväder han dragit på oss med sina okristna påhitt..."

Text & akvarell: Gunnar Johnson

Den pågående diskussionen kring catch & release får mig att minnas en händelse som timade för gott och väl tjugo år sedan och som visar på ytterligare en aspekt av detta med att släppa tillbaka fångad fisk – nämligen dess inverkan på vädret. Något som hittills inte uppmärksamats i debatten.

Låt mig förklara...

Min fru Lena och jag var på väg till några rödingtjärnar i den svenska fjällvärlden. Vi hade en knapp halvmils vandring över fjället framför oss då vi komna halvvägs passerade en gammal fåbodvall. "Våfflor" stod det på en enkelt tillyxad skylt som pekade mot den grå stugan. Men vi hade kaffe, tunnbröd och en bit torkad renbög i rygg-säcken och räknade dessutom optimistiskt med att kanske få var sin stekröding till kvällen. Så vi travade vidare...

Snart kunde vi se hur den låga björkskogen glesnade mot en fjällplatå, och där låg det band av små rödingsjöar uppträdda längs den fjälljokk vi valt ut på kartan. Vattnen var kristallklara och bottnarna bestod av lättvadad, ljus sand.

Lena satte fart på kaffet medan jag tacklade upp våra spön, men redan medan vi drack den första kåsan märkte vi hur vädret slog om. Bakom fjällkammen på andra sidan sjön blev himlen oroväckande blåsvart, och vi insåg att det bara skulle vara en tidsfråga innan ovädret var över oss.

Men spöna var tacklade, och när vi nu gått så långt för

att nå vårt mål, kunde jag inte motstå frestelsen att göra ett kast. Bara ett enda...

Naturligtvis hände det osannolika. En röding tog min fluga. Men medan jag tog in fisken mörknade det allt mer. Lena plockade ihop våra grejor. Himlen var blåsvart och i fjärran hörde vi åskan. Det skulle inte bli något mer fiske, och att ta med en stackars ensam röding bar mig emot. Det fanns inte ens tid att ta vara och rensa den. Alltså fick den gå i retur.

Nu var det bråttom. Isär med spöna och ner med dem i den gemensamma tuben. Lena hade redan sin packning på ryggen, och jag tog på min ryggskäck samtidigt som vi småsprang tillbaka längs stigen och genom björkskogen. Blixterna fräste genom luften – ovädret var redan rakt över oss.

Det hela var rejält obehagligt och det var långt till bilen. Men vi erinrade oss fåboden och halvsprang dit. Där kunde vi kanske ta skydd undan ovädret under förevändning att beställa kaffe och våfflor...

I fåboden fanns en gammal böjd gumma, som hälsade oss välkomna att sitta ner. Våfflorna gräddade hon direkt på spishällen och kaffet kokade redan på ett gammalt spritkök.

Vad gjorde vi ute i sådant väder, undrade hon. Jag berättade att vi varit vid rödingsjöarna, och när hon fråga-

de om vi fått någon fisk, svarade jag sanningsenligt att jag tagit en röding.

"Ta hit den då, så steker jag den åt er", erbjöd hon sig vänligt.

"Ja, men jag släppte tillbaka fisken", var jag tvungen att svara. Vi..."

Längre hann jag inte. Den lilla vänliga gumman förvandlades till rena trollpackan. Ögonen blev kolsvarta och saliven sprutade ur munnen på henne då hon skrek:

"Släppte tillbaka! Vad säger han! Släppte han tillbaka av Guds gåvor? Vad menar han med det?"

Hon tuggade i luften och tog ny sats, medan jag var helt mållös och Lena förskräckt tryckte sig mot stugväggen. Det hela var närmast överklagt. Ute var allt blåsvart. Men gummans vredesutbrott ackompanjerades av tordönet ovan stugans torvtak och mörkret i spiselvrån ristades hela tiden sönder av vitt blixtljus genom det låga fönstrets små spröjsade rutor. Det fanns inga gråtoner längre. Allting var antingen blåsvart eller fräsande vitt.

Men mitt i all dramatiken förstod jag intuitivt den gamla gummans reaktion. Här i stugan hade hon förmodligen

fostrat en stor barnaskara på det några getter, en mager mjölkko och rödingtjärnarna kunde ge. Det var säkert många kvällar man fått gå till sängs med knorrande magar...

"Släppa tillbaka fisken", skrek hon igen och darrade i hela kroppen. "Jo, tack! Det var fint folk man fått i stugan. Men han hör kanske vad Gud tycker när man handskas så med hans gåvor. Det är allt ett oherrans åskväder han dragit på mig och lilla frun med sina okristna påhitt. Släppa tillbaka fisken! Jag har då aldrig hört på maken!"

Och Herren – eller vem det nu var – gav tydligt utlopp för sin vrede, för värre åskväder har jag inte upplevt. Vare sig förr eller senare. Åskmolnet låg nu rakt ovanför den lilla fåbodstugan, och i det vita ljuset från blixterna fortsatte hon att förebå mig det oväder och den olycka jag dragit över oss.

Så tänk noga igenom konsekvenserna nästa gång Du bestämmer Dig för att sätta tillbaka en fisk...

Denna artikel är ett utdrag ur den lilla boken med samma namn som tagits fram av Gustaf Ulfsparrs stiftelse och som säljs till förmån för bevarandet av Emåns unika havsöringstam

Text: Pelle Klippinge
Teckningar: Thommy Gustavsson

Em-flugor och deras upphovsmän

Hur länge man fiskat havsöring i Emån med sportfiskeredskap är det väl egentligen ingen som vet med bestämdhet. Havsöringen och laxen kunde i gamla dagar vandra mycket långt, ända upp emot Vetlanda, och säkert var det frestande för gemene man att försöka lura upp en middagsfisk utefter Emåns strömmar. På Em, där släkten Ulfsparre varit godsägare sedan mitten av 1700-talet, vet man att det gjordes sporadiska försök i slutet av 1800-talet då man på ett sportmannamässigt sätt, med mycket enkla redskap, försökte fånga Emåns havsöring.

Men det var först när Gustaf Ulfsparre övertog arrendet på Em i början på 20-talet som sportfisket skulle komma att bli mer tillrättalagt och organiserat. Dåvarande svenske prins, Gustaf Adolf, hjälpte till och introducerade de första betalande gästerna till Em. Detta var en mycket ovanlig företeelse i Sverige på den tiden vilket så småningom skulle forma det idag så berömda fisket efter Emåns havsöring.

Bland de första gästerna på Em var högt uppsatta engelsmän, en rad nor-

diska kungligheter, diplomater och industrimän. Emfiskets epok såg så sakteliga dagens ljus med Gustaf Ulfsparre i högsätet – en man som redan under sin levnad blev en legend.

Något som under alla år var kännetecknande för Gustaf Ulfsparre var det oerhörda arbete han lade ner för att värna om Emån och dess havsöring. Fiskevården kom alltid i första rummet och hans mångåriga insatser för bevarandet och främjandet av Emåns unika havsöringstam är både välkända och medaljerade långt utanför rikets gränser. Vi är många som är tacksamma för de insatserna idag och det är nog ingen överdrift att våga påstå att det är tack vare hans förtjänst vi alltjämt har kvar en livskraftig stam av Emåns havsöring.

Gustaf Ulfsparre gick bort 1987 och var då 93 år gammal. In i det sista var han verksam och deltog med stort intresse och varm entusiasm i de sportfiskande gästernas förehavanden. Värdefulla tips om fiskeplatser och flugval var han alltid behjälplig med, vilket stimulerade och inspirerade till nya försök också de dagar då havsöringen inte var på bästa bett.

Gustaf Ulfsparre lämnade två flugmönster efter sig, skapade för Emåns strömmar. Så här efteråt kan man bara önska att han lämnat efter sig en fullständig beskrivning av dessa flugor. Den saken var man inte alltid så noga med förr och i Gustafs fall så var nog förandet av den dagliga fiskejournalen långt viktigare än några flugmönster. Tyvärr finns ingen fullständig beskrivning av hans flugor kvar varken på Em eller i litteraturen runt fisket i Emån. Beklagligt i högsta grad varför vi här får nöja oss med att skrapa samman lösa fragment av Gustaf Ulfsparrs Emflugor – Bacchus och Em Silver.

I Anthony Crossleys verk "The floating line for salmon and sea-trout", från 1939, kan man läsa om Bacchus då Mr Crossley fiskar med densamma under sitt allra första besök på Em, år 1928. Han landar fyra havsöringar och enligt Ems fiskejournal utspelar sig detta den 8 september. Tre av havsöringarna fiskade Mr Crossley i Sea pool och en i Home pool, där den tyngsta av dessa vägdes till hela 10,9 kg.

Att Bacchus var en, för den tidsepo-

ken, mycket ovanlig fluga står helt klart då den till största delen var bunden av hår från husets dåvarande tax. Därav namnet Bacchus och kanske var denna rentav en av våra allra första hårvingeflugor.

Nästa flugkreation signerad Gustaf Ulfspärre bär namnet Em Silver. Just den flugan finns omnämnd ett flertal tillfällen i Ems gamla fiskejournal där bla några hektiska majdagar från 1933 finns inpräntade, dagar med nystigen lax i Emåns pooler. Det hela tar sin början den 16 maj.

"Blank, 11,2 kilo, 55 min hård strid på synnerligen klen gut."

Nästa dag är det dags igen;

"Blank, 10,8."

Påföljande dag bjuder på ett verkligt äventyr.

"En jätte-jätte tog vid övre delen av Ankarcrona o liv blev det. Höll på en halv timme upp o ner o sen bar det neråt. Fick stopp på'n vid Rökhuset o där ställde den sig mitt i det starkaste draget. Lögn att rubba."

Vad som hände sedan berättar tyvärr inte fiskejournalen men förmodligen lossnade flugan.

Vidare, den 19 maj blir det lite revansch då Gustaf landar en flott blanklax på 16 kilo blankt. Vilka fiskedagar dessa majlaxar bjöd på!

Att "rekonstruktionen" Em Silver fungerar på blanklax har jag haft den äran att uppleva då jag provade flugan själv för första gången. Den laxen nappade den 5 juni -89 i Pier pool och blev på sätt och vis ett gott bevis på att Emåns ädlare arter också idag uppskattar Gustaf Ulfspärres smakfulla skapelse, Em Silver.

En stor svensk sportfiskeprofil på sin tid, Theodor Ankarcrona, var hovjägmästare och fideikommissarie till Boserups gods i Skåne. Under många år också ordförande i Södra Sveriges Sportfiskeklubb, vilken bla arrenderade det legendariska storöringvattnet Bolmán.

Theodor Ankarcrona var en lika hängiven som mångfacetterad flugfiskare och behärskade det mesta inom denna gren. Han kom att gästa Em både vår och höst och landade fler fiskar än de flesta. Under åren 1926-52 fiskade han 793 havsöringar och laxar, varav 698 stycken fångades på fluga. Ett imponerande facit som ger en uppfattning om vilka storartade fisken Emån bjöd under denna tidsepok.

Trots att Emån i alla tider främst varit ett havsöringstvatten har där ibland fiskats efter blanklax med spö. I boken "Sportfiske i Sverige" (1940)

berättar Ankarcrona om just ett sådant laxfiske vid Em. Året var 1934 när han gång efter annan frestade en alldeles nykommen lax bland åns strömvirvlar.

"Så småningom gick solen ner bakom skogen, och nu skulle det hända något om det någonsin skulle hända. Han var uppe som förut. Jag bytte nu fluga och började igen med Dusty Miller 1½, då det blivit mera skymning. Omöjligt. Tog en nr 1. Nu gick han upp för första gången efter flugan - men nekade att ta den.

Då visste jag, att nu fanns chansen att få honom. Fem minuters eller kanske längre väntan var nödvändig. En cigarett lugnar något, men nog var dessa minuter fruktansvärt långa. Jag hade nu bytt fluga till en mindre nr 2 en dubbeldäckad Dusty Miller.

Nu var han uppe. Ett ögonblicks väntan och så får han flugan serverad på silverfat. Han tog den genast, och efter ca 20 spännande minuter låg min första svenska lax på 11,6 kg i all sin prakt i gröngräset. En underbar känsla av lycksalighet och tillfredsställelse att ha lyckats fånga honom!"

Som den skickliga flugfiskare Ankarcrona var fångade han naturligtvis också flera välväxta havsöringar. En av dessa gällde en tid som svenskt rekord. Den havsöringen fångade Theodor Ankarcrona i Sea pool hösten 1938, fisken vägdes till 12,5 kg. I Ems fiskejournal har Gustaf Ulfspärre noterat följande;

"synnerligen vacker fisk, kort o tjock."

Ankarcronas rekordöring finns därtill avskissad i journalen och måttgiven till 92,5 cm längd.

Theodor Ankarcrona kom att stå som upphovsman för två flugmönster vilka designades för Emåns havsöring. Det ena av dessa, skönt diskret i sin komposition, fick ikläda sig namnet Em Punch. Den andra flugan, mer färgglad och vågad, namngavs Black Spain.

Läser man vidare i boken "Sportfiske i Sverige" kan man ta del av dessa flugors användbarhet i ett kapitel av Gustaf Ulfspärre. Em Punch användes då under vårfisket vid kallt och mulet väder. Under höstfisket i mulet och disigt väder. Den färgrika Black Spain kom bäst till sin rätt under vårfiskets soliga och vackra dagar.

Precis som idag var man alltså mycket noga med flugvalet. Väder, temperatur och färg på vattnet var faktorer som i stort styrde flugvalet. Säkert fördes livliga diskussioner också då om vilken fluga som för tillfället var den rätta att utmana Emåns havsöring med.

Bacchus

Krok: Stl 4-2/0

Bindtråd: Svart

Tag: Oval guldtinsel, nr 14

Tail: Topping, guldfasan

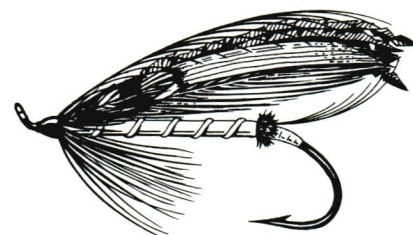
Body: Strävårig tax dubbing, brunsvart

Ribs: Oval guldtinsel, nr 14. Fortsätt lina tag-tinseln

Throat: Fasan stjärtfibrer, brunrött

Wings: Hår från strävårig tax, brunsvart

Head: Svart

Em Silver

Krok: Stl 2-3/0

Bindtråd: Svart

Tag: Oval silvertinsel, nr 14

Tail: Topping, guldfasan

Butt: Struts, svart

Body: Flat silvertinsel, nr 6-7

Ribs: Oval silvertinsel, nr 14. Fortsätt lina tinseln från tagen

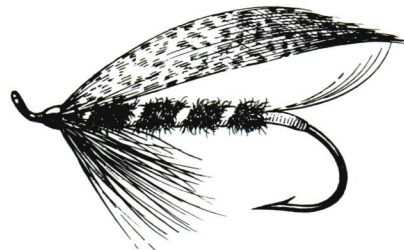
Throat: Tupphackel, blått

Wings: Undervinge: Orange hackel, "back to back" utanpå hacklen påfågeln.

Huvudvinge: Smala sektioner av grön svan

Cheeks: jungle cock, kungsfiskare

Head: Svart

Em Punch

Krok: Stl 1-2/0, vårfiske. Stl 1-6, höstfiske

Bindtråd: Svart

Tag: Oval guldtinsel, floss, nr 14

Tail: Topping, guldfasan

Body: Söldubbing, mörkbrun

Ribs: Oval guldtinsel, nr 15-17

Throat: Tupphackel, rött, (rödbunt). Ev fasanstjärtfibrer

Wings: Bronze mallard

Head: Svart

Et tiltrængt pusterum under fiskeriet i en "prile" langt fra land. Der er ikke tørt land i miles omkreds!

De danske "flats"

Det er ikke kun i Karibien man finder de af fluefiskere så eftertragtede "flats". De findes såmænd også i Danmark!

Text & foto: Steen Ulnits

En tropisk drøm i blåt, grønt og blændende hvidt. Krystalklart vand, hvide sandstrande og vajende kokospalmer. Kort sagt: Fluefiskeri i Bountyland!

Ovenstående er frit citeret efter en god amerikansk ven, der mindst én gang hver vinter *må* ned til Karibiens varme vand og hidsige bonefish. Jeg mødte ham under mit første besøg på de sagnomspundne "flats" ved Los Roques, en lille atol eller øgruppe nord for Venezuela. Et besøg, der gik i blodet og flere gange siden har tvunget mig tilbage til Karibien.

– Men hvorfor er de egentlig så at-

traktive, disse lavvandede "flats"? – Er det på grund af deres hidsige bonefish og tarpon, der som ingen andre fisk i denne verden kan give selv garvede fiskere sved på panden og rystende hænder?

Det er selvfølgelig en del af svaret, men også kun en del. Varmen og det krystalklare vand naturligvis en anden. Men går man garvede "flats" fiskere på klingen, så er den væsentligste del af forklaringen en helt tredje: "At man i regelen kan se de fisk, man fisker til. Det er "sight fishing" i højeste potens. Og det kan nu engang ikke blive mere spændende, end når

man først ser, siden kaster til og derefter – forhåbentlig – får fisken til at tage fluen!

Efter min første introduktion til dette "flats" fiskeri har det ofte ærgret mig, at vi ikke herhjemme – i Danmark – har noget tilsvarende at byde på. Men det har vi faktisk! Det er blot aldeles uudforsket og vil altid være mere utilgængeligt end det gængse kystfluefiskeri, som nu er så udbredt herhjemme. Vi har nemlig fornemme "flats" i Jylland, men de ligger langt fra land – ofte flere kilometer – og de byder på visse faremomenter. Til rette tid og på rette sted byder de også på

et fiskeri, hvis lige ikke findes herhjemme! Til gengæld ofte et enten-eller fiskeri – stik modsat det kystnære fiskeri, som er langt mere stabilt. De danske "flats" er således for de udholdende og eventyrlystne!

"Flats" – hvad er det?

Lad os allerførst definere, hvad begrebet "flats" egentlig dækker over. Saltvandsfluefiskeriets vugge stod i det lave vand ud for storbyen Miami, Florida. Det var her, datidens kendte koryfæer såsom Joe Brooks og Al J McClane for første gang udfordrede bonefish og tarpon på fluestang. Og det er den dag idag nok det fiskeri, der har størst betydning for udviklingen af nyt og bedre fluegrej. Det er nemlig her, grejet udsættes for de hårdeste belastninger af både fisk og saltvand. Ferskvandsfiskeri efter laks og ørred er til sammenligning den rene søndagsskole!

Ud for Miami ligger vidtstrakte områder med ganske lavt vand. En stor del oversvømmes ved højvande og tørlægges ved lavvande. Det er sådanne områder med ganske lavt vand – kun sjældent mere end meterdybt – man idag kalder "flats". Vand så lavt, at man dels kan se fiskene direkte i vandet, men ofte også ser dem "taile" med halefinnen ovenvande, når de roder efter krebsdyr på bunden.

Går vi nu over Atlanten – til Danmark – finder vi tilsvarende områder to steder: Det er Vadehavet i det sydvestlige Jylland og området ved de store fjordmundinger i det nordøstlige. Øerne kan ikke opvise tilsvarende forhold – i hvert fald kun meget lokalt.

I disse to områder finder vi kæmpe-mæssige arealer, der to gange daglig oversvømmes af et betragteligt tidevand. I Vadehavet stiger og falder vandet med op til *to meter* under normale forhold – og mange gange mere under stormflod! Der er derfor bygget store diger – op til 6 meter høje – for at holde havet tilbage fra de indvundne marskområder. Det er der også i det nordøstlige Jylland – fra nord for udmundingen af Limfjorden til syd for

forts på næste side

Överst: På kanten af den strømsværke "prile", hvor havørrederne gerne går.

Nederst: I "prilerne" trækker havørreder på 40–50 cm gerne rundt i mindre flokke. Er man heldig – og hurtig! – kan man nå at fange flere, inden flokken igen er væk.

Det er vaderne, der har givet Vadehavet navn. En vade er kort fortalt et område, der tørlægges totalt under lavvande – et område, som derfor er meget yndet blandt områdets mange vadefugle, der her finder en sand rigdom af føde.

forts. från föreg. sida

Randers Fjord. Her er tidevandet mere beskedent, men kan dog variere med op mod én meter. Her spiller "vindstuvning" til gengæld en markant rolle, idet vind fra skiftende retninger kan øge eller mindske tidevandseffekten.

Den regelmæssige oversvømmelse og tørlægning af de vidtstrakte "flats" er nøglen til disse områders enorme produktivitet, hvad fødeemner og fisk angår. Når højvandet oversvømmer de såkaldte "slik" flader, bringer det fødeemner og næringssalte med sig. Disse aflejres på bunden, inden vandet igen trækker sig tilbage. Der er således frisk mad til de mange dyr på bunden hele to gange daglig!

Vadehavsbunden bliver derfor uhyre næringsrig, og det er naturligvis det, der trækker de større rov fisk – ikke mindst havørreden – til. Havørreden jagter de dyr og småfisk, som igen lever af havbundens mindre organismer. Kigger man ørrederne i maven, vil man se, at tre fødeemner er specielt hyppigt forekommende på de danske "flats". Der er *børsteorm*, *rejer* og *kutlinger* – alle dyr, som stortrives på den bløde vadehavsbund.

Vader, priler og dyb

Skal man blot nogenlunde regelmæssigt opleve godt fiskeri på de danske "flats", da må man have et grundlæggende kendskab til, hvordan tidevandet gebærder sig herude langt fra land. Meget forenklet taler man blandt fagfolk om forskellige begreber såsom vader, priler, dyb og barrer – fænomener, det er vigtigt at kende til, når fiskene skal findes på de enorme lavvandede områder.

Det er *vaderne*, der har givet Vadehavet navn. En vade er kort fortalt et område, der tørlægges totalt under lavvande – et område, som derfor er meget yndet blandt områdets mange vadefugle, der her finder en sand rigdom af føde.

Når højvandet sætter ind, oversvømmes vaderne langsomt. Havet hæver sig og sætter området under

vand. Når vandet så igen vender, løber det med stigende fart ud igen – nu gennem et mere eller mindre forgrenet netværk af *priler*. Priler er betegnelsen for de tidevandsrender, der transporterer vandet ind og ud over vaden.

Man kunne tro, at vandet løber lige hurtigt frem og tilbage, da det nu er de samme vandmængder, der skal flyttes. Men det er forkert. Når højvandet sætter ind, bremses det gradvis af det sidste udstømmende vand, der har samlet sig i prilerne – i smalle, strømstærke render, der mest af alt minder om vandløb. Højvandet bliver derfor de fleste steder til en langsom, vidtfavnende og massiv bevægelse af vand ind over vaderne. Stik modsat lavvandet, der samler sig i prilerne og løber med stedse stigende fart, jo mere ebben (det laveste punkt) nærmer sig.

Kun et fåtal steder bliver det derfor det stigende vand (flodstrømmen), der former det undersøiske landskab på de danske "flats". Hvor det alligevel er tilfældet, taler man om såkaldte "flodskår" – brede render, der typisk ender med større eller mindre banke.

Langt mere almindelige er derfor priler, som er dannet af det faldende vand (ebbestrømmen). Og modsat de brede flodskår er ebbeskårene smalle og dybe med en til tider ganske stærk strøm. Jo længere væk man kommer fra det åbne hav, desto flere ebbeskår og færre flodskår finder man.

De mindre tidevandsrender forener sig til store tidevandevandsrender – de såkaldte *dyb*, som er sejlbare for selv store skibe, og som derfor alle dage har haft stor betydning for skibsfarten. For fluefiskeren er de dog helt uden interesse, da de er alt for store og dybe. Fluefiskerens interesse koncentrerer sig derfor om de mindre tidevandsrender – her primært prilerne, som er særdeles fiskbare med fluestangen!

Længst ude mod det åbne hav finder man *barrerne*, der markerer overgangen mellem lavt og dybt vand. Hals Barre ved udmundingen af Limfjorden er en af de mere kendte – Grådyb Barre ud for Esbjerg i Limfjor-

den ligeledes. Barrerne er store sandflader, som ikke kan besejles på grund af deres ringe vanddybde.

Hvor, hvornår og hvordan?

Fælles for de nordøstlige og de sydvestlige "flats" i Danmark er det salte vand, som skyller ind over dem. Det betyder for havørreden, at man ikke træffer den her i de kolde vintermåneder. Da er de enten trukket op i vandløbene for at gyde eller – som såkaldt "grønlænder" – at overvintre. Eller den er draget på langfart i dybene, hvor den jagter småfisk såsom tobi-ser.

Der er derfor først fisk på disse lavvandede områder, når forårssolen har givet vandet en passende temperatur – helst over 5 grader C. Da er havørreden trukket ud af vandløbene igen – eller ind fra dybene – og er nu søgt ind på det lave vand over vaderne for at frådse i det righoldige udbud af fødeemner. I den forbindelse skal man vide, at vaderne er et sandt drivhus for vandet. Når højvandet bringer koldt vand fra dybet ind over de solbeskin-nede vader, kan vandtemperaturen hæves så meget som 5 grader, inden vandet igen trækker ud. Og det er noget, de kuldske forårsørreder forstår at værdsætte! De står derfor klar og søger ind i prilerne, når det varme vand fra vaderne begynder at strømme udefter med faldende vand.

Ovenstående sker normalt i marts – april måned, hvor der altså fiskes bedst ved faldende vand. Omvendt i maj – juni, hvor vandet fra vaderne kan blive for varmt for ørrederne. Da fiskes der i stedet bedst, når højvandet bringer koldt vand med sig ind i prilerne. Sommeren igennem er der ikke noget fast indtræk af havørreder i prilerne, da vandet helt enkelt er for varmt. Til gengæld er der hornfisk, som i maj kommer ind for at gyde. Og så de vanskelige multer, som er at træffe sommeren igennem – dog sjældent på kastehold. Det er nemlig uhyre sky fisk.

En raffineret variant af dette finder vi på steder, hvor der ikke blot løber

saltvand, men også ferskvand. Mest udtalt er dette ved munden af Randers Fjord, hvor store mængder ferskvand fra Gudenåen skal ud i det salte Kattegat. Her er det ikke kun temperaturen, der har betydning for fiskeriet – det har også saltholdigheden. Tidligt på året, hvor vandet er koldt, bekommer det salte vand fra Kattegat ikke de kuldske havørreder så godt. De vil langt hellere opholde sig i ferskere vand, hvorfor fiskeriet er bedst ved faldende vand. Omvendt om sommeren, hvor koldt, indtrækkende saltvand fra Kattegat i stedet virker befordrende på fiskeriet.

De lavvandede "flats" kan være produktive både forår og efterår, men flest fisk vil der altid være om foråret. Da vil nemlig alle kategorier havørred være repræsenteret. Om efteråret vil jo de store gydefisk mangle – dem, der allerede er trukket ind mod eller op i vandløbene. Til gengæld har forårets små grønlændere, der ofte er lige under mindstemålet på 40 cm, nu vokset sig store nok!

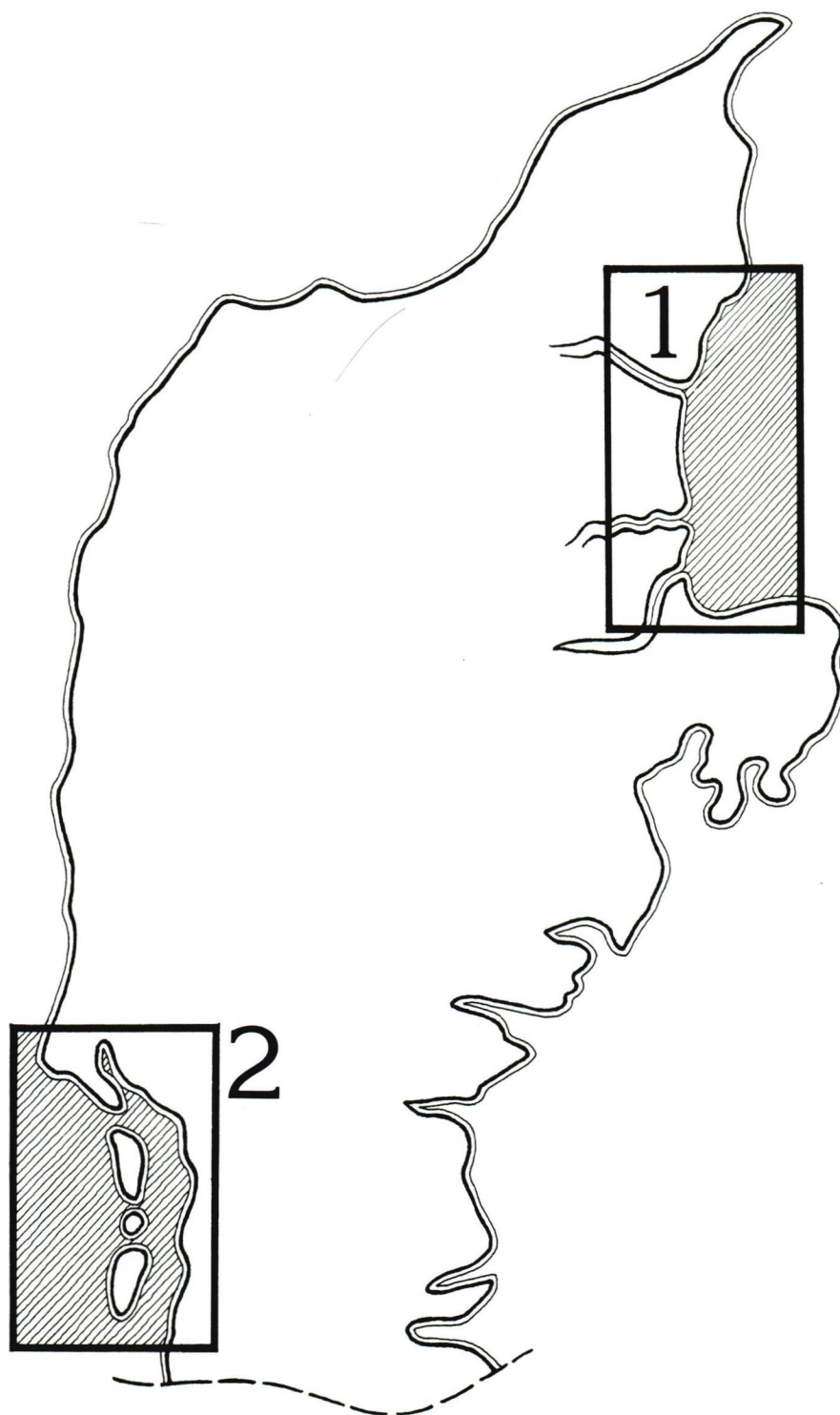
Ovenstående er hovedregler og generaliseringer. De enkelte vader kan have meget forskellig udformning, hvorfor lokalkendskab også her er alfa og omega. Nogle steder dannes bagvande, som holder på vandet i kortere eller længere tid, og som derfor ændrer på forudsætningerne – og på de bedste fisketidspunkter.

– Og hvor finder vi så de gode fiskepladser? Tjah, det er et godt spørgsmål. Dybene er ret permanente i deres beliggenhed, men de egner sig som sagt ikke til fluefiskeri, da de er alt for store. Prilerne derimod er ideelle til netop fluefiskeri, men flyttes hele tiden af vind og strøm!

Man er således nødt til løbende at holde sig informeret om prilerens beliggenhed. Hvert forår – efter vinterstormene – må man kortlægge prilerne igen og så ellers holde et vågent øje med dem sæsonen igennem. Hvilket kan være et stort arbejde, da man skal gå langt – ofte i knædybt vand eller sågar i vand til midt på lårene – for at nå ud til renderne. Kortlægningen bør derfor altid ske i lavvande, men man må *aldrig* gå længere ud, end at man med sikkerhed kan komme helskindet og tørskoet i land igen! Gå aldrig over en rende ved lavvande, som man ikke med sikkerhed kan krydse igen ved højvande!!

Sikkerhed

Netop sikkerhed er alfa og omega, når der skal fluefiskes på de danske
forts på sid 42

De danske "flats" findes primært i de to skitserede områder. Område 1: Nordøstjylland med de store fjordmundinger. Område 2: Vadehavet. Lokalt findes dog tilsvarende forhold flere steder – dog i langt mindre målestok.

Guider & ghillies

De ger hjälp och service åt besökaren och är samtidigt sina vattens väktare och skyddshelgon

Text & foto: Pelle Klippinge

Älven Brora rann fram med rekordlångt flöde då vi kom ner till Ford Pool en tidig majmorgon. Vi var ett gäng fiskare som var ditlotsade av vår ghillie David från Balnacoil med sikten inställt på att lura en silverblänkande vårlax. Alltmedan vi tacklade upp våra grejor informerade David om dagens förutsättningar. Självfallet var oddsen inte de bästa den gången, eller som David så fint uttryckte det; "we will be very lucky to get one". Tack vare Davids stora entusiasm och kunnande var dock både Lasse och jag ytterst nära att landa var sin lax. Lasse hade ett par ordentliga "nyp" och själv hade jag så när en lax på torra land i Madman Pool.

Visst kände väl både Lasse och jag innerst inne en liten besvikelse över vårt skraltiga fångstresultat de dagar vi fiskade Brora tillsammans med David. Det hade ju varit så innerligt fint att lyckas, inte minst för Davids skull. Men efteråt, då känslor och intryck samlats sig, upplevde vi helt fantastiska dagar trots laxens frånvaro. David fyllde hela dagarna med innehåll på sitt speciella vis. Och då dagarna vid Brora var över hade vi, förutom att ha vunnit en ny bekantskap och fiskarvän, lärt oss det mesta som berörde Broradalen och Broralaxen.

Hade vi valt att gå utan David dessa majdagar vet jag att vi skulle haft känslan av att ha missat något väsentligt och värdefullt. Inte bara då den rent fisketekniska och taktiska delen, utan också detaljer som man så väl minns efteråt. Pilgrimsfalken, utter-

spåren, kronhjortarna och grågässflockarna var sådant som David skickligt pekade ut med sin tränade syn. Därtill alla berättelser om landade och tappade storlaxar. Favoritflugorna och inte minst Megan Boyds första hårflugor, men det är ju en annan historia...

Länder med lång sportfisketradition

Ghillie, Boatman, Guide, Forsmästare, Bailiff, Klepper eller vad man nu vill kalla dessa yrkesutövare för (guide fortsättningsvis) så har de i alla fall ett gemensamt, de arbetar vid fiskevattnen och kostar en slant för dem som vill utnyttja deras tjänster.

De förekommer vanligen i länder där det finns en lång sportfisketradition och där man värnar om sina vatten på alla vis. Se bara på USA, Storbritannien, Nya Zeeland, Alaska och British Columbia, som alla har vatten i rena drömklassen. Renodlade sportfiskevatten där själva fisket ofta är helt omöjligt eller otillgängligt utan dessa guider. Inte så att det skulle vara omöjligt att få fisk utan deras hjälp, nej då, utan mera att lagar eller lokala förordningar ofta föreskriver att man anlitar guide. Som fiskegäst får man därför betala för att få ett arbete utfört som på ett eller annat vis är förknippat med fisket. Inte bara då i det avseendet att man nödvändigtvis ska fånga fisk, utan också med tanke

på detaljer som säkerhet, trivsel och fiskeetik.

I Norden, där vi kanske inte har lika långa traditioner att falla tillbaka på, upplevs detta med guide naturligtvis som lite främmande. Man är van att på egen hand klara sitt fiske och att då betala för någon som kanske till på köpet ska knyta flugan till tafsens är helt otänkbart. Ska han dessutom lägga sig i flugvalet och kanske bestämma vilka fiskar som får behållas, ja då blir man rent ut sagt heligt förbannad. Precis vilket jag också skulle bli om jag påtvingades den hjälpen vid välkända hemmavatten eller på annat håll dit jag kanske åkt på fiske för att njuta av ensamhet. Det vore ju hemskt helt enkelt, och därför måste valfriheten alltid få finnas. Det är av yttersta vikt!

Det är långt ifrån alltid som det passar att fiska tillsammans med guide. Känslan av att planlägga sin egen strategi och lura sina fiskar som man själv vill skulle då helt gå omintet. Upplevelsen och kvalitén på fisket skulle kanske rentav gå helt förlorad och göra fisketuren helt ointressant. Men tänk vad bra det skulle vara att ibland ha möjligheten att hyra en guide. Speciellt då vid de tillfällen man har kort om tid och inte hinner utforska ett vatten på egen hand. Att då kunna utnyttja hjälp av en guide kan visa sig vara guld värt. Man kommer rätt helt enkelt, redan från start, och kan koncentrera sina krafter på det roliga, det vill säga att fiska. Här kommer också en av guidernas viktigaste

Fiske under överinseende av ghillien David Wheelan i "The Rallan Pool" i River Brora.

funktioner in, och det är att "slussa in" alla nykomlingar, som är obekanta med det specifika vattnet, så att de uppträder på ett ur fiskesynpunkt riktigt sätt. Det är ingen lätt uppgift, men många gånger ack så viktig. Börjar exempelvis en skara fiskare att planlöst vada och fiska av en okänd sträcka, blir i olyckliga fall fisket kanske helt spolerat.

Lokalkännedom

Kikar man närmare på guidens funktion vid lax- och havsöringsfiske är han många gånger helt ovärderlig. Det är också inom detta område som jag personligen vid flera tillfällen anlitat denna hjälp. Laxfiske är ju ganska väsensskilt från exempelvis vanligt, traditionellt öringfiske. För att lyckas i laxfiske krävs – om man utesluter nybörjarturen – extremt god lokalkännedom om laxens "bitplatser". Kunskaper som tar mycket lång tid att förvärva på egen hand och där man till skillnad från öringens eller harrens avslöjande vak, oftare tvingas till

att fiska i blindo. Men som sagt, laxfiske är nu ganska extremt.

I det fallet behöver jag bara gå till mitt eget hemmafiske i Emån, där jag fiskat under många år från tidig säsongstart till avslutningen i oktober månad. Där, vid Emsforsvattnet, har jag en av mina favoritsträckor som är knappt 500 meter lång. Denna till synes obetydliga sträcka tog ungefär tio år av regelbundet fiske att lära känna. Detta på ett sätt så att jag ungefärligen visste vilka små punkter eller ytor det överhuvud taget var lönt att fiska under skiftande förhållanden med hänsyn till årstid, temperatur och vattenstånd.

Det kan tyckas vara en lång tid, men utgår man då ifrån att jag är en dubbelt så korkad och tröglärd flugfiskare som genomsnittsfiskaren, så skulle det i alla händelser ta låt oss säga fem år att lära sig en så kort sträcka på ett bra sätt. Detta då med en regelbundenhet av två till tre fiske-tillfällen per vecka från januari till oktober månad. Sätter man sedan denna ekvation i relation till vad jag tror att man i laxfiskesammanhang

kan lära sig själv om ett laxvatten per dag så ter sig sannolikheten skrämmande liten att springa på en fisk. Vis av erfarenheten av mina egna begränsningar anlitat jag som alla förstår gladeligen en bra guide då jag är på laxfiske vid främmande vatten. Under en vecka sparar jag på så vis in flera års kunskaper, vilket är att betrakta som en mycket god affär.

När förhållandena vid vattnet är svåra och fisket tjurigt, så tror jag nog att de allra flesta flugfiskare gärna tar emot ett och annat tips som kan leda till napp. Detta får man ju också med lite tur alldeles kostnadsfritt av andra fiskare som bättre känner förhållandena vid fiskevattnet. Dessa tjänster kan man dock av naturliga skäl aldrig räkna med på förhand utan blir oftast hänvisad till en lämplig guide där sådan finns. Ser man lite grand på vad den totala kostnaden för en fiskevecka betingar, så utgör guidens lön en mycket ringa del, maximalt en tiondel men oftast ännu mindre, eftersom flera fiskare vanligen delar på denna service.

forts på nästa sida

Att anlita en guides tjänster betraktas i vissa kretsar som näst intill skamligt. Detta tror jag till stor del beror på missuppfattning om vad det hela handlar om. En skicklig guide har mycket att tillföra och utför ett jobb så gott som något annat. Visst förekommer det att man råkar ut för dåliga guider, jag har själv gjort det – bland annat på Irland – men jag tror att det är ytterst sällsynt. Allra värst är om man råkar ut för självutnämnda fiskeexperter som mot en hög ersättning gör ett dåligt jobb. Det förekommer och just detta kanske är en förklaring till att folk ibland rynkar på näsan åt dessa yrkesutövare. Sådant skapar dåligt rykte, och så länge guider fortfarande är något ganska nytt, åtminstone här på hemmaplan, får vi kanske leva med att det dyker upp ett och annat "rötägg". Man kan nog i alla händelser trösta sig med att de inte blir särskilt långlivade i gamet.

Sina vattens väktare

De få guider som vi har längs våra vatten blir glädjande nog allt fler för varje år, och det är en utveckling som vi bör slå vakt om på alla vis. Ur flera aspekter höjer de kvalitén på den totala fiskeupplevelsen samtidigt som de utgör något så viktigt som vattens egna skyddshelgon och vakan-de öga. Händer något kan de snabbare än någon annan slå larm, eftersom de regelbundet finns på plats och kan se viktiga förändringar och hot mot sitt vatten. Är de dessutom, som exempelvis David vid Brora, kunniga i fler avseenden än enbart att veta var fisken står, kommer de precis som kollegorna utomlands att bli flitigt utnyttjade i en snar framtid. Tänk bara här hemma i lilla Sverige – så många vita fläckar det finns på fiskarkartan, platser man kanske drar sig för att åka till. Hur många laxfiskare i södra Sverige skulle inte vilja anlita en guide vid någon av de stora mäktiga norrlandsälvarna? Och vice versa. Därtill alla nyöppnade lappvatten i norr. Men var hittar man dessa?

Här skulle kanske respektive berörd länstyrelse och kommun ta sig en allvarlig funderare om de inte skulle anställa guider. Inte enbart för att lotsa runt hugade fiskare till de bästa platserna, utan också som ett kombinerat bevakningsuppdrag. Detta som en markering att nät- och kaggfiskare inte gör sig besvär. Det torde vara en god investering i strävan att slå vakt om och bevara ett attraktivt fiske nu och för framtiden.

FiN:s guideservice

Läsarnas reaktion på min ledare om fiskeguider i oktobernumret förra året blev både mer omfattande och mer positiv än jag väntat mig. Många har hört av sig och önskat att FiN som en service skall publicera en adresslista till vatten med guideservice i något kommande nummer. Man har upplevt allt för många misslyckade resor till främmande vatten, berättar man i brev och telefonsamtal till redaktionen, och man inser därför värdet av tillgång till guide. Många har också gjort jämförelser med fiskeresor utomlands där man anlitat guide, och – med några få undantag – har man bara positiva erfarenheter. En dag med guidning vid ett nytt vatten har givit erfarenheter som man haft glädje av också under fiskeveckans övriga dagar, och eftersom man oftast varit några stycken som delat på guidens arvode, så har kostnaden utslagen per deltagare inte blivit särskilt stor.

Vi vet också att intresset för guidning vuxit av andra anledningar. Genom att resandet ökat lavinartat de senaste årtiondena, har många idag erfarenhet av att utnyttja en guides tjänster i andra sammanhang. Under turistresan till sydliga nejder har man kanske följt med på guidade turer till historiska utflyktsmål, och under vinterns fjällsemester har man gått i skidskola eller följt med en guide upp på fjället. Idén med guidade turer har också spridit sig till andra områden. Många har till exempel tillsammans med en grupp likasinnade följt med en duktig botanist på en guidad blomstervandring, och därmed på några timmar lärt sig mer om en blomsterlokal än vad de själva skulle kunnat göra på flera år på egen hand. Att utnyttja sig av guide även vid fisketuren känns därför inte längre särskilt främmande.

Ett fiskes kvalitet motsvaras idag inte enbart av mängden och storleken på den fisk som finns i det aktuella vattnet. Avkoppling, trivsel, den totala miljöupplevelsen och allmän service betyder också mycket för vad man får ut av sin fisketur. Även här kommer den duktige guidens kunskaper väl till pass. Om man verkligen kan sitt jobb, så ska han inte bara känna sitt vatten utan och innan. Det senare är visserligen nog så viktigt för att han ska kunna bedöma även små variationer i vattenstånd, sländkläckningar och annat av betydelse för fisket, så att han kan lotsa sina gäster till de för dagen bästa platserna, tipsa om flugval och fiskemetod. Men han ska också genom god personkännedom kunna bedöma sina gäster, så att var och en får ut "sitt mesta" av besöket vid hans vatten. En gäst vill kanske fiska för att fånga "den där stora". En annan gäst är ute efter ett stilla, rofyllt fiske och söker totalupplevelsen. Någon vill istället lära mer om bygdens historia, medan andra är tacksamma att få hjälp att finslipa sin strömfisketeknik...

En guide måste därför vara lyhörd och hjälpa till när så behövs utan att för den skull vara påträngande. Vi behöver många sådana guider, och när kommunernas turistansvariga förhoppningsvis på allt fler platser inser sportfiskets potential, så kommer vi också att få det. Men ännu så länge är denna service dåligt utbyggd.

FiN inbjuder därför vattenupplåtare och turistansvariga runt om i Norden att meddela vid vilka vatten man kan erbjuda guideservice. Sänd in uppgift om vilka vatten det gäller, vilket slag av fiske samt namn, adress och telefonnummer för bokning, så ska vi samla och i mån av utrymme publicera uppgifterna i något kommande nummer. Men det ska då vara guider som på något vis är "auktoriserade" av respektive kortförsäljare.

FiN: kan av naturliga skäl inte gå i god för kvalitén på den service varje enskild sådan guide kan ge. Vi får bara hoppas att dåliga eller oseriösa guider sorteras bort av dem som söker deras tjänster. En sådan lista kan alltså bara bli en allmän service åt våra läsare, medan själva förmedlingen mellan varje enskild fiskare och respektive guide ligger helt utanför vårt åtagande.

Intresserade vattenupplåtare kan skriftligen anmäla sitt intresse till redaktionen på adress: Flugfiske i Norden, Box 22, 570 20 Bodafors.

Gunnar Johnson

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Äntligen äkta fiskevård för Mörrumsån!

Mörrumsån, vårt mest kända lax- och havsöringsvatten har under senare år brottats med stora sjukdomsproblem. Under hösten togs det glädjande beslutet att stänga laxodlingen och istället satsa på den vilda frilekande fisken. För att få svar på några frågor vänder vi oss till chefen för Mörrums fiskeriförvaltning Curt Johansson.

FiN: Vad är huvudorsaken till det drastiska beslutet att stänga laxodlingen?

CJ: Den akuta orsaken är utan tvekan förekomsten av furunkulos i systemet Mörrumsån – Hanöbukten.

FiN: Stängningen måste väl ses som en total förändring i sättet att se på fiskevården i Mörrumsån?

CJ: Ja, det är klart att det här innebär ett mycket noga övervägt vägval och ett vägval som innebär en återgång till de principer som gällde förr i tiden.

FiN: Med dagens kunskap kan man då säga att den stora satsning på odlingsverksamhet och smoltutsättningar som gjordes främst under 80-talet var en gigantisk felsatsning?

CJ: Det är fullkomligt klart, att med dagens kunskap hade beslutet att bygga den "nya" laxodlingen aldrig tagits. Men samtidigt har jag respekt för det beslut som togs den gången 1978. Laxbeståndet i Mörrumsån var då mycket hårt drabbat av främst ett alldeles för stort kommersiellt fiske i havet.

FiN: För att vara säker på att långsiktigt rädda Mörrumslaxen och även havsöringen räcker det väl inte med att sluta med odlingsverksamheten?

CJ: Nej, det gör det inte, även om detta är en absolut nödvändig åtgärd. De andra åtgärderna som nu Domän kräver av de andra aktörerna är utan rangordning. För det första inrättandet av ett fredningsområde i ordets egentliga mening och inte som nu ett utnyttjningsområde i Pukaviksbukten. Och då menar jag ett stopp för allt rörligt nätfiske, hela året, där man inriktar sig på att fiska lax och havsöring. För det andra en inrättning av vandringsvägar förbi de befintliga kraftverken vid Hemsjö 25 kilometer från mynningen. Uppvandringsvägar för lekfisken och smoltnedvandringsvägar som gör att vi kommer åt ytterligare cirka 30% av hela Mörrumsåns produktionskapacitet av natursmolt. Det tredje är att vi kräver att kassodlingarna med regnbågar vid kusten skall flyttas ut från Mörrumsåns skyddszon. Detta om det inte går att staten löser ut dem av samhällsskäl, det är ju trots allt staten som en gång har gett tillstånden. Det fjärde är att vi kräver ytterligare medel för forskningen kring M-74. Den forskningen anser jag vara bland det absolut viktigaste för Östersjöns laxfiskevård överhuvudtaget i dag.

FiN: Då det gäller arbetet i fredningsområdet, är det inte så att sportfiskarna och trollingfiskarna satt sig på tvären och vägrat offra sitt fiske i c-zonen, även om det kunnat innebära ett totalt nätförbud?

CJ: Det är klart att det finns olika partsintressen. Vad som har yrkats från Domäns sida är att det som biologiskt sett betyder mest, det vill säga

det riktade nätfisket efter lax, skall upphöra. Om det av andra skäl krävs ett totalt fiskeförbud, tycker jag, att heter man Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund så bör man nog ta sig en funderare på i vilken utsträckning man ska fortsätta fiska om det skulle äventyra att torpedera en ytterst nödvändig åtgärd.

FiN: Det måste kännas konstigt att göra en så stor satsning på sportfisket i Mörrum och inte ha fullt stöd av Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund.

CJ: Jag tror inte man ska tolka det så. Jag har ju det uttalande som generalsekreteraren har gjort centralt. Där framgår det att man anser att Mörrums fiskeriförvaltning nu har visat vägen för den fortsatta laxfiskevården i Sverige, och det är klart, att lever man upp till det uttalandet så känner jag mig nöjd.

FiN: Nu när sjukdomarna har slagit hårt och laxodlingen stänger, vad är då framtidsutstikterna för sportfisket i ån?

CJ: Jag är optimistisk. För det första ser det ut som om vi nått vändpunkten då det gäller furunkulosproblemet. Man ska också ha klart för sig att stängningen av odlingen inte påverkar beståndets storlek än på flera år. Yngeltätheten i ån har inte visat sig vara så katastrofal som många fruktat. Elfiskt har visat att den riktiga siffran ligger på cirka 50% av vad vi hade för några år sedan.

forts på sid 52

Flugbindarnytt:

Superhackel till torrflugor

Sedan några år har vi vant oss vid odlade tupphackel av god kvalitet. Men nu finns det ännu bättre. Idag har också nordiska flugfiskare äntligen chansen att binda med superhacklen från amerikanska Hoffman

Text & foto:
Lennart Bergqvist

Skinns från amerikanska Hoffman.

När jag 1977 köpte mina första Metz-nackar – det var två stycken light dun – trodde jag knappt mina ögon. Hackelfjädrar som var 5 centimeter långa för krok storlek 14! Jag hade ju hört erfarna flugbindare tala om hur bra hackel det fanns förr i tiden, och jag tyckte ibland att vad gäller flugbindning och flugfiske föddes jag hundra år för sent. Men när dessa erfarna herrar fick se mina Metz-nackar tvingades de ändå tillstå att något liknande hade de aldrig sett. Nackarna hade avlats fram av folk som visste vad genetik var, och de var inte, som de indiska och kinesiska nackarna man tidigare använt, en biprodukt av livsmedelsproduktionen. Det började alltså med två dun-nackar vilka senare ersattes av några hundra nya allt eftersom de förbrukades. Dessutom i ett ganska stort antal

färger och kvalitéer. Så långt har det bara gällt tuppnackar. Metz sadelskinn har som regel så långa fibrer att

Täta fjädrar med tunn mittstam kännetecknar Hoffmans hackel.

de endast lämpar sig för större flugor.

När jag något senare av en god vän fick ett sadelskinn i bästa grizzlefärg av ett för mig då okänt märke, HOFFMAN, med 25 cm långa fjädrar och fiberlängd för krok 16–20 fick jag ytterligare huvudbry. Hur långt kan man egentligen komma? Jag ställde mig frågan; om sadelskinnen är så fina, hur ser då nackarna ut? Jag skrev omgående till Kaufmanns Stream-born Flyshop i Colorado och fick svaret att de tyvärr inte kunde leverera varken nackar eller sadelskinn på grund av alltför stor efterfrågan i USA.

Genetiskt odlade

Henry Hoffman, som är upphovsmannen till dessa superhackle, börja-

Extremt långa saddlehackel

de i mycket blygsam skala hemma på fjäderfäfarmen där han växte upp. Som flugfiskare och flugbindare hade han som hobby börjat avla fram tuppar med de rätta fjäderkvalitéerna och snart blev de kända av flugbindare i trakten. Det stod inte länge på förrän efterfrågan vida översteg tillgången och någon export var inte att tala om.

År 1989 sålde emellertid Hoffman sin farm till Dr Thomas Whiting som hade sin akademiska grad just i genetik och därför var mycket lämpad att överta en sådan verksamhet. Produktionen utökades och snart var det möjligt med en begränsad export. Till skandinaviska flugbindares glädje finns nu Hoffmans nackar och saddle att tillgå i alla de skandinaviska länderna.

Vad är det då som kännetecknar Hoffmans hackle? Ja, det mest spektakulära är saddleskinnen. Fjädrarna på ett sådant varierar i längd mellan 20 och 25 cm och fiberlängden passar till så små krokar som 14–20 och till och med mindre. Var och en som köpt saddleskinn vet att det inte är så ofta man kan använda dem till små torrflugor, men när det gäller Hoffman-saddle är det faktiskt så att det kan vara problem att finna fjädrar som kan användas för krokar större än 14! Amerikanerna, som är grundliga när det gäller flugbinding, har gjort omfattande undersökningar och man har tex av ett saddleskinn i kvalitet nummer 1 bundit 1600 flugor i storlekar från 14 till 18! Den totala längden av hacklet på det undersökta skinnets var över 50 meter. Fantastiskt!

Hoffmans hackle har helt följdriktigt fått den amerikanska tidskriften Rod and Reel's förnämliga utmärkelse KUDO.

Tunn mittstam

Hacklen på nackarna kan vid första anblicken verka korta jämfört med tex Metz, men skenet bedrar. Tack vare den tunna stammen och en fiberthet som är enastående fordras ej så många varv för att man skall få ett tillräckligt tätt hackle på en torrfluga. Detta har varit ett problem med Metz-hackle där hacklestammen ofta är så grov att den vrider sig och fibrerna pekar åt alla håll.

Därför finns det också besvikna flugbindare, som trots att de tyckt sig köpa det bästa som funnits att få, inte

tycker att de har lyckats binda vackra torrflugor med framför allt brunt hackle. Förutom att hacklet gärna haft en tendens att vrida sig, så innebär den förhållandevis grova stammen på tidigare odlade bruna nackar att man inte får plats med lika många varv av hackelfjädern runt krokskftet. Flugan blir därför glesare. Här är skillnaden till Hoffman-nackarnas fördel mycket markant, eftersom de genomgående har betydligt tunnare mittstam.

Enda nackdelen, som jag ser det, är att Hoffman nackar och saddle inte finns i lika många färger som Metz. De naturfärger som finns är bruna (som ofta har en svart mittstrimma och då brukar kallas "furnace"), grizzle, och vita/cream. Man färgar dock i svart, blue dun och olive samt bleker grizzle och färgar dessa bruna för att få den eftertraktade Cree-färgen, som är vad man skulle kunna kalla en brunaktig grizzle.

Liksom när det gäller Metz är det mest ekonomiskt att köpa de lägre kvalitéerna, dvs kval 2 eller 3 (jag tror mig också ha sett kval 4 av Hoffman). Kval 1 är kanske något för de verkliga connoisseurerna, men för "bruksbindaren" är kval 3 det perfekta valet när det gäller både nackar och saddle.

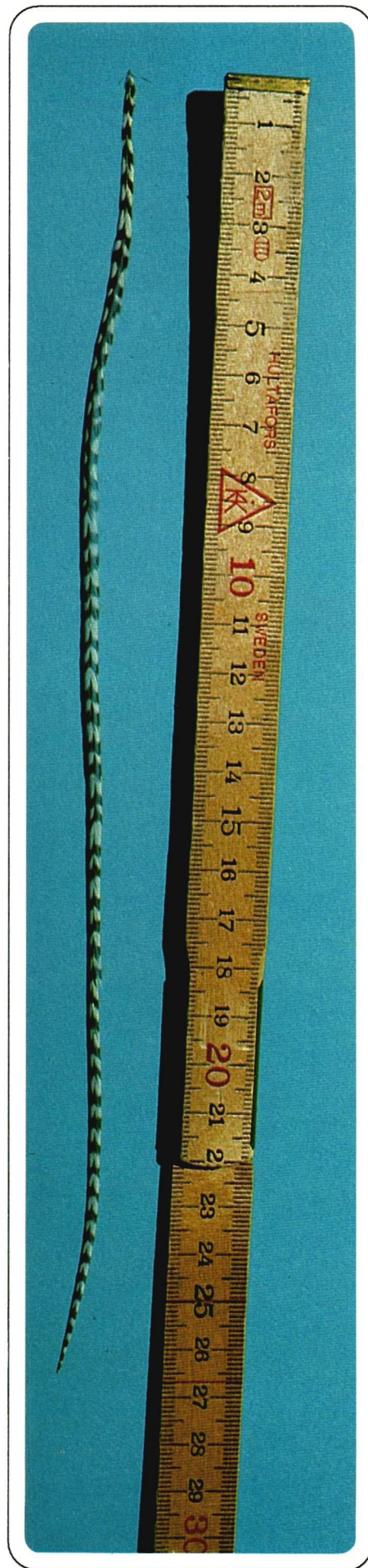
När det gäller klassningen av nackarna blir man ibland förvånad över att en lägre klassad nacke kan vara bättre än en med högre klassning. Detta gäller såväl Hoffman som Metz, och även nackar av andra märken för den delen. Detta har jag påpekat för importören och fått svaret att den som på hacklefarmen klassar nackarna kanske har 10 sekunder på sig, medan den som köpt nacken kan sitta en hel kväll och beundra den och mäta fiberlängden. Ibland är det dock uppenbart vid första anblicken.

För min del har jag än så länge bytt ut Metz-nackarna i grizzle, brunt, färgad olive, blue dun och cream mot Hoffman. Nu väntar jag med spänning på flera färger...

Hoffman hackle importeras till Sverige av Fly-Dressing AB i Huskvarna, till Danmark av Danica A/S i Taastrup, till Norge av Dag Import A/S i Oslo och till Finland av OPM Fishing Tackle Ltd i Kellokoski.

Red.

Saddlehacklen är extremt långa.

det flere laks end havørreder – 14 laks mod 12 havørreder. Fra lokal side påstås det, at de mange laks i åen skræmmer havørrederne, så disse bliver sværere at lokke til hug end ellers. Andre klager over, at laksene i det relativt varme Gudenå-vand ikke fighter nær så godt som havørrederne.

De fleste lystfiskere er dog ovenud tilfredse med de markant forbedrede chancer for fisk, som den nye Gudenå-laks nu byder på. Og så er der da også størrelsen: Der er således i år landet flere laks over de magiske 10 kg med den største på hele 14,8 kg! Det er mange, mange år siden, der sidst blev landet så store fisk i Danmarks længste vandløb. Og endnu større fisk er rapporteret tabt efter lang tids kamp...

Går alt efter bogen, skulle 1994 blive sæsonen, hvor der er en realistisk mulighed for laks på over 20 kg i Gudenåen!!!

Men på trods af alle disse positive meldinger, så står det stadig skidt til ved Gudenåen generelt. Det skyldes Tange-værket, som stadig ligger og spærrer. I skrivende stund står mange laks og havørreder og venter under det strømmende vand fra turbinerne. De leder forgæves efter en egnet gydeplads...

For laksene ser det sort ud, idet deres vigtigste gydepladser stadig ligger på bunden af den opstemmede Tange Sø – gemt under flere meter vand og et tykt slamlag. For havørrederne ser det ikke helt så slemt ud, idet de har mange egnede gydepladser i de mindre tilløb til Gudenåen opstrøms Tange Sø. – Men hvad hjælper det, når de ikke kan finde fiske-trappen på grund af dens næsten mikroskopiske vandføring og format?

Efter flere års pres fra de tre amter ved Gudenåen har Tange-værket her i efteråret taget et nyt risteværk i brug. En imponerende konstruktion til ikke mindre end 2,4 mio kroner, hvilket næsten eksakt svarer til det beløb, værket årligt modtager i støtte fra staten. Risteværket har til formål at lede fiskene hen til fiske-trappen – væk fra hovedstrømmen fra turbinerne.

Lykkes det, vil det naturligvis være gavnligt for havørredbestanden. Men for laksenes vedkommende er der stadig ingen egnede gydepladser opstrøms værket. De kan kun håbe på, at Tange-værket og med det selve Tange Sø engang vil blive nedlagt...

"flats". Fiskepladserne ligger ofte flere kilometer fra land, og kun sjældent er der øer – de såkaldte "poller" – hvor man kan tage sig et hvil. "Water, water everywhere", som der står i digtet "The Ancient Mariner". En rygsækstol af den slags, som er meget populær blandt danske kystfiskere, er god at have med. Dels til madpakke og termokande, men også til en kort siddepause i det ofte kun få cm dybe vand. Det vil man forstå at sætte uhyre megen pris på efter blot få timers vadning og fiskeri!

Specielt i Vadehavet, hvor tidevandet som nævnt veksler med op til to meter, er det direkte livstruende at blive fanget langt fra land. Da drukner man helt enkelt. Men det er også livstruende at skulle stå oprejst i kun meterdybt vand en hel lang nat... Sørg derfor altid for at komme i land, før mørket stunder til.

Et godt kompas er mindst lige så nødvendigt for vadefiskeren som for bådfiskeren herude. *Tåge kan komme rullende pludseligt, og man mister totalt orienteringen på få minutter.* Men kompasset viser vej til land! Det siger sig selv, at natfiskeri ikke er tilrådeligt i prilerne. Farer man først vild, er selv kompasset ikke til megen hjælp. Pludselig plumper man måske i en rende med stærk strøm og dybt vand...

Nødproviant i form af chokolade er derfor en god ting – ekstra varmt, vind- og vandtæt tøj ligeledes. Neopren er dejlig varmt, men desværre ikke rart at gå mange kilometer i gennem knædybt vand...

Har man mulighed for det, er det ideelle at have en båd til rådighed – samt et stort lokalkendskab til tidevandsrender og priler. Da kan man bekvemt nærme sig pladsen udefra – gennem dyb og render – indtil man sætter båden på en sandbanke ved den ønskede prile. Det siger sig selv, at ankomst og afgang bedst sker ved højvande. Og at der således bør fiskes ved først faldende og siden stigende vand. Båden gør det bekvemt at komme de ofte mange kilometer ud til fiskepladsen og hjem igen, men båden er også en god sikkerhedsfaktor, hvis det skulle blive nødvendigt at overnatte langt fra land...

Er man henvist til sine vadebukser, er man også henvist til kun at fiske i den inderste af de tidevandsrender, der findes i området. Og det er langt

fra sikkert, at det også er den bedste. Igen er man langt mere fleksibel, hvis man har båd til rådighed.

Fiskeriet

Selve fiskeriet er ikke ret sofistikeret. Havørrederne er i prilerne og på de oversvømmede vader for at æde, og de er sultne. Det er derfor uhyre sjældent, at de ikke tager en hvilken som helst flue – blot de får øje på den. Og til det formål er fluer i fluorescerende farver et godt bud. Selv bruger jeg stort set aldrig andet end mine egne "Juletræer" (se FiN no 5/6-93), der efterhånden har landet i hund-redvis af salte havørreder.

På steder, hvor havørrederne går helt ind på det lave vand i umiddelbar nærhed af prilerne, er flydeline at foretrække. Men generelt er det bedst at have en intermediate line på hjulet. Med den kan man komme lidt længere ned, hvis det er nødvendigt, og den holder sig behageligt fri af bølgerne. Specielt dersom vind og bølger går modsat hinanden, er flydeline et sandt helvede at have på hjulet...

Meget ofte vil man komme ud for at skulle fiske i vand, der mest af alt minder om et vandløb. Når ebbe-strømmen løber stærkest i en prile, kaster man blot ud, mender linen og lader den svinge i strømmen. Huggene på den stramme line er kontante, og fiskene kroger sig selv! Og meget ofte går fiskene i større eller mindre flokke, som trækker meget omkring. Et ellers dødt fiskeri kan meget pludseligt blive meget hektisk!

I regelen står man sig bedst ved at affiske kanten mellem lavt og dybt vand grundigt. Her ynder havørrederne at jage ikke mindst sandkutlinger. Og når tidevandet løber rigtig stærkt i den sidste del af ebbestrømmen, viser ørrederne deres sande jeg: Da stiller de sig aldrig ude i selve strømmen, men altid i større eller mindre bagvande nær hovedstrømmen. Da falder hugget kontant, når fluen svinger ind i det rolige vand!

Når vandet "vender" og strømmen står stille, kan fiskene omvendt fanges overalt. Da bør man også lægge sine kast ud over dybt vand, hvor fiskene også gerne holder til. En hurtig indtagning af fluen er ofte effektiv, når vandet står stille.

Vel mødt på vaderne, men glem som sagt *aldrig* sikkerheden. Fluefiskeri skal være sjovt – ikke dødeligt...

Black Shadow

det bästa är gott nog

VADAR-BYXOR av NEOPRENE i 4 mm tjocklek. Filt-sulor, knäskydd, bröstficka. Bredare hängslen av neoprene för -94. Varna o sköna, från tårna till bröstvårtorna! Alla stor- finns! Uppge skonummer o. grenlängd! **PRIS 1 595:-**

VADAR-STÖVLAR av NEOPRENE, som når upp till grenen, annars samma som ovan, med knäskydd o filtsulor. Grafitgrå. Uppge skonummer. **PRIS 995:-**

NEOPRENE-SOCKA med långa skaft. **PRIS 145:-**

NEOPRENE-HANDS- KAR med hela fingrar. **PRIS 175:-**

NEOPRENE-HANDS- KAR, "flip-up" fingrar. **PRIS 195:-**

FLUGSPÖN i världsklass – från Black Shadow – finns i alla modeller o prisklasser, enhands o tvåhands. Även NYA modeller för -94! Hör med din handlare. Högsta kvalitet – Lägsta Pris!

FLUGRULLAR finns också i NYA modeller för -94! Världens bästa rullar, säger de som provat – prova du också! (Dessutom till mycket humana priser!)

DANSKA ÅTERFÖRSÄLJARE: Gör som bl a Jagt o Fiskerimagasinet, Hunters House, m fl (Köpenhamn) – Sälj inte de danska kopiorna av våra Black Shadow-rullar – sälj "Originalen" som är bäst, och till endast halva priset!!! Black Shadow's bromssystem är patenterat och rullarna har Livstids Garanti!

Black Shadow följer inte utvecklingen – Black Shadow leder den! Därför står det ofta Black Shadow på dom bästa redskapen!

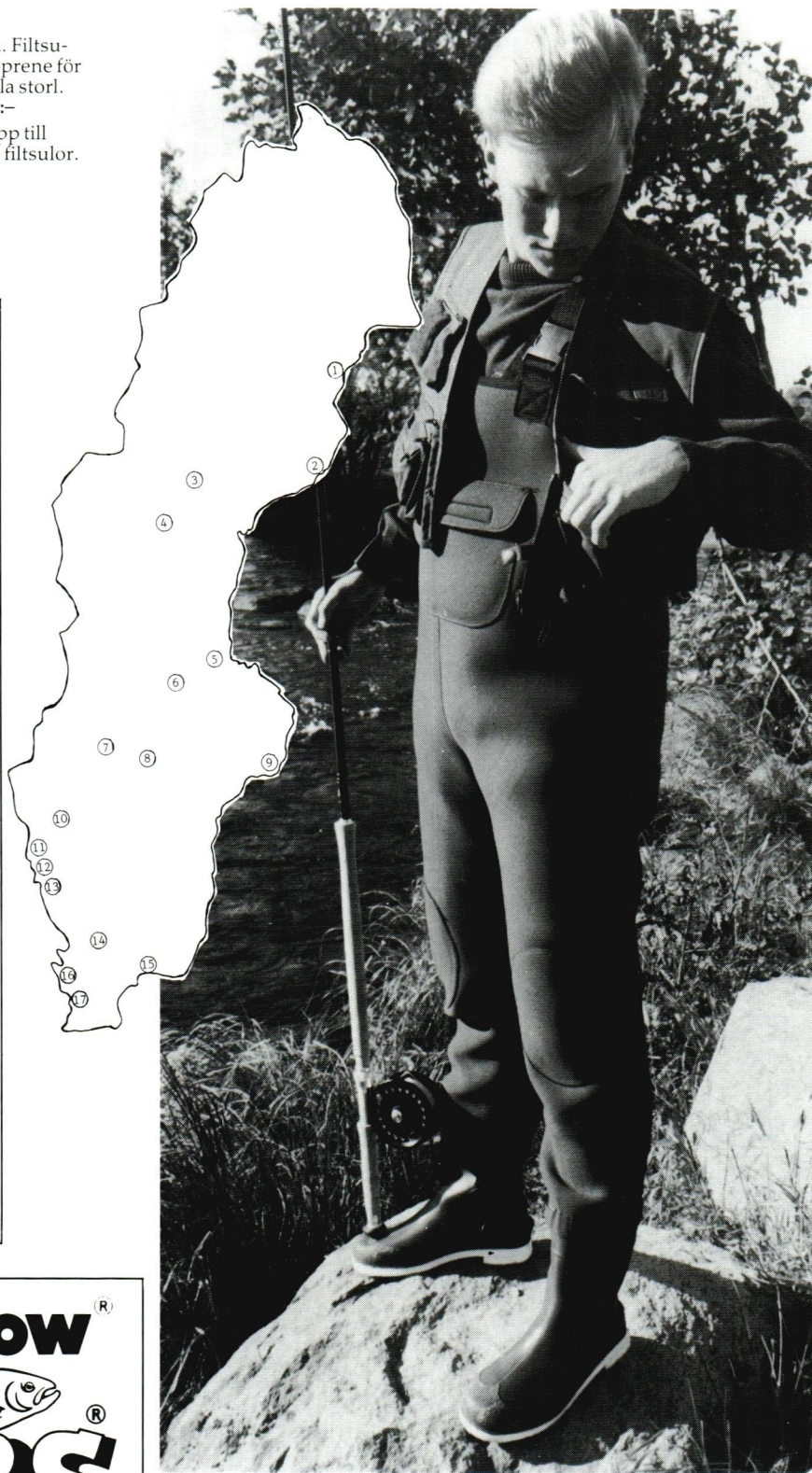
(Naturligtvis finns det även kopior o plagiat, av sämre kvalitet – vårt råd till dig; Köp Originalen, som är bäst, och samtidigt ändå billigast!)

Kolla in Black Shadow nästa gång du handlar, det lönar sig i längden!

Har du ingen "B-S" återförsäljare på orten, kontakta oss så informerar vi dig om närmaste inköpsställe.

Black Shadow säljs i de flesta länder. I Sverige finns det många återförsäljare, här räknar vi upp några av dom, från norr till söder.

- 1 PITEÅ. Anderssons Flugfiske
Tel. 0911-371 59
- 2 UMEÅ.
Fiskemagastinet AB
Tel. 090-18 69 00
- 3 STRÖMSUND.
Andrés Sport
Tel. 0670-101 24
- 4 ÖSTERSUND.
Fiskeservice
Tel. 063-10 68 22
- 5 SANDVIKEN.
Sport-Import
Tel. 026-25 66 29
- 6 BORLÅNGE.
Vestli's Flugfiske
Tel. 0243-374 86
- 7 KARLSTAD.
Fiske & Fritid
Tel. 054-15 29 22
- 8 KARLSKOGA.
IN-Cane Flugfiske
Tel. 0586-365 20
- 9 ENSKEDE.
Roval Coachman
Tel. 08-652 22 22
- 10 VÄNERSBORG.
Fiske & Fritid
Tel. 0521-685 35
- 11 STENUNGSUND.
Björns Fiske & Jakt
Tel. 0303-843 40
- 12 GÖTEBORG.
EL-GE Sportfiske
Tel. 031-22 05 70
- 13 KÄLLERED.
Sportfiske Takt Lajn
Tel. 031-795 11 23
- 14 MARKARYD.
Piraya Fiske
Tel. 0433-104 24
- 15 MÖRRUM.
Bringséns Sportfiske
Tel. 0454-507 50
- 16 HELSINGBORG.
Sportfiskedepån
Tel. 042-24 21 10
- 17 LANDSKRONA.
LB Flugfiske
Tel. 0418-363 90

Black Shadow®

Box 67,
375 22 MÖRRUM
SWEDEN

Telefon 0454-500 53
(Fax. 0454-510 48)

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Konsumentinformation för flugfiskaren

Så står en ny fiskesäsong för dörren med nya vatten, nya upplevelser och kanske också – nya redskap. FiN kommer även detta år att försöka ge sina läsare en så god information som möjligt om de nyheter för flugfiskaren som dyker upp på den nordiska marknaden. Det är trots allt så att man som fiskare har ett ständigt växande antal redskapsvarianter att välja bland och det kan bli svårt och förvirrande att försöka orientera sig bland dessa för den som inte är alltför hemma på området. FiN:s ambition är dock INTE att vara domare över redskapstillverkarna, utan att med hjälp av erfarna flugfiskare försöka ge ett omdöme om redskapen, ett omdöme som läsaren-konsumenten måste förstå alltid kommer att bli subjektivt – bara en maskin kan göra en objektiv bedömning. (Dock har maskinen den i dessa sammanhang avgörande nackdelen att den inte kan fiska.)

Från detta nummer kommer FiN att dela ut ett totalomdöme för varje redskap i form av Mayflies i ett antal från 1 till 5 enligt den skala som framgår av rutan på nästa uppslag.

Shimano – som i Sverige i fortsättning importeras av Normark – har tagit fram en del nya flugspön som är av stort intresse för den svenske flugfiskaren. Shimanos spön kännetecknas

rent allmänt av ett välgjort arbete och en finish av mycket hög kvalitet – men hur är det med kastegenskaperna? Det spö FiN denna gång haft tillfälle att granska heter Shimano Twin Po-

wer Fly i klass 5–6. Det här spöt har en mycket stark helaktion med en rejäl klick i ryggen som gör kastandet med flytlinor till en lätt och skön konst – utan ansträngning bollar man elegant med 20-meterskast och den som vill lägga ytterligare några meter till kastlängden, t ex vid sjöflugefiske, har inga problem att syna backlinan lite extra i sömmarna. Trots att spöt har en mjuk helaktion kan det lätt åstadkomma de små linbågar som annars styvare och snabbare spön brukar vara så bra på – det beror på att ryggen i spöt känns extra spänstig och laddas progressivt ju mer tyngd man lägger på den. Många spön har ju en tendens att falla igenom när den extra kraften anläggs – de blir ovala och mister kraften – men Twin Power Fly har i varje fall inte mycket av denna tendens. Eftersom spöt är mjukt kan man lätt utföra den kastmeny som de flesta i dag är måna om att kunna – från enkla switchkast till avancerade speyvarianter.

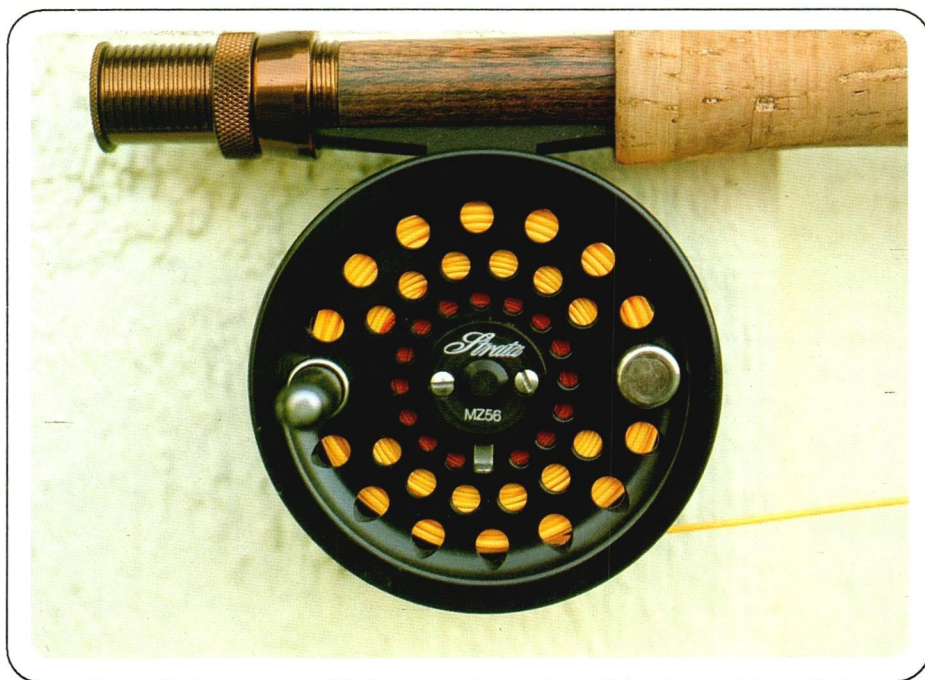
Spöt är försett med ett traditionellt handtag, har skruvrullfäste med inläggning av trä samt keramiska ringar över hela klingan – enbent på överdelen. Holkarna är de välkända och hållbara spigotholkarna med god slitmån. Finishen lämnar som sagt inget övrigt att önska. Pris: 1 498:-.

Betyg:

Sirata 5–6

Från franska tillverkaren Martin har FiN testat en flugrulle för det lättare fisket – en Sirata 5–6. Detta är en

Martins Sirata 5–6 är en elegant och funktionsduglig flugrulle till rätt pris.

Överst t v: System 2 – en beprövad och pålitlig rulle. Nederst t v: Leeda Magnum laxrulle är byggd enligt tradition och är en prisvärd rulle av god kvalitet. Th: Shimano är ett ganska nytt märke. De spön FiN har sett kännetecknas av god finish.

enkel rulle med allt man behöver för fisket men inget extra – dvs en mycket funktionalistisk variant. Rullen som är tillverkad i svarteloxerad aluminium har två mycket funktionsdugliga bromssystem – vilket är ovanligt för rullar i denna klass. Den vanliga knarrbromsen, som inställs med ett vred på rullens baksida, verkar enligt traditionellt snitt på två trekantiga bromsplintar som trycks in i det centererade kugghjulet på spolens insida. Detta ger en i de flesta fall fullt tillräcklig bromsstyrka – men om turen skulle vara framme kan man ju gå på betydligt större fiskar än vad som kanske är normalt med ett spö av lättare klass, och då kommer bromsnummer två in i bilden – nämligen fingerbroms mot spolkant. Denna variant, som ju vanligtvis finns endast på laxrullar – och inte ens där i alla fall – ökar enligt FiNs uppfattning rullens funktionsområde och kapacitet flera snäpp – och kan som FiN gjort – ge rullen äran att medverka vid fiske efter grov havsöring – en synnerligen lämplig fisk att använda mindre rullar och spön till för övrigt, eftersom dessa fiskar inte gärna vill rusa alltför

långa sträckor utan hellre vältra sig i ytan och hoppa. Det gör alltså inte så mycket att rullen bara rymmer ett 40-tal meter backing – man kan nästan alltid bromsa fisken med den linlängden. Pris: 598:-.

Betyg:

System 2 M

System II rullarna har ju i Sverige etablerat sig som pålitliga och relativt prisvärda rullar under en lång följd av år. Det är därför med intresse som FiN granskat den senaste varianten på samma tema nämligen System II:s lättviktsrulle System 2-M. Denna rulle väger bara 150 gram och har en diameter av strax över 8 cm, men är ändå avsedd för det relativt tunga fisket med linor mellan 8 och 9. Det är förstås främst WF-linor av denna klass som kan pressas ned i lintrumman, ovanligt stor kapacitet har åstadkommits genom att spolen gjorts lite extra bred. Likt de andra rullarna i denna serie är rullen uppbyggd efter den stativlösa principen, vilket förstås också bidrar till den låga vikten.

Det är alltså i stort sett endast axeln som håller spolen, förutom en stödkant mitt emot rullfästet. När denna lösning började vinna insteg i rullmarknaden i början av 80-talet hade tillverkarna problem med att göra precisionen så exakt att avståndet mellan de delar som skulle stödja rullen och hindra skevning vid hård belastning dels var så stort att spolen aldrig skrapade i stödet samt så litet att en tunn backinglina inte kunde komma igenom öppningen.

Jag minns en rulle vars axel böjdes flera millimeter under en fight med en mellanstor lax i Mörrumsån; dessutom smälte den bricka som höll spolen på plats – den var nämligen tillverkad av det på den tiden nya sk kompositmaterialet. Dagens rullar har i allmänhet så starkt material i gavelväggen att axlen inte skevar ens under mycket hård belastning. System 2-M:s nya rulle har definitivt den styrka som behövs för att klara de belastningar den kan komma att råka ut för. Det frapperande med denna rulle är att den har en förträfflig precision, vilket medför att man inte ens med

forts på nästa sida

våld kan åstadkomma böjning av axeln.

Liksom på övriga System 2-rullar finns den beprövade skivbromsen som mjukt och säkert kan ställas in steglöst genom ett vred på rullgaveln från nästan frikopplad rulle till mycket kraftig broms. Utöver denna broms finns också möjlighet att bromsa med fingrarna mot spolkanten – en egen-skap som ger fiskaren möjlighet att även med mindre redskap fiska stora fiskar. Till denna möjlighet medverkar även den kraftiga veven, som ger ett gott och säkert grepp. Pris: 1 298:-.

Betyg:

fabriken? Detta är dock det enda som drar ned betyget något för denna laxrulle.

På plussidan hittar vi en mycket bra broms som verkar genom skivtryck på ett kugghjul som i sin tur överför bromsverkan till kugghjulet på axeln, alltså ungefär samma system som i System 2-rullarna. Detta är förenat en lösning som vinner allt större insteg på rullmarknaden. (En av de första rullarna med detta system var ABU:s diplomatrullar.)

En annan sak som man kanske skulle vilja ändra på är veven – på denna stora rulle borde man kunnat ha ett lite längre vevhandtag – det

ten på rusande fisk, men de konstruerade tester vi gjort borgar för att den håller vad fabrikanten lovar nämligen ett jämnt fint motstånd utan ryck även vid hård belastning. Bromsen består av två delar; en hjulskiva på spolen – som bara kan dras åt ett håll – nämligen invejningsvägen. I detta hjul finns fyra små slitsar där själva skivbromsens hjul fäster med fyra små tappar. Genom att spolens hjul bara kan vridas framåt kommer detta att tvinga gavelhjulet att snurra bakåt när rullen går baklänges. Detta bromshjul har stor diameter varför hettan som kan uppstå kan tas upp på en stor yta och inte påverkar det broms-

belägg som ligger under, en teflonskiva. Denna konstruktion innebär alltså även att rullen har single-action, att bromsverkan endast verkar på bakåtgående rulle. Konstruktionen verkar gedigen och pålitlig. Bromsvredet som sitter på gavelns utsida har ett helt varvs vridmoment från lätt till fast spole, varför man ganska lätt kan finjustera bromsen under drillning utan att riskera tvärstopp.

Dessutom är vredet lätt att komma åt.

Rullen är i övrigt tillverkad av lättmetall av hög kvalitet och har svart anodiserad finish. Trots detta väger rullen hela 280 gram och nu kommer vi in på den del av denna typ av Martinrullar som i varje fall FiN ibland förundrat sig lite över. Det traditionella "Martinstuket" med breda rullar med låg diameter ger ett synintryck av lätt, liten rulle men när man känner på den överraskas man av dess tyngd. Till detta kommer ytterligare den nackdel det innebär att ha bred rulle i stället för hög, nämligen dålig invejningshastighet. Trots detta vill FiN hålla Martins nya rulle högt, framför allt för dess fina bromssystem. Pris: 1 798:-.

Betyg:

Äkta laxrulle

LEEDA MAGNUM 200D heter en rulle för det största flugfisket, kraftig nog att innehålla åtminstone ett par hundra meter backing och en 12:ans lina. Rullen som väger 270 gram är alltså en "äkta" laxrulle i ordets rätta bemärkelse. Den här rullen är kanske ingen direkt nyhet på marknaden men ändå så pass intressant som alternativ för vårens och försommarens tunga tvåhandsfiske att FiN tagit upp den.

Rullen är stabilt byggd efter traditionellt snitt, har kraftigt stativ med fyra stöd, allt gjutet i samma stycke. Rullfästet, däremot, är fastskruvat i rullfoten med två skruvar, en lösning som numera överväger. Precisionen i rullens rörliga delar tycks vara utmärkt och endast mycket små glapp kunde konstateras under kraftig belastning. Finishen, som i stort är hög, har en svaghet som varje köpare bör se upp med; linföraren, som består av en metallbricka fastsatt på det nedersta "stödbenet", är inte helt slät, varför skador på linan eventuellt skulle kunna uppstå. Några drag med en slipduk åtgärdar det hela på några minuter – men nog kunde väl tillverkaren lagt ned denna omsorg redan i

Marknadsnyttss May-flies

Som framgår av detta nummer ger Marknadsnytt varje testad redskap ett totalomdöme i form av ett antal May-flies från 1 till 5 enligt följande skala:

Dålig:
Godkänd:
Bra:
Mycket bra:
Utmärkt:

underlättar faktiskt väldigt mycket vid drillning av stor fisk om veven är stor och kraftig; däremot kan man irriteras över att de längre vevarna ibland har en tendens att fastna i löslinan under utkastet. Pris: 698:-.

Betyg:

Martin Trophy

En Martinrulle med traditionellt utseende med den "toppiga" vänstergaveln men med ett nytt innehåll är den nya lax- och havsöringsrullen MARTIN TROPHY SD1011. Det nya i innanmätet är framför allt den nykonstruerade bromsen som verkar mycket lovande. FiN har tyvärr inte haft tillfälle att testa bromsen i verklighe-

VÄLKOMMEN
TILL ÅRETS

Lennart Berqqvist

ÄNTLIGEN
DAX IGEN !

FLUGBINDARSEMINARIUM i STOCKHOLM 19-20 MARS 1994

Vi öppnar nu dörrarna till ett givande seminarium med många intressanta föreläsningar, duktiga flugbindare och lärorika workshops. Ett härligt utbyte av ideer och erfarenheter med likasinnade !
Missa inte denna möjlighet till en fantastisk flugbindarhelg.

Till seminariet kommer:

DARREL MARTIN, USA

Skrivande redaktör för FLY ROD & REEL, hans femte bok, MICROPATTERNS kommer under våren -94 och handlar om små flugor för skygg fisk i stilla och strömmande vatten.

PHIL CAMERA, USA

En föregångare inom flugbindning med syntetmaterial. Vem har inte använt Phil's fantastiska Larva Lace som kroppsmaterial. Hans bok FLY TYING WITH SYNTETICS har blivit ett standardverk för innovativa flugbindare.

MIKAEL FRÖDIN, SVERIGE

Flugbindare och flugfiskare, med sin bok KLASSISKA LAXFLUGOR blev Mikael känd långt utanför landets gränser och han är en av de få svenskar som idag har flugbindningen som yrke.

OLIVER EDWARDS, ENGLAND

En av Englands absolut främsta flugbindare. Mest känd är Oliver för sina effektiva och nästan "otäckt" insektslika imitationer, bundna med en speciell teknik och "touch" som han gärna lär ut.

ULF PIERROU, SVERIGE

Ett av de stora namnen inom svenskt flugfiske. Ulf som är limnolog och Länsfiskekonsulent har genom sina böcker gjort insektslära till något begripligt för massor av flugfiskare.

Dessutom kommer:

HELEN KENSBY, RONNIE ERIKSSON,
OLOF OLSSON, TED SOMMERLIND,
ROBERT LAI - m .fl.

PLANERA DIN SEMESTER
REDAN NU !

FLUGFISKESEMINARIUM
VID GYSINGE, NEDRE DALÄLVEN
30 JULI - 6 AUGUSTI 1994

Förra årets populära veckoseminarium kommer tillbaka i år, med aktiviteter för alla, från nybörjare till erfarna flugfiskare. Ett fantastiskt tillfälle för hela familjen. På programmet står bl.a

KASTTRÄNING * FISKETEKNIK * FLUGBINDNING * SPÖBYGGNAD * ENTOMOLOGI
* FLYTRINGSFISKE * TJEJGRUPPER * FÖREDRAG * och mycket mera !

Lennart Berqqvist

Telefon 031-26 98 90, Fax 031-26 98 70, Adress: Box 2014, S-433 02 Partille

Black Dragon

En mörk fluga för gåtfulla, djupa vatten...

Text & foto: Göran Claréus

Knytt på vilken fluga som helst bara den är svart! Ungefär så uttrycker sig den berömda brittiske laxfiskaren Hugh Falkus i sin mycket läsvärda bok: *Salmon Fishing*. Och han om någon borde ju veta vad han talar om. Han fiskar lax och undervisar ivriga fiskeadepter på heltid och har åtskilliga flugfångade blanklaxar på sitt samvete. Faktiskt har han fångat över 3000 på flugspö så hans råd tål väl att tänka på!

Mitt eget flugfiske efter nystigen blanklax sker under mer blygsamma former och resultatet är väl också mera oregelbundet, men ändå börjar jag efter många års spöslitande kring norska älvstränder långt borta i fjärran svagt skymta ett återkommande mönster. Den fullständiga sanningen kring detta märkliga fiske torde vi laxfanatiker aldrig få och tur är väl det. Hela tiden är det någon pusselbit som fattas och att klarlägga denna felande länk är för det mesta mycket svårt. Men här ligger också charmen i laxflugfisket att, trots alla svåra och okända faktorer, någon enstaka gång överlista en härlig, stridbar storlax. Att då allt enbart skulle bero på tur vill vi givetvis inte tillstå.

Vändpunkten för mitt eget fiske kom 1985 då jag fiskade en vecka i Alta. Tidigare somrar hade jag ge-

nomgående fiskat med laxflugor i mindre storlekar och oftast på dubbelkrok. Efter några lyckosamma fisken i den norska Tanaälven med stora

Black Dragon

Tag: Silver tinsel

Tail: Toppingfjäder + röda fibrer från tupphackelfjäder

Body: Svart flossilke

Ribbing: Flat guldtinsel kantad med tunn silvertwist

Kroppshackel: Svart Häger

Fronthackel: Teal

Vingar: Långa odlade Junglecockfjäder back to back, över detta en tunn bunt svart gethår

Kindfjäder: Odlad Junglecock

Cheeks: Blå kungsfiskare eller blå hackelfjäder

Anm. Många delar av denna fluga kan ersättas med annat material. Hägerhackel kan tex ersättas av gethår, som binds in efter kroppsmaterialet i små buntar med några fibrer i varje.

sparsamt bundna enkelkrokade flugor i storlek 3/0 på lågvattenkrok, vilket resulterade i ett tiotal laxar i vikter från 7 till 11 kilo, gick jag helt över till stora enkelkrokade flugor.

När jag så kom till Alta den varma sommaren 1985 fanns det i flugasken två stora nybundna och oprövade flugor. Det var en Akroyd i storlek 4/0 med decimeterlångt yvigt svart hackel och en 15 cm lång brunfärgad vinge. Den andra flugan var en mera traditionell Akroyd i 3/0 storlek med kanelbrun kalkonvinge. Dessa två flugor gav mig på några få fisketimmor två blanka, sköna laxar på 10 och 12 kilo.

Jag började även märka att dessa stora enkelkrokar krokade fisken mycket hårt och säkert. Alla blir ju saliga på sin tro, och själv har jag lite svårt för tubflugor. För mig, som kanske är lite nostalgisk, liknar det mest spinnfiske. Okej, visst fiskar de ytterst effektivt och den vassa trekroken fäster otroligt bra. Men jag är nu helt övertygad om att stora enkelkrokade spey- och deeflugor är minst lika säkra kort om de fiskas på rätt sätt. Bäst kommer dessa flugor till sin rätt i lugnflytande djupa pooler. De flesta laxförande älvar ha många platser där ett givande fiske med dessa flugor kan ske.

Först av allt är det viktigt med en lämplig fluglina. Allra bäst har jag lyckats med en sinktiplina med lång-

forts på sid 57

Tjena Glen,

Hur är det efter alla helgerna? Du har väl inte varit lika flitig som Lennart, som jag pratade med för en stund sedan. Han har snart askarna fulla igen. Men han fick väl inspiration av den där öringen har tog i Lærdal i höstas. — Sexått, sa han belåtet med betoning på ett, och sneglade på min som var på "bara" sex blankt. Visst var hans öring fin, men den hade säkert tangerat Din på sjuådsju, om den kommit upp en månad tidigare.

Jag fick tidningen Sportfiske idag och såg till min glädje att jag hade fått med en liten test av både Masterline's nya lina **Challenge Gold** och mina nya japanska spön **Afferre Premium**. Synd kanske att det kom nu mitt i vintern. Många hinne kanske glömma alla de positiva omdömena, när det blir dags att köpa nytt spö eller ny lina framåt vårkanten. Du provade dem ju också, när vi var i Lærdal i höstas, och att de fann nåd också inför Dina kritiska blickar och tränade kastarm sätter jag stort värde på, det är ju bara det att när det står i tidningen, så når budskapet många fler.

Om jag inte minns fel så gillade Du faktiskt "de gamla" spöna bättre, de med oslipad klinga och något lägre modulus (som JM6 ungefär). Men de passar kanske bättre Din smak för aktion, den långsammare "engelska" typen, om du tillåter uttrycket! Faktum är att min sexkilosöring kom på land med hjälp av ett Afferre-spö. Men nu är ju det i och för sig inget kriterium på ett bra spö. Man kan få en öring på land med vilken påk som helst, men det ger en viss tillfredsställelse, liksom en extra dimension, om man gör det med redskap som man gillar. Det som är funktionellt och vackert har väl haft sin givna plats i alla tider.

Challenge Gold är kanske en nyhet för dig. Den är gjord med ny "smet" och ny teknik och den har hårdare och tåligare yta än de flesta andra linor, vågar jag nog påstå, och så har den stummare kärna, vilket gör att man har bättre kontakt med flugan. Så har den 50 yards fabriksmonterad backing, ögla i spetsen för fastsättning av tafs och slutligen levereras den i en praktisk flugask med foaminlägg, och allt detta under 500 spänn. 500 spänn förresten!! Vad man blir avtrubbad! Min första fluglina, en Gladding HCH, om jag inte minns fel, kostade... nej, jag minns faktiskt inte, men glasfiberspöet gav jag 60 kr för, och fluglinan kan väl inte ha kostat mer än ett par tior.

Glen, jag håller på med en ny katalog. Den senaste är från -86. Det är ju nästan skandal. Jag har sagt att den nya skall vara färdig i mars, men hur fasen skall det gå till. Den gör sig ju inte själv, och dygnet har ett begränsat antal timmar. Men Du kommer att få den i brevlådan så småningom och alla som jag under -93 knappt in i kundregistret. Vi hörs.

Allan

Harris & Harris

RENZETTI OG FISHER ER TO MERKER SOM BORGER FOR KVALITET. RENZETTI ER KJENT FOR SINE ESTETISKE BINDESTIKKER MED ROTERENDE KROKHOLDERE OG FISHER FOR HØYMODULÆRE CARBON-STENGER. VI LEVERER CUSTOMBYGDE FISHERSTENGER TIL FORNUFTIGE PRISER, OG ALLE RENZETTI STIKKER.

JULETILBUD FOR FLUEBINDERE: STORT NYBEGYNNERSETT, FØR KR. 1400,- NÅ KR. 795,-. MEDIUM SETT: FØR KR. 900,- NÅ KR. 595,-. STANDARD SETT: FØR KR. 595, NÅ KR. 395,-. ANDRE PRISEKSEMPLE: JUNGLECOCK KR. 395,- (FØR JUL), SELULL KR. 4,- PR. PAKKE, ISBJØRN KR. 23,- PR. PAKKE, METZ #2 KR. 330,- #3 KR. 230,- SPRITE +25% PÅ S. REDDITCH FØR JUL. ORIGINAL SILK WORM GUT: KUN KR. 69,- FOR 3 STRANDS.

Skriv, ring eller fax etter vår katalog.

HARRIS & HARRIS Flyfishing Equipment A/S, Rosenbergs gt. 10, N-5015 BERGEN
Tlf: 55 23 26 33 Fax: 55 23 26 30

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Välkommen till ett nytt bokår

Så har vi åter lämnat ett år bakom oss och tagit de första stegen in i ett nytt med alla våra förhoppningar om att det skall bli ett gott år och med alla våra minnen från det år som gick.

Som alltid söker vi planera framtiden och ser fram emot allt det roliga vi vill skall hända 1994. I det ser vi rofyllda och spännande fisketimmor och dagar som ligger framför oss, de dagar som skall hjälpa oss från arbetets stress och jäkt. Pimpeldagar på solblanka eller snötäckta isar, kustflugfiske efter silverblanka havsöringar – dagar som kanske redan inlett det nya året.

Visst är vi privilegierade, som erbjuds så många och spännande möjligheter att utöva vår hobby i en än så länge ganska välbevarad natur, jämförd med andra länders.

Så ser jag naturligtvis också fram emot ett nytt bokår med nya roliga, intressanta och lärorika böcker – böcker som kan ytterligare berika vår hobby – flugfiske.

Jan Sekander

Svenska Fiskevatten: Sportfiskarna.

Beställning: Sportfiskarna.

Att: Carina Jakobsson

Box 2

163 21 Spånga

eller tfn 08 795 33 54

fax 08 795 96 73

Pris: SEK 210 + porto.

medlem: SEK 150 + porto.

"Svenska Fiskevatten" är en ambitiös presentation av 1 200 fiskevatten, en fortsättning på Sportfiskarnas tidigare årliga kortvattenförteckning.

Boken förtecknar länsvis sjöar, strömvatten och ett antal put and take vatten. Domänverkets kortvatten har fått ett eget kapitel – bra. "Svenska Fiskevatten" ger uppgifter om bl a belägenhet, fiskslag, kortpris, kortförsäljare, fiskemetod, samt möjlighet att hyra båt. Dessutom namn, adress och telefonnummer till fiskevärd att kontakta för ytterligare information samt tips om logi och matställen. Förutom dessa fakta finns också till varje vatten beskrivning av fiskemiljön.

Ett antal välskrivna och informativa artiklar om olika fiskesätt – fluga i fjällen, spinn efter gädda, mete, trolling etc lättar upp det av nödvändighet katalogiserade innehållet. Ett ytterli-

gare önskemål vore ett namnregister i slutet av boken med sidhänvisning till angivna sjöar, år etc.

Jan Sekander

Historiskt om Em

Pelle Klippinge: Emflugor och deras upphovsmän. Utgiven av Gustaf Ulfsparrs Stiftelse för bevarandet av havsöringen i Emån. Beställes genom inbetalning av 60 kronor till Gustaf Ulfsparrs Stiftelse, postgirokonto 24 82 30-5.

I ett vackert litet häfte, smakfullt formgivet och illustrerat av Thommy Gustavsson, berättar Pelle Klippinge om ett femtontal flugor för Emåns havsöringar och deras upphovsmän. Det är en intressant dokumentation baserad på Gustaf Ulfsparrs fiskejournaler kring de fiskare som passerat revy vid det världsberömda vattenet. Här möter vi i korta kapitel namn som Walter H Barrett, Theodor Ankarcrona, Anthony Crossley, Roy Beddington, JD Greenway, Arvid Carlander och Jim van Hauen. Alla har de satt spår i Ems fiskehistoria, och alla har de också haft egna flugfavoriter som redovisas i tydliga teckningar med bindbeskrivningar.

Em har som bekant en lång och intressant historia och åns rykte som havsöringsvatten har nått långt utanför Sveriges gränser. För många är ån legendarisk och detsamma gäller åtskilliga av de flugfiskare som återkommit år efter år.

Därför är Pelle Klippings berättelser av stor betydelse att bevara för framtiden, och som ett extra plus bidrar vi genom att köpa häftet också till att stödja arbetet med att bevara havsöringen i Emån. Den lilla skriften är nämligen framtiden av Gustaf Ulfsparrs Stiftelse som har till syfte att främja värden av åns havsöringar.

Till det facila priset av 60 kronor får den intresserade laxflugbindaren samtidigt bindmönstren till några av Emåns legendariska flugor, bland andra Em Silver, Supper Fly, Wye Bug Em, Em Durham och Kräfta Fly, för att nu nämna några.

Gunnar Johnson

Läsvärt om laxfiske

Olof Johansson: Lax på mitt sätt.

Bokförlaget Settern.

Pris: SEK 262:-.

"Lax på mitt sätt" är skriven av en av Sveriges mest erfarna sportfiskare – av de flesta mer känd som chefredaktör för tidigare Fiskejournalen, numera tidningen Sportfiske.

"Lax på mitt sätt" är en mycket intressant och läsvärd bok, som rekommenderas på det varmaste. Den är inte bara "ännu en teoretisk handbok" om flugfiske efter lax. Inget ämne har väl behandlats så flitigt och av så många.

Olof Johansson berättar med kärlek och kunskap om fiske i svenska vatten bl a Ätran, Högvadsån och Mörumsån. Men han har också stor erfarenhet från sina laxfisken i Norge och Irland m fl länder. Han fiskar helst

forts på sid 52

LAGERRENSNING!

Det behöver rensas i lagret då och då. Och nu är det dags att fynda bland linor, rullar och spön. Som alltid gäller att "först till kvarn" o.s.v. Beställ Rea-listan!

Årets nyheter POWERLITE 15' och THE BARON 15' har vi fått hem. Det senaste designat av Arthur Oglesby. Flera nyheter! The Baron och Walker Spey 15' laxspö i 6-delat utförande för oss MC-åkare. Under 1994 kommer det nya enhandsspön. I helt ny teknik, där man för första gången har taperat godstjockleken från spets till butt. Man börjar med 5 spön i serien, som heter JTS. BRUCE & WALKER följer inte trender och skapar inga heller, men är ofta först med nyheter. man utvecklar i takt med att flugfisket utvecklas och anser att man på hemmaplan täcker in dom flesta situationerna. Så är alla laxspöna konstruerade för att kunna hantera en DT lina och Spey kast, något som man anser är överlägset när det gäller att styra en fluga i strömmen. Det är inte traditionen, utan utvecklingen. Och varför ta in en massa löslina mellan varje kast? När man kan lägga ut linan i ett elegant Spey kast. Logik? Vi håller bra priser på Bruce & Walker.

ELGECO Hi.P.

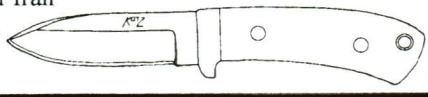
Vår egen flugspöserie som fler och fler upptäcker. Finns som klingor från 8' #3-5 till 15' #10-11 laxspö. 9' #4-6, 9'6" #7-9 och 15' finns även som 4-delat. Vi bygger bra spön från dessa klingor. Pris för klingor från 895:-, Pris för spön från 1900:- beroende på detaljer. Se test i FiN 4-93.

FLUGLINOR!

2:a sortering med obetydliga skönhetsfel, som fel färg eller något för korta. Finns som flyt, intermediate och sjunk. Från klass 4 - 12. Priset blir 88:- /st., 240:- / 3 st., 380:- / 5 st. och 650:- / 10 st. Reservation för att vissa linor är slut. MICHAEL EVANS Professional Speycaster linor har kommit hem. Till anständigt pris 495:- / st. S. A. ULTRA 3 och MASTERY samt WORCESTERSHIRE har vi till bra pris. VINTERPRIS !

FLUGBINDINGSVERKTYG, SPÖBYGGNADSMATERIAL, KLINGOR MM.

Bra jakt och fiskeknivar från
BUCK, BRUSLETTO,
GERBER, KATZ,
RUSSELL m.fl.

OM DU VILL, BYGGER VI DITT SPÖ. DU VÄLJER
KLINGA OCH DETALJER! Mera i prislistan.

Box 8012

Tel 031-473560

S- 421 08 Västra Frölunda

Sweden

Fax 031-493581

Vadarjacka, lång fiskejacka och byxor i material som andas men håller vätan ute.

Fleeceströjor, keps och midjeväska

Jackorna har 2 stora fickor fram + ryggficka, värmefickor och huva. Priset för vadarjackan c:a 1300:-. Fleecejackorna 700-850:-

BOKAVD!! JAN JOHANSSONS nya bok "Du Vandrande Lax" har kommit. Norsk text, men det borde inte vara något hinder. CHARLES JARDIN har skrivit och tecknat i "Dark Pools, The Dry Fly And The Nymph" och "The Sothebys Guide To Fly-Fishing. Två mycket trevliga flugfiskeböcker. Sedan har vi ett mycket bra pris på MICHAEL FRÖDIN's "Classic Salmon Flies" i Engelsk version. M.M.

ÖVRIGT! LAZER NIGHT DRIVER. Glasögon som förstärker kontrasten under dåliga ljusförhållande och skyddar mot flygande flugor under den tid vi bäst behöver det, när det är mörkt. Dessutom utsökta för bil och motorcykelkörning i mörker.

Visst är ögonen värda 155:-!!!

ELGECO

UNNA DIG DET BÄSTA

RST-Feeling kvalitetsspön till vänliga priser • RST-M 1 • RST-M 3 m.m.

— All produktion i Bayern —

Gratis katalog hos RST-handlarna: Alnö Sportfiske/Alnö • Blixt Sport/Umeå • Fiskeknuten/Kristianstad • Fiskarnas Redskapshandel/Stockholm • Fiskemagasinet/Karlskrona • Fiskeservice/Östersund • Fiskeshopen/Bollnäs • Fiskeredskap/Katrineholm • Fiskeredskap/Nyköping • Fly-Dressing/Huskvarna • Husbergs/Uppsala • Jakthuset/Eskilstuna • Olles Fiske & Fritid/Borlänge • Rekord Fiske & Fritid/Mörum • Skeppsfournering/Norrköping • Sportfiskedepån/Helsingborg • Sportimport/Sandviken • Strömvalls/Göteborg • Vapencentralen/Kalmar • Varuhallen-Hobby/Ängelholm • Vildmarkshopen/Luleå • Willys Sportfiske/Västerås • Wittlocks Sportfiske/Halmstad • Wollmars Sportfiske/Borås • Norge: Finn de Lange/Bergen • Sportguide A/S/Oslo • Nor Sport A/S/Trondheim • Finland: Kenkä • Masa/Pieksämäki.

Varför

BETALA MER ?

PRISSEXEMPEL

Spö, BOB CHURCH DOVEY, 9' #5-6.....**1.190:-**
Rulle, SYSTEM TWO, modell 56L.....**895:-**
Lina, SCIENTIFIC Ultra3, WF6 **Succé**.....**495:-**
Flugask, WHEATLEY, modell 4407F.....**395:-**
HOFFMAN SUPER HACKLE.....**RING !!**

**VÄLKÄNDA VARUMÄRKEN
TILL LÄGRE PRIS**

ORVIS SAGE DAIWA LOOMIS CORTLAND FENWICK
LEEDA LOOP PARTRIDGE KAMASAN ST: CROIX M FL

Kostnadsfri produktkatalog över 2000 artiklar

CAPRICORN FLY

Box 4005, 781 04 BORLÄNGE

tel 01020-75992 el. 0243-82820 fax 0243-229300

FLUGFISKEUNIVERSITETET!

För Dig som vill utveckla Ditt flugfiske - en veckas intensiv instruktion i modern, avancerat flugfiske i fiskerika torrflugevatten i norr. Dina lärare blir Lennart Bergqvist, Kenneth Boström, Dick Riberg och Bengt Öste. Kursen omfattar

KASTTEKNIK: överhandskast, backkast, forehandskast, roll- och switchkast, mendning, reach cast, fallskärmskast, kurvkast, smal och vid linbåge, utnyttjande av vindförhållande.

PRESENTATION: torrfluga i ström, nattsländepupp i ström och stilla vatten, streamer- och midgetfiske.

RÖRELSEMÖNSTER: dagsländenymfer - krypande, grävande, krälände, simmande - flicksländor, baggar, märlor, backs-ländor, nattsländepupp, nattsländelarver, husmaskar.

ENTMOLOGI: dagsländor, nattsländor, backs-ländor, vattenlevande insekter, flick- och trollsländor, myror, gräshoppor, sävs-ländor, myggor. Fångstredskap, insektsfoto, bevarande, insektsfångst och artbestämning.

FLUGBINDNING: insekterna och deras imitationer, traditionell bindteknik, modern bindteknik, specialknep, materialval, verktyg.

VADNING: vadarstövlar, vadarbyxor, vadning i stilla vatten, strömvadning, vadarstavar, praktisk vadning, olycksförebyggande.

FISKESTRATEGIE: läsa vatten, teori och praktik, flugans placering i förhållande till fisken.

REDSKAPEN: spön och spömaterial, rullar, linor, tafsar, knutar, flugaskar, hävar, klädsel, västar, övriga tillbehör.

Tid för kursen: ank. fred em 1 juli och avsl. fred kväll 8 juli 1994. Pris SEK 2100, tillkommer inkvartering i hytte ca 75 NOK per person, självhushåll.

Anmälan senast 30 april till Anne-Marie Skarp, tel 0476-160 90, som också ger närmare information.

BEGRÄNSAT ANTAL DELTAGARE

- ANMÄL ER SNARAST!

Bokbiten

forts från sid 50

med ytgående fluga när förhållandena tillåter och poängterar vikten av att ha direkt kontakt med flugan under fisket. Kapitlet om krokning av sommarlax är speciellt intressant. Här får sig de gamla teorierna om att ge löslixa före krokning en ordentlig törn. Boken blandar erfarenhet och fiskeminnen på ett härligt sätt. Avslutningsvis redogör författaren för hoten mot den vilda laxen, något som är högaktuellt idag.

"Lax på mitt sätt" är rikt illustrerad med fotografier i både svartvitt och färg, några i helsidesformat, från författarens många fiskeresor till inhemska och utländska vatten.

Sven Olov Hård

Norskt på danska

Tore Tiltness, Thomas Vinge, Jens Ploug Hansen.

Hvor kan jeg fiske.

Norge

Skarvs Lystfiskerserie.

Pris: DKK 198:–.

"Hvor kan jeg fiske. Norge" är en dansk bearbetning. Boken recenseras i sin norska utgåva av Nore Sundin i FiN nr 4 1993 under titeln "376 norske laks- og sjørretelver".

Jan Sekander

Fiske från flytring

Robert Alley: Fisk fra flytering, 127 s innb.

Naturforlaget / Bokklubben Villmarksliv.

Pris medlemmer: NOK 135:–.

Ej medlem: NOK 180:–.

Amerikanske fluefiskere har länge vært klar over flyterings effektivitet ved innsjøfiske, og flere bøker har blitt skrevet om dette emnet. Her i Skandinavia har vi tidligere vært skeptiske til denne formen for fluefiske, men mange er klare for nye impulser, og Robert Alleys bok gir en god beskrivelse av hvordan vi kan fornye og åpne opp for nye muligheter innen fluefiske.

Boken tar for seg muligheter og strategier for flyteringsfiske. Utstyr og teknikker beskrives på en instruktiv måte, samtidig som boken går i dybden på vesentlige emner. Alt fra strategier for fiske i store fjellvann til små lavlandssjøer blir dekket, samt fluevalg og fisketeknikker på forskjellige årstider. Gode bilder og små historier gjør boka artig å lese.

"Fisk fra Flytering" er skrevet for amerikanske forhold, og har følgelig noen beskrivelser som ikke passer på skandinaviske forhold. Dette burde oversetteren kanskje tatt mer hensyn til. Alikevel vil jeg si at dette er en av de virkelig gode "how-to" bøkene jeg har lest på lang tid, og jeg er overbevist om at selv erfarne fluefiskere vil få nye ideer om hvordan de kan få et spennende og effektivt fluefiske på stille vann.

Alexander Eriksen

Dansk video

Fra Fluestik til Fiskevand.

Video. Speltid 70 min. Outdoor Adventures, Björn Thomsen, Bi-gårdsvej 37, Ejby, 4070 Kirke Hylinge, Danmark, DK 42406417.

Pris: DK 218:– inkl porto.

Björn Thomsen har i samarbejde med Per Hoff SR TV-produktion gjort en riktigt njutbar och instruktiv video om hur man binder sju enkla men uppenbarligen mycket effektiva flugor – Oregon härvingestreamer, Marabou Damsel, Montana, Big Hole Demon, Glimråka samt två laxflugor. Inte nog med att han i skarpa close ups visar de olika bindmomenten för varje fluga, han tar oss också med ut till å, kust, sjö och älv för att pröva sina skapelser, ett fiske som åtföljs av både fastfiskbilder och trevliga kommentarer kring fiske och utrustning.

Denna första danska video om flugbindning vänder sig främst till novisen – den börjar med en genomgång av de viktigaste verktygen, hur man gör fast bindtråden och använder sin whip-finish, men kan nog också inspirera dem som kommit över nybörjarstadiet.

Det danska språket skall förhoppningsvis inte avskräcka någon icke-dansk att från att inhandla videon. Björn Thomsen talar en tydlig och lättbegriplig danska. Och skulle det någon gång brista i den orala språkförståeligheten, är jag säker på att denna brist väl kompenseras av videokamerans förnämliga arbete.

Jan Sekander

Nytt från Sverige

forts från sid 39

FiN: När kommer resultatet av att man tar bort den odlade delen av bestånden, det vill säga cirka 50%?

CJ: Våren -94 är första våren utan smoltutsättningar. Det innebär att uppvandringen -96 av fisk som har två havsår kommer att bli cirka 50% mindre.

FiN: När kan då det långsiktiga fiskevårdsarbetet kompensera detta bortfall?

CJ: För det första hoppas och tror jag att det nya fredningsområdet trä-

der i kraft 1/1-94. Det kommer att buffra en hel del för den nedgången redan i förväg. För det andra tror jag att vi kan få en fiskväg förbi Hemsjö så snart som till hösten -94. Detta innebär att vi skulle kunna få naturlek på dessa platser redan till hösten och en återvandring tidigast till säsongen -97. Detta, tror jag, kommer att i viss utsträckning, om än inte helt, buffra för det 50%-iga bortfallet. Jag tror också man ska ha klart för sig att vi inte behöver de väldigt stora bestånd vi tidvis haft. Sportfisket är bra nog

vid låt oss säga halva volymen. Jag tycker också att en välgrundad optimistisk inställning är att både vi svenskar och utländska sportfiskare idag känner starkt för att fiska på äkta naturproducerade fiskbestånd.

FiN: Kvaliteten är alltså viktigare än kvantiteten?

CJ: Ja, vet du vad, det tror jag stenhårt på. Låt oss nu också acceptera att vi får en nedgång i några år. Även om jag inte tror att den blir så stor som många fruktar, så mycket hellre en nedgång, bara vi får ha frisk fisk.

Flugfiskeaktiviteter

Redaktionen får allt som oftast information om olika flugfiskearrangemang och aktiviteter av intresse för våra läsare. Problemet är bara att vi av tekniska skäl har långa framförhållningstider i tidningens produktion, vilket medför att uppgifter om olika arrangemang oftast kommer oss tillhanda alltför sent för att kunna tas in i aktuellt nummer. Vi måste nämligen ha materialet drygt två månader innan numret går ut till läsarna.

FiN vill emellertid gärna informera om olika flugfiskearrangemang och ämnar därför fortsättningsvis avsätta utrymme i nummer 1, där vi informerar om vårens aktiviteter, och i nummer 4 en motsvarande information inför hösten. Intresserade arrangörer är välkomna att meddela redaktionen om sina aktiviteter. Slutlämningstiderna är för februarinumret den 15 november året innan och för oktobernumret den 15 juli det aktuella året.

Här följer några av vårens arrangemang:

Lennart Bergqvists Flugfiske anordnar tre seminarier: Det första om flugbindning i Lilleström, Norge, 5-6 februari. För närmare information ring Norge, telefon 63 80 11 60.

En motsvarande flugbindningsträff arrangerar man också i Stockholm 19-20 mars. Information om denna kan erhållas per telefon 031-26 98 90. Det blir också ett flugfiskeseminarium i Gysinge 30 juli-6 augusti. Även här ges närmare information på telefon 031-26 98 90.

Sveriges Flugfiskares Förening har sammankomst i Folkets Hus i Falun 19-20 mars med föredrag om flugfiske och vattenvård. Dessutom spöbygge och utställning av fiskefont och fiskekonst.

Mustad Scandinavian Open - flugbindningstävling i samarbete med Norsk Skogbruksmuseum i Elverum. Flugorna måste vara inlämnade senast 30 mars 1994. Tävlingsregler kan rekvideras från OT Ljøstad, Norsk Skogbruksmuseum, N-2400 Elverum.

Flugfiske i Norden finns på Sollentunamässan 15-17 april.

EXPOLARIS CENTER i Skellefteå har fiskemässa 23-24 april.

Flugfiskekurs Djupadals Flugfiskecenter, 6-8 maj.

Flugfiske- och vattenvårdskurs i Djupadal, 13-15 maj.

Det är Jakt, hund och fiskemässa på Elmia, Jönköping, 12-15 maj.

Flugfiske- och vattenvårdskurs i Djupadal, 20-22 maj.

En vildmarksmässa anordnas i Ånnaboda, Örebro, 28-29 maj.

Flugfiske- och vattenvårdskurs i Djupadal, 3-5 juni.

Flugfiske- och vattenvårdskurs i Djupadal, info tel 042-14 77 47, 10-12 juni.

Fluefiskedagene vid muséet i Elverum arrangeras i år den 18-19 juni.

Flugfiskeuniversitet se sep annons, 1-8 juli.

Familjeäventyret

15-17 april 1994

I samarbete med Friluftsrådet, Svenska Jägareförbundet, Stockholms Läns Jaktvårdsförening och Sportfiskarna

Se och prova alla nyheterna inför kommande säsong!

Flugfiskefestival 94 • unik safariavdelning
 • mountainbikes • fiskeresor • provskjut
 jakt- och luftvapennyheterna • friluftsliv- och
 äventyrsavdelning • äventyrstriathlon •
 prova eskimåsväng i kanobassängen •
 överlevnad • träffa äventyraren Göran
 Kropp • sportfiske • jaktresor över hela
 världen • flugbindning • knivmakare •
 jakthundsavdelning • konfektionsvisningar
 • möt Willy och Margareta från Willma
 Guides som presenterar resmål över hela
 världen • klättervägg • prova käket från
 vildmarksköket och mycket, mycket mer!

ENTRÉ OCH ÖPPETTIDER: Fredag 12.00-21.00,
 lördag-söndag 10.00-17.00.
 Vuxna 80:-, under 18 år 40:-, under 7 år fritt

Vildmarksafton fredag kl 17.00-21.00
 Entré: vuxna 40:-, under 18 år 20:-.

Flyg från 550:-/person och hotell från 240:-/person! Kontakta Ekonomiresor, tel 08-652 00 00 så får du information om vårt förmånliga rese- och hotellpaket.

SOLLENTUNA MÄSSAN

Tel 08-92 59 00, fax 08-92 97 74, tel under mässtid 08-92 59 52

Ta pendeltåg eller buss. Med tåg 16 min Stockholm C-Sollentuna två ggr i timmen. Med bil E4 norrut ca 8 km, avfart Sollentuna C.

1993 års Lidman-stipendium till Rolf Smedman

Rolf Smedman har tilldelats 1993 års Hans Lidman-stipendium på 5 000 kronor, och Lidman Sällskapet motiverar sitt val med orden: "för hans enkla och självklara förmedling av flugfiskets innersta väsen. I ord och bild är Rolf Smedman en suverän berättare i böcker, tidskrifter och TV".

Vi är många som gläder oss åt Lidman Sällskapets val av stipendiat. Sedan många år har Rolf Smedman visat på flugfiskets enkla charm genom sina böcker, många tidskriftsartiklar och sina naturnära teckningar och akvareller. Rolf Smedman är en stor berättare i Hans Lidmans anda, men med en berättarkonst som är helt hans egen. En lågmäld ton, där naturupplevelsen alltid står i centrum. I Rolfs flugfiskevärld finns inga fyrtiometerskast. Men där finns det speciella ljuset i norrlandskvällen och där

finns det eggande vaket, den trinda, gulbukiga öringen och den silvergrå harren med krapplackfärgat ryggsegel. Och där finns lavskrikan och guckuskon. Hans bok "Strömmande vatten" borde vara obligatorisk läsning för varje ung flugfiskare...

Rolf Smedman, som fiskat i mer än femtio år, är barnfödd i Njurunda och har alltid levt nära och med naturen. Även så under senare år, sedan han flyttat sina bopålar till Stockholm. Det märks också i hans konstnärliga gestaltning i ord och bild – allt är självupplevt.

Flugfiske i Norden lyckönskar Hans Lidman Sällskapet till ett synnerligen välmotiverat val av stipendiat, samtidigt som vi tillsammans med läsarna gläder oss åt att också på våra sidor emellanåt få njuta av Rolfs berättarkonst med penna och pensel.

Red.

Neoprenevadare

No1 på
Nya Zeeland!

Finns i 3 mm,
3+ 5mm,
5mm o 7 mm

Exempel:
5 mm med stövel
Introduktionspris

1.995:-

Postorder
Ring Nu!

BUTIKEN ÖPPNAR
18 MARS KL. 12.00

VARD. 9.30-18.00
LÖRD. 9.00-14.00

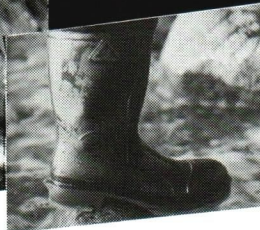
**SVERIGES STÖRSTA
VADARSORTIMENT**

Ficka på insidan
Finns även med
nedfällbar
tunnare överdel
Superstarka
svetsade och
sydda sömmar

Äkta Bata-stövel
garanterar högsta
kvalitet

Filtsula för
överlägset grepp

FLUGFISKEVECKA/KURS

i STORÅN, IDRE och andra kända vatten i närheten.

För nybörjare och erfarna.
Vecka 26, 27 och 28 (tjejevecka).
Pris 1995:—/v inkl logi i 4 bäddrum. Anm senast 30/4.
Guidning och helgkurser enl överensk.

Info och anm Lars Dahl
Box 140, S-780 41 Gagnef
0241-106 67, 010-263 80 76

GLÖM INTE!!!

... att anmäla din nya adress när du flyttar. Då kommer tidningen fram även i fortsättningen.

Skriv till
FLUGFISKE I NORDEN
Violg 7, 343 34 ÄLMHULT
eller faxa 0476-160 64

REGAL **SPORTFISKE**

FLUGFISKE HASPEL SPINNFISKE TROLLING METE PIMPEL

HAMNVÄGEN 3, VÄRBY 08-710 80 00, fax 08-710 68 68

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med SEK 30:- per rad. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinnjett.

Annonser, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FiN prenumeranter såsom betalda radannonser.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 343 34 Älmhult, fax 0476-160 64. Uppge namn o fullst adress!

Säljes: Laxspön Sage 16' #10-11, 3-del med lång bottendel (Originalmodellen med soymoringar) SEK 1900. Fenwick 14' #9-10, 3-del, Graft, byggt av Jim Green, personligen, SEK 1800. Farlow 12' #9-10, 2-del, Spliced. Bottendelen reparerad i övrigt som nytt. SEK 1500. Hardy Salmon De Luxe Splitcane 8 1/2' #7-8, 3-del, 1 topp H-numr. SEK 900. Rune, tel (S) 0247-226 52, säkr. kväll e. 18.00.

Säljes: Div äldre canespön och rullar som Hardy Perfect, Palakona Gold Medal. Även flugaskar och spinnrejer mod ä. T. Gustavsson, tel (S) 019-20 20 57.

Selges: Renzetti presentation two Jaw vise, krok str 28-2 m pedestal, ny 2500,-. Scott 8,5' #3-4, selvbygget, sort Powell snellefeste med valnött tre, tube. Kun prøvekastet 2500,-. Amund, tel (N) 66 98 80 91.

Säljes: Flugspö o Flugrulle, Hardy Favourite #3-4, Hardy Marquis #4 (nyskick). Pris 1100:-. Jan, tel (S) 090-434 00.

Säljes: SAGE 14 fot #9-10, GIII, fabriksbyggt med originaltub, använt två veckor, nypr. 6068:-, mitt pris 3500:-. Tel (S) 08-58 35 37 00

Säljes: Hardy Favourite 16' #11, Orvis 15' #11, 2000:-/st, Sharpe splitcane 10,5' #7 1500:-. Rullar: Hardy Marquise 3 sc och 8/9, Hörgård laxrulle. Lasse, tel (S) 031-27 04 11.

Köpes: Klinga ev. byggsats P Morton T-800. Gärna 9' 5/6, men annat beaktas. Svarvämnen i ädelträ. Janne, tel (S) 0650-942 03.

Köpes: Jan Johansson: Laxfiske. Per, tel (S) 0303-963 47.

Säljes: FiN, årgång 1979-1984, kompletta i mycket fint skick, 175 kr/lår, vid 2 årg best. samt. 325 kr. Spö Loomis, Exelent, 96% grafit, 3-del, 10,5' #8-9, ädelträ-rullfäste 650 kr. Peter, tel (S) 08-710 26 29 eft 18.

Säljes: Bruce & Walker 15' #9-11, 12' #7-9, RC Graphite USA 9' #3-7, 4-del, LB:s Kaitum 7' #3-4. Ulf, tel (S) 042-928 96.

Säljes: SAGE 14" #9-10, 2300:-. 12,6" #9-10, 2500:-. 10" #7-8, 2300:-. Kamera Canon AV-1 med 50 mm, 28 mm, väska o blytt allt i mycket gott skick. Tel (S) 0346-591 49.

Säljes: Flugspö Orvis Power Matrix-10, 9' #6 (nytt). 25 års garanti. OBS! 2500:-. Morgan, tel (S) 031-23 31 20, 16 27 16.

Säljes: Leonard cane 15'. Även 12'. Edward vom Hofe rule 4/0 multiplier. Tel (S) 08-649 36 15.

Säljes och Bytes: Nytt G Loomis IM6 15' #10/11 säljes till högstbjudande. Record Precision ljusgrön säljes el bytes mot Precision svart el grå alt Standard svart alt Pebeco 5. Tel (S) 0454-512 92.

Säljes: Sage GFL 890 900 kr. Bruce Walker 11,3' #4-6 650 kr. St Croix 4-delat 7' nytt 900 kr. St Croix 2-delat 8' nytt 850 kr. Hardy Princess x-spole 650 kr. Stig, tel (S) 08-58 03 72 97.

forts på sid 56

Titta efter
den här dekalen!

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Myrom
Borlänge: Olles Fiske & Fritid, Joel Alvénsg. 13
T&R Sportfiske, Borgnäs v. 26
Borås: Fiskeland, Knallerian
Eskilstuna: Jaktuset Eskilstuna, Kungsg. 4
Falun: Poly Foto/LB Flugfiske, Falug. 2
Filipstad: Lge Produkter, Hertig Karlsg. 22
Göteborg: Strömvalles, Ö:a Larmg. 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahlénsg. 13
Lennart Bergqvists Flugfiske, Industriv. 2, Partille
EA Sportfiske, Vasag. 6
Kiosken Turisten, Kungssportspl.
Stjärnås Sportfiske
Halmstad: Wittlock Sportfiske, Brog. 27
Helsingborg: Sportfiskecenter AB, Drottningg. 15
Sportfiskedepån, S:ö Stenbocksg. 122
Huskvarna: Fly-Dressing, Hakarpsv.
Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46
Jönköping: Kures Fiskeshop, Lantmätargränd 6
Kalmar: Vapencentralen AB
Karlskrona: Fiskemagasinet, Amiralitetstorget 23
Karlstad: Spinn o Flugfiske i Karlstad, Tingvallag. 1B
Kristianstad: Fiskeknuten, Hovslagareg. 1 A
Kristinehamn: Fiske & Hobbykörn, Kungsg. 38
Köping: Ulfes Fiske, Stora g. 22
Luleå: Vildmarkshopen, Älg. 18
Flugfiskeshopen, Borestigen 13
Lund: Sportfiskehuset, S:a Esplanaden 20

Malmö: Fiske & Fiskar, Köpenhamns v. 7
Wobblers sportfiske, Tessins v. 6
Mantorp: Streamers Flugfiske
Markaryd: Piraya Sportfiske, Österg. 9
Mörum: Bringséns Sportfiske, Parkv. 33
Record Fiske & Fritid, Åkroken
Nora: Tema Sportfiske, Prästg. 12
Norrköping: Norrköpings Sportfiske, Trädgårdsg. 15
Nyköping: Nyköpings Fiskeredskap, V. Kvarng. 32
Hammars Flugfiske, Tullportsg. 33
Piteå: Janssons Järn AB, Öjegat. 81
Sandviken: Sportimport, Storg. 22
Skellefteå: Domus, Nyg. 50
Skövde: Christers Cykel o Sportfiske, Hjov. 3
Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel, S:t Paulsg. 4
Royal Coachman, Kungsholmsg. 12
Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
AB Tidningspecialisten, Odeng. 30
Strömsnäsbruk: Skandinaviskt Sportfiske Center, Lührpasset
Sundsvall: PO:s, Kolv. 20
Manhattan Tobak AB, Thuleg. 10
Trollhättan: Fiskeshopen, Strandg. 29
Umeå: Blixt Sport, Storg. 87
Häst & Fiske AB, Storg. 44
Uppsala: Husbergs, Svartbäcksg. 19
Vargön: Vargöns Järnhandel, Lövv.

Vimmerby: AT Vapen, St. Torget
Vänersborg: Fiske Fritid, Ö Vägen 18
Västerås: Willy's Sportfiske AB, Markörg. 5
Växjö: Skand. Sportfiskecenter, Valandhuset, Storg. 36
Ystad: Fiske o Sportboden, Österportstorg 1
Åkersberga: Loop Tackle Design, Sägö. 4
Älvkarleby: Lasse Wikholm, Tegelbruksbacken 9
Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg. 62
Örebro: Östlunds Fiske, Jakt och Sport, Radiatorv. 1
Spinnflugan AB, Engelbrekts g. 24
Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6

Danmark: Glente Kiosken, Glentevej 1, Randers
Jock Scott, Silkeborg v. 162, Århus C
Sport-Dres, Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV
Aalborg Sportsmagasin, Aalborg
"Go Fishing", Brog. 6-8, Odense
Hunters House, HC Ørsters v. 7B, Fredriksberg
Bössemager Korsholm A/S, Skjern
Fiskeri & Fritid, Rungstedvej 77, Rungsted Kyst

Norge: NOR Sport A/S, Trondheim
Finn de Langes, Christies gt. 11, Bergen
Sport Guide, Skippergt. 33, Oslo 1
Aktiv Fritid A/S, Lilleström
L. Bergqvist Fluefiske, Sörumsg 28, Lilleström

Finland: Hollanders Kiosk, Storg. 13, Jakobsstad

forts från sid 55

Säljes: Heddon splitcane 135 cm komb-spö. Raritet för samlare. Flugspö Greenheart, splitced 11' Somers o Son Aberdeen. Båda i ny-skick. Högstbjudande. Tel (S) 035-12 41 35.

Köpes: Flugrulle Ross Gunnison G1, Marryat (Bronze) 7,5 reservspole. Christer, tel (S) 021-18 99 13 e 17 00.

Säljes: Flugspö Sage 4-delat, Graphite III 9' #4-5, med Al-tub ABU-rulle Fly Max 356 med Loop-lina och backing. Pris 2 600:-. Håkan, tel (S) 026-25 88 09.

Köpes: Gamla spinn-, haspel- och flugrullar, splitkeinspön, böcker, kataloger, drag, laxflugor. Tel (S) 060-12 52 91.

Köpes alt bytes: Sökes: 12-13' tvåhandsspö RST, Sage eller dylikt. Finnes: Kunnan 15', RST 15'. Tel (S) 0141-186 70, 011-14 87 46.

Säljes: Flugspön Fisher GT-40 9' 4-del, #3-4, 4-5, 5-6, 7-8 + tub. Pris: 2 200 kr/st. Looprullar 1, 1,5, 2. Pris: 1 200 kr/st. Kent, tel (S) 0581-134 21.

Köpes: Sage G3 10' #7-8. Tel (S) 0501-709 11 efter kl 16.00.

Säljes: YOUNG laksesnalle m/2 ekstra spoler, som ny, kr 1 000,-. HARDY Marquise Salmon 3, kr 600,-. LÖVSTAD IM6, 9', #5/6 (som ny) + HÖRGÅRD Distans splitcane + kr 500,- i bytte mot Sage/Loomis AFTM 5-9 (2 eller 4 del). HARDY Smuggler, #5/6, 7 del (som ny) byttes mot Sage/Loomis, 4 del #4-6. ZEISS 8x20, gummiarmert m/skinnpose, ubrukt, kr 3 000,-, (butikpris kr 5 000,-). Egner seg meget godt til "spotting" av fisk. Sverre A Meisingseth, tel (N) 71 52 34 91.

Betalda annonser:

Köpes: Laxutrustning 13-15' samt havsöringsutrustning 10-11'. Kompletta eller i delar. Erik, tel (S) 0340-930 77.

Säljes: SYSTEM 3, 11/12. Oanv, tar ca 250 m backing, nypris ca 9 100:- säljes för 4 600:-. Anders, tel (S) 021-18 75 30.

Säljes: Loop 3W, 1 500:-. Sage 14' #9-10, 2 000:-. R. L Winston 9' #10, 1 500:-. B&W Hexagraph 10,6' #7-8-9, 1 000:-. Wheatley Torrflugeask Nr 1609, 32 separata fack, 375:-. Wheatley Laxflugeask Nr 1642, 40 st clips med mittsektion, 90:-. Wheatley Tubflugeask Mod gammal, 54 Tubers, 110:-. Fjällräven flugfiskarjacka 12 fickor + löstagbara armar, 250:-. Vadarstövlar st 42, 250:-. Red Ball vadarbyxor, nya M, 600:-. Red Ball vaderskor, M, 400:-. Fluglinor FlytLee Wolf Triangeltrap WF 7-8, 200:-. Hardy WF 10 ny, 200:-. Ambasadör 600 1c, vv, 500:-. Wheatley Magnetspöhallare, 350:-. Tel (S) 08-36 34 18.

Köpes: Beg Loop rulle 1.5. Hasse, tel (S) 0300-408 92.

Köpes: Bruce & Walker, Bruce 13' #8-10, gul klinga. Roger Fälth, tel (S) 031-53 61 44.

Säljes: FiN 79-80. Flugbindarbrev nr 3 samt bibliofil. 28/30 nr 1 och 2. Tel (S) 0174-100 43.

Ny exklusiv bok i begränsad upplaga – endast 360 exemplar

Till 400-årsminne av Izaak Waltons födelse har vi som privattryck utgivit **Izaak Waltons & Charles Cottons flugor**. Boken omfattar 56 sidor och är en analys av flugorna på Waltons och Cottons tid men behandlar också dåtida redskap och fisketeknik.

Samtliga böcker är bundna helt för hand i mjuka pärmar och levereras i klädd ask av kraftig kartong. Varje bok har en handkolorerad färgplansch med 8 rekonstruktioner av Waltons och Cottons flugor avbildade. Till inlagans svagt antikgula papper har vi valt en bruntonad tryckfärg och gammaldags röda anfiger. Material och utförande gör att böckerna är att betrakta som konsthantverk. Varje bok är numrerad och signerad för hand. **Pris 320 kronor. Plus porto.**

Välkommen med Din beställning till:

Anders Forsling, Storsveden 14, 790 15 Sundborn. Tel: 023-612 55
Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors. Tel: 0380-311 25

Flugfiske- Sammankomst i Falun 19 - 20:e mars

Sveriges Flugfiskares Förening håller sammankomst lördag och söndag, 19:e - 20:e mars, 1994. Föredrag kring fiske och miljö, flugbindning och annat konsthantverk, spöbyggare, m m. Medverkande bl a Rolf Smedman, Gunnar Westrin, Lennart Bergkvist, Sveneric Loodh, Kenneth Boström, Anders Forsling, Rolf Ahlqvist och Leif Milling. Bengt Öste kommer att inviga sammankomsten.

Vi välkomnar alla intresserade.

Sammankomsten äger rum i Folkets Hus i Falun. Öppettider är 10.00 - 16.00 båda dagarna. Föreningens årsmöte börjar 16.30 lördag och då deltagar endast medlemmar.

Sveriges Flugfiskares Förening / c/o Jan-Olof Schytt
Lövåsvägen 50, 791 43 FALUN

samt sjunkande spets. De sista åren har jag också provat flitigt med intermediate linor, men det har visat sig att de passar sämre.

Jag inbillar mig att en stor, hårvingad fluga oftast fiskar bättre i både snabba och lugna strömmar än en fluga med traditionell fjädervinge. I det fallet är jag inte nostalgiker. För att kunna ge liv och bra rörelse åt stora Spey- och Deeflugor måste man fiska av kastet sakta med pumpande rörelser av spötoppen. Det gäller dels att flugan fiskar relativt djupt och att flugan stiger och sjunker i en bågformig rörelse så att hackel och hårfibrer pulserar häftigt. Jag tror att det är här något av hemligheten med dessa flugors effektivitet ligger förborgad.

Varför det ofta går bättre med en sinktiplina beror på att linspetsen får det rätta "draget" på djupare vatten. Jag är nu ganska säker på att en stor och yvig fluga, som fiskas djupt och kommer tätt inpå en större lax, är ett dödligt vapen och provocerar fisken mycket mer än mindre flugor som fiskas nära ytan. Det är också klart lättare att få smålaxen att hugga efter ytgå-

ende flugor under högsommarfisket.

Hugh Falkus föredrar ofta helsvarta laxflugor när han fiskar lax i Scotland och England. Därav hans mycket raka påstående. Då fiskar han oftast med tubflugor av typ Sunray Shadow i större nummer på kall vårlv, och till flytlinefisket på lågvatten använder han Stoats Tail och Surface Riffler i de allra minsta storlekarna.

Förmodligen är det så att flugor som ger bra siluettverkan fiskar bäst. Viktigt är nog också att materialet i vinge och kroppshackel rör sig på ett för laxen lockande sätt. Det kanske faktiskt är så att vackra, färggranna klassiska mönster inte alls har sina förtjänster i de klara färgerna utan mest lockar med sin rörelse i strömmen. Jag börjar mer och mer inse att hårvingade laxflugor är de allra mest effektiva. De senaste tio åren fiskar jag enbart med flugor jag bundit själv, och uteslutande hårvingade. Förutom stora hårvingade Akroyd, binder jag en variant av March Brown med grått Speyhackel och även helsvarta flugor med något blått i vingen eller i fronthacklet.

Kanske är det så som vissa "orakel" hävdar, att laxen är färgblind? Då skulle nog många nostalgiker som jag, som länge samlat gamla vackra klassiska mönster, få en rejäl knäck. Men jag tror inte att vi behöver oroa oss på den punkten. Det är faktiskt bevisat, att åtminstone strax före leken reagerar stora hanlaxar häftigt på röda och orangefärgade flugor. Det kan väl kanske också förklara varför det finns lekfläckar på laxen i dessa kulörer. Någon funktion måste de säkert ha i rivalernas strid om honlaxen. Men det rätta svaret ligger nog, som ofta när det gäller intressanta spörsmål kring *Salmo salar*, djupt i det fördolda.

Till sommaren har jag nu bundit en ny helsvart fluga på stor lågvattens-krok: "Black Dragon". Ett helt eget mönster som jag förväntar mig mycket av. Kanske blir det räddningsplan-kan till sommaren? Bara tanken på att jag vet att det långt ute i Atlanten går en tung storlax, som nu är på väg till "min" älv gör att jag längtar ofantligt. Denna härliga förväntan lever jag länge på!

Att göra upp eld

Artikeln om den samiska kaffeelden i december-numret var informativ och säkert nyttig för många – inte minst för alla flugfiskande juniorer i våra stadsområden som inte sedan barnsben har någon tradition att göra upp eld ute i skog och mark. Genom mitt arbete med "fritt val" elever i skolan vet jag att det brister en hel del i denna kunskap, och jag har också träffat på äldre fiskekompisar som varit helt handfallna när vi har gjort upp eld för att grilla fisk under norrlandssemestern.

På en bensinmack hittade jag i somras ett paket med "tändpapper". De bestod av miljövänliga, klorfria någon millimeter tjocka papper indränkta i paraffin som är helt ofarligt och inte ger någon lukt eller bismak. Varje paket innehöll sju papper på cirka 10×20 centimeter, och varje papper var sedan perforerat i tre remsor, som var och en räckte till att få fart på en kaffebrasa. Priset för en förpackning var strax under 20 kronor. Tillverkare är Hammarö Tändprodukter och i Danmark marknadsförs tändpappret av Duni Bilå A/S.

Själv har jag numera alltid några sådana tändpapper med mig i ryggsäcken som en garanti för kaffebrasan om det skulle vara regnigt och surt i marker-na.

Lars Andersson

Flugor av plüschil

Ett nytt syntetmaterial som gör det möjligt att binda helt nya typer av fiskeflugor

Text & foto: Bertil Ekholm-Erb

Av tradition har flugbindare främst arbetat med naturmaterial från olika pälsdjur och fåglar, men under senare år har allt fler konstmaterial dykt upp på marknaden. De nya materialen har inte bara ersatt många av de gamla, det vill säga blivit nya substitut, utan i många fall har de också kommit att bidra till flugbindningen genom helt nya egenskaper och ibland också bindtekniskt nytänkande – eller till och med ny fisketeknik. Vi behöver bara erinra oss Rackelhanen, som inte bara gav oss en ny fluga med ny bindteknik – utan också en ny fiskemetod. Knappast något annat tidigare använt material kunde skapa mjuka flugor med så mycket flytkraft att de kunde fiskas genom att dras ner under vattnet gång på gång för att själva "poppa upp" så som Rackelhanen gör. Att flugan och fisketekniken är effektiv vet vi alla...

Roman Moser lanserar nu ett nytt material i Europa som ger möjlighet att binda helt nya flugor med alldeles egna egenskaper. Materialet kallas plüschil och består av en sträng med tvärställda syntetfibrer som kan lindas på samma sätt som en lång hackelfjäder längs krokskaftet så att fibrerna står rakt ut. Materialet levereras i vit färg, men det kan lätt färgas med vattenfasta filtspetspennor till

lämplig kulör. En streamer kan till exempel göras tvärrandig som en liten abborre.

Plüschilen kan också trimmas med en sax på samma sätt som man trimmar hjorthåret på en muddlerfluga eller en Streaking Caddis. Till varje förpackning hör också en liten bit kardborreband. Med det kan man kamma eller borsta plüschilen så att fibrerna riktas bakåt och så att materialet får en jämn och plyschliknande yta.

Bildkavalkaden här intill kanske kan ge lite inspiration och visa på plüschilens egenskaper och förutsättningar. Men det finns säkert många fler användningsmöjligheter. Osökt erinrar jag mig de flugor Clayne Baker presenterade i FiN för några år sedan. De byggde delvis på samma bindidé med trimmade, fluffiga kroppar, men han använde buntar av maraboufibrer som han band in tätt intill varandra på långskaftade krokar och sedan trimmade med en vass sax till små fiskimitationer och trollsländelarver. Med plüschil blir det mycket lättare att binda sådana flugor.

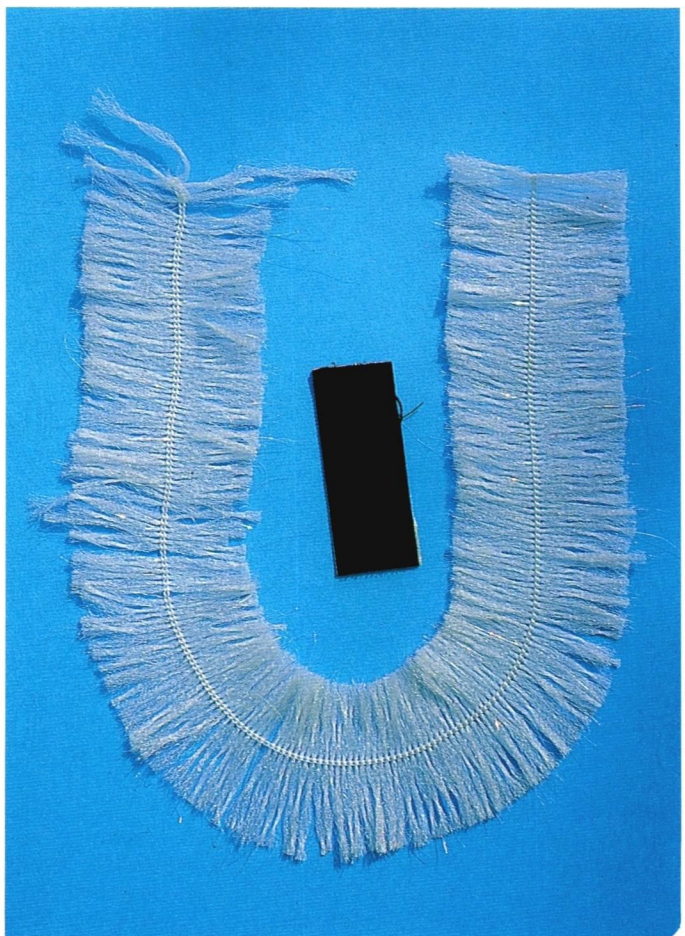
Den ljusa plüschilen ger dessutom ett halvtransparent intryck i vattnet, vilket gör det extra lämpligt för att imitera små halvgenomskinliga fiskyngel och andra liknande bytesdjur.

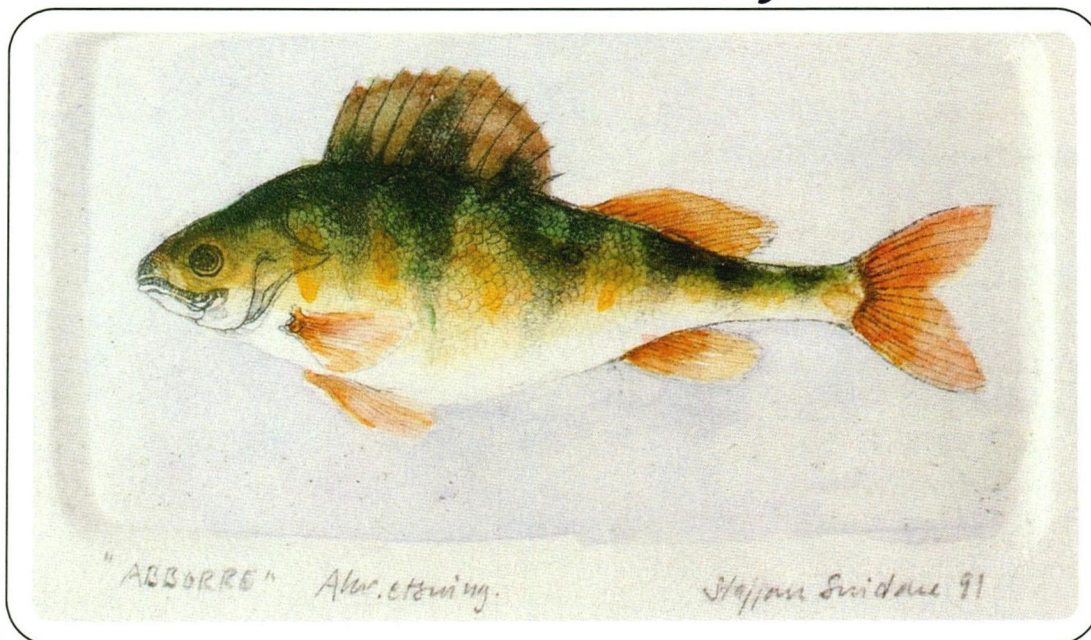
Sidan till vänster: En härligt grön groda sitter i bindstället.
Ovan: En vackert färgad plüschilmus försedd med svans, ögon och öron.

Till höger: Plüschil levereras enbart i vit färg men kan målas med vattenfasta filtspetspennor. Den lilla kardborrbiten används för att borsta materialet så att det får en plyschliknande yta.

Nedan: En liten randig fiskyngelimitation.

Fiskekonst i det lilla formatet

Samlandets glädje har uppmärksammats av allt fler flugfiskare. Det är en trend som vi sett länge ute i världen, men som nu börjar slå igenom också i Skandinavien.

Och man kan samla allt – från gamla redskap, böcker till fiskekonst...

Text: Kenneth Norstedt Foto: Gösta Jansson

Under senare år har intresset ökat att samla föremål som har samband med flugfiskesporten. Det kan vara gamla flugor eller redskap, böcker och fiskekonst – en utveckling som pågått mycket länge ute i världen. Flugfisket blir därmed närmast en livsstil och en hobby som man kan ägna sig åt året runt. Åtskilliga av de vackra laxflugor som binds idag är till exempel inte avsedda att fiskas med utan för att hängas vackert inramade på väggen.

Böcker har alltid varit värdefulla för mig. De är vackra att titta i och texten förmedlar viktiga budskap från tidigare generationers flugfiskare till vår tid. Fiskekonst är också värdefull att omge sig med, och då räknar jag inte värdet i kronor utan i upplevelser. Men eftersom konst är ett hantverk, blir den också tyvärr med nödvändighet oftast tämligen dyr i inköp. Ett bra alternativ är då god originalgrafik som trycks i begränsade upplagor. Det är då fortfarande fråga om originalkonst, men i prishänseende är den överkomlig för alla och envar.

I raden av våra nordiska fiskekonstnärer, vars illustrationer vi ofta kan glädja oss åt i FiN, vill jag här gärna presentera en ny bekantskap. Mitt eget intresse för att binda vackra gamla laxflugor för väggen har nämligen samtidigt också fått mig att se mer på annan fiskekonst. Därvid har jag funnit en del intressanta konstverk gjorda av en person som egentligen inte är flugfiskare, men som ändå fascinerats av de vackra flugorna. Sommartid gäddfiskar han bara några gånger som ren avkoppling. Men flugor är vackra – det behöver man inte vara flugfiskare för att se.

Staffan Snidare, grafiker från Enskede, trollar fram de mest utsökta fisk- och flugmotiv i sin ateljé. Bilderna, som oftast är små miniatyrer, är etsningar från kopparplåt. Denna färgas in med tryckfärg och torkas därefter av så att färgen bara finns kvar i de etsade linjerna. Över plåten

läggs sedan ett 400 grams syrafritt vitt papper och det hela dras genom en kraftig press under högt tryck. Färgen förs då spegelvänt över på papperet, och man kan också se att det är fråga om äkta kopparplåtsgrafik genom att själva plåten finns inpräglad i det tjocka papperet som en svag fördjupning runt motivet. För varje ny bild måste Staffan färga in plåten på nytt, och när de färdiga trycken fått torka, målar han dem individuellt med akvarellfärg för hand. Så nog är det fråga om originalkonst. Motiven av flugorna har gjorts lite mer

levande och ibland till och med skämtsamma genom att Staffan försett sina flugor med ögon och mun vid flugans huvud. I övrigt är flugorna mycket välgjorda i alla detaljer, och det märks att konstnären inte bara låtit sig inspireras av flugornas färger och former, utan han har också med hjälp av lånade böcker om flugbindningens konst studerat sina motiv i detalj och satt sig in deras uppbyggnad och bakgrund och på så sätt kunnat ge sina flugor de rätta proportionerna. Det här är små bilder som man knappast hänger över soffan, men som ger flugbindarhörnan den rätta inramningen och som man kan glädjas åt varje dag man ser dem – och det år efter år. Dessutom kostar de under tusenlappen, vilket gör dem åtkomliga för alla som förstår att uppskatta originalkonst på väggen.

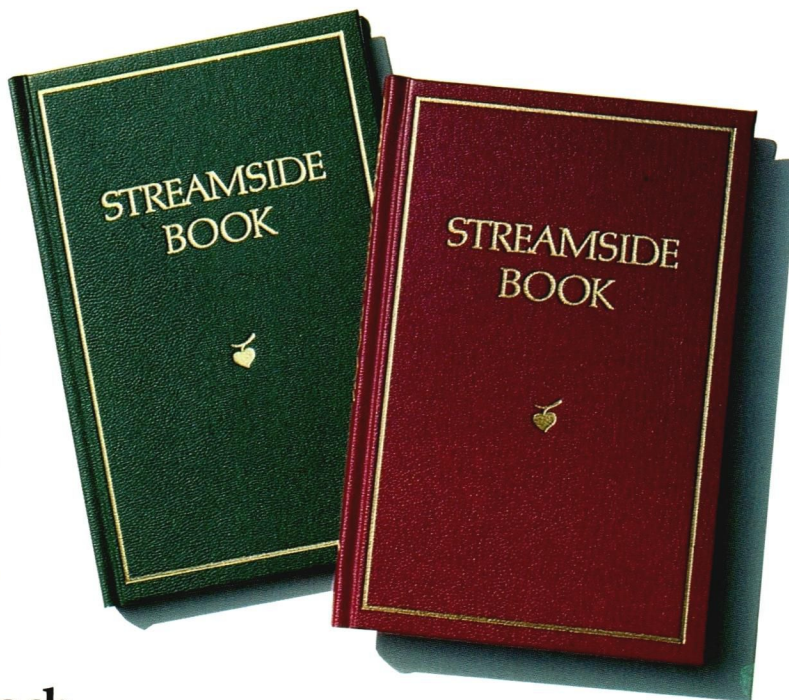
Presenttips från FiN

Fäst dina fiskeupplevelser på pränt!

Den bästa fiskeboken är den du skriver själv. Andras upplevelser går aldrig upp emot de egna. Därför har FiN tagit fram en STREAMSIDE BOOK med helt oskrivna blad...

Dagboken har formatet 11×17 centimeter för att lätt få plats i fiskejackans ficka och de hårda pärmarna är klädda i ett smutsavvisande material för att boken ska tåla att följa med ut till strandkanten. Till inlagans 112 sidor har vi valt ett papper som är lämpligt att skriva och teckna på med både blyerts- och tuschpenna – men som också tål akvarellfärg.

FiN:s nya dagbok kostar endast 150 kronor. Glöm inte att ange röd eller grön färg på bokens pärmar vid din beställning.

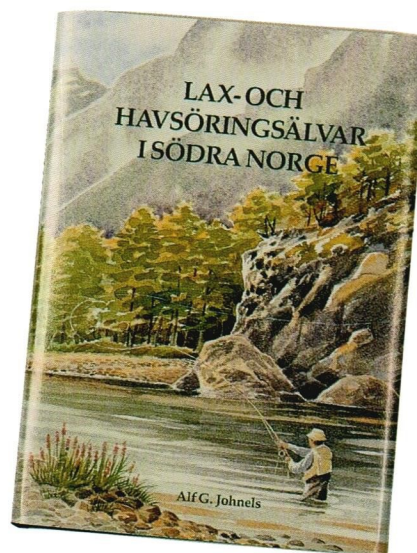

Guide till norska lax- och havsöringsälvar

Alf G Johnels – vetenskapsman och professor vid Naturhistoriska Riksmuseet – är också passionerad sportfiskare. Sina många resor längs norska älvar har han nu samlat i boken "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" – till nytta och glädje för alla sportfiskare som söker sitt fiske i norska vatten.

Boken är uppdelad i två avdelningar. Den första behandlar det norska fjordlandskapet och dess älvar, något om laxens biologi, hur man läser fiskens ålder med hjälp av fjällen samt tankar kring hoten mot laxen och laxfiskets framtid.

Bokens andra del utgörs av en sammanställning över 198 norska lax- och havsöringsälvar från Oslo-området och upp till Trondheimsfjorden med kommentarer om fiskförekomst, fiskbara sträckor, fångststatistik och annat av intresse för den besökande sportfiskaren, t ex mängder av mindre älvar, vilka är i det närmaste okända för den fiskande allmänheten. Som FiN-prenumerant köper du boken till reducerat pris – 220 kronor.

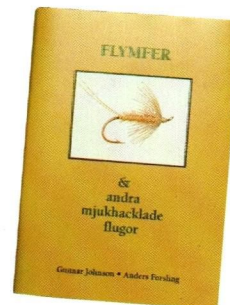

Flymfer & andra mjukhacklade flugor

Här kan du läsa om de mjukhacklade flugornas utveckling från Stewart och Skues över till den amerikanska skolan med Leisenring och Hidy. Boken beskriver också hur du väljer material och hur du binder en äkta flymf. Författarna – Gunnar Johnson och Anders Forsling – delar också med sig av sina egna, mångåriga erfarenheter av fiske med dessa speciella flugor.

Flymf-boken innehåller dessutom en unik 16-sidig bilaga med färgbilder från Leisenrings "Färg och Materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Specialpris för FiN:s prenumeranter – 162 kronor.

Samtliga böcker kan beställas från: *Flugfiske i Norden*, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90. Porto och postförskottsavgift tillkommer.

Tankar på strandkanten

Den sanna världen

Vadarnas filtsulor dämpade fotstegen på grusvägen. Jag gick med bestämda steg och kände mig målmedveten. Allt kändes så självklart och hemtamt samtidigt som ett drag av överklighet färgade bilden. Äntligen här, äntligen tillbaka efter 3 års exil i regnbågstomma hemma-vatten!

Den nordostliga vinden friskade i och kastade oroliga stråk över älvens vatten. Någonstans därnere gled silvertorpeder och guldbukar över sandbotten och mina ögon sökte spår av dessa i ytvattnet; en virvel, ett snyftande vak eller ett våldsamt slag efter en flyende slända.

Allt var här och nu; hjärtslag, vindens ilande, den torra gommen och andetagen i takt med fotstegen. Mitt i magen, i världens mitt, möttes spänningen inför veckans fiske med oron att misslyckas, att allt skulle bli en svart besvikelse.

Pulsen ökade av upphetsning och ansträngning då jag klättrade ner mot älvekanten genom ris och sly. Spöt fastnade i sega rönnar och håven snärtade in i ryggraden efter en kort sekunds kontakt med en stubbe. Sista biten smög jag sakta med blicken intensivt flackande över vattenytan. Spänningen var så stark att en lätt huvudvärk gjorde sig påmind. Jag satte mig sakta ner på huk i det fuktiga riset. Allt var vatten, vind och andning, allt ruvade och väntade.

Vaket var knappt synligt, men ändå så självklart, självlysande, bekräftande. Mina fingrar darrade då jag lossade flugan från handtaget och började luftkasta. Det var ingen stor fisk, men den var här, framför mig, i denna sekund. Strax efter att flugan landat friskade vinden i och slog upp regnjackans huva över nacken. Nästa kast fick vänta och otåligheten plågade mig. Fisken vakade igen och flugan landade ett par meter uppströms. Vackert och stilla plockade harren den falska insekten och min hand höjde spöt instinktivt.

Alla sinnen tycktes blomma upp och jag befann mig i den riktiga världen, i den sanna verkligheten. Jag fylldes av en känsla av andakt och berusande glädje. Mitt i universum befann sig just nu en fisk, en fiskare och det öde som förde dem samman.

Flugfiske

i Norden

Nr 1 feb 1994
Årgång 16

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA: Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors, tel 0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår 1994 SEK 270 i Skandinavien, SEK 370 i Europa och SEK 440 i övriga världen. Våra postgironummer är: i Sverige 10794-6 i Danmark 5 00 21 33 i Finland 1099 515 i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12-205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR. UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1994 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 1994 beräknas utkomma i apr.

ORVIS UNIKA GARANTIER

25 år på alla spön (gäller alla typer av skador)

NEOPRENVADARE: Första året 100% garanti
Andra året 75% garanti
Tredje året 50% garanti
Fjärde året 25% garanti

(gäller för naturligt läckage)

ÅRETS SUCCESPÖ

Power Matrix 9' #6 4950:-

NEOPRENVADARE m stövel 2800:-

— " — m sock 2550:-

4 och 3 mm tjocka

BATTENKILL 7/8

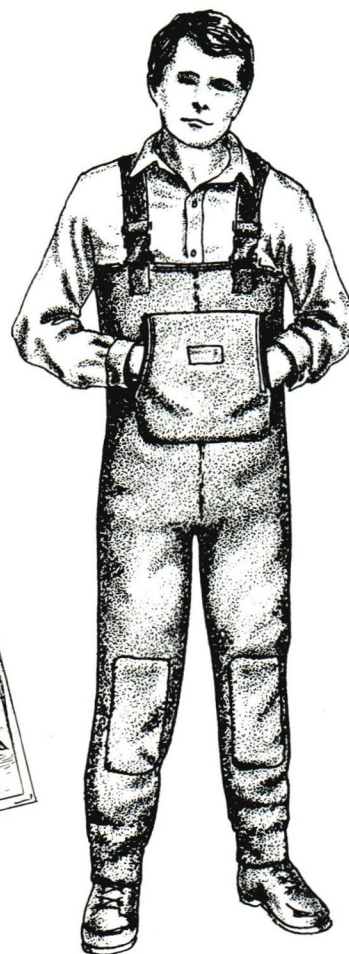
FLUGRULLE m DISKOBROMS 1250:-

ORVIS FICKPLUNTA

av Sheffieldsteel 21 cl 398:-

Beställ Fiske & Fiskars
kat. nr 9 för 20:- eller
Orvis kat. för 20:- eller
båda för 30:-

Säljes av vakna
redskaps-
handlare
eller direkt
av oss

Fiske & Fiskar

Box 5194 200 70 Malmö Tel. 040-26 06 77

SAGE OCH LOOP BJUDER TILL *Drömfiske*

Drömfiske betyder olika saker för de flesta av oss. Kanske vill du besegra och släppa tillbaka en tarpon i Costa Rica eller överlista en stor öring i trolska Tiveden. Eller fånga en lax i djupaste Ryssland.

Oavsett dina drömmars mål så måste utrustningen fungera klanderfritt när det väl gäller. Oftast får man bara en chans!

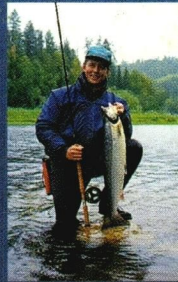
Vi på Loop vill hjälpa dig att greppa chansen, ge dig hän åt äventyret, med det bästa du kan få i utrustningsväg.

Du är välkommen in till våra kunniga återförsäljare som gärna visar våra *nya rullar*; en äkta Looprulle helt i *saltvattenbeständig grafit* och bromsbara unika *Hi-Tec* serien. En helt nytvecklad *väst* med *axelparti i neoprene*

och stående frontfickor. Våra nya *vadare* finns i bröstmodell eller *hoprullbart midjeutförande*. Prova också att binda en fluga på nya Fly-Mate *bindstöd* i världsklass till *kalaspris*!

Trots dollarstegring och kronfall försöker vi hålla 1993 års priser intakta, i vissa fall har vi till och med *sänkt priset*.

Utrusta dig för Drömfiske!

LOOP TACKLE DESIGN

Loop Tackle Design AB, Box 195, S-184 22 Åkersberga
Tel 08-540 680 00, Fax 08-540 686 29

Sage och Loop återförsäljare Sverige:

Alnö Sportfiske Alnö 060-55 68 50, AT Vapen Vimmerby 0492-103 60, Berras Stockholm 08-15 84 70, Björns Stenungsund 0303-843 40, Fiskeservice Östersund 063-10 68 22, Fiskeshopen Trollhättan 0520-361 15, Flugfiskeshopen Luleå 0920-619 39, Gipro Gislaved 0371-142 40, Gävle Fiskeredskap Gävle 026-11 05 00, Husbergs Uppsala 018-13 09 94, Karpens Åkersberga 08-540 680 00, Kjells Fiske Edsbyn 0271-231 00, Liljas Kristinehamn 0550-172 11, MM Sportfiske Göteborg 031-14 80 24, Nya Karlstads Fiske & Fritid Karlstad 054-15 29 22, PO:s Sundsvall 060-11 58 11, RoHo Gällivare 0970-125 00, Sportfiskedepån Helsingborg 042-24 21 10, Sportfiskehuset Lund 046-14 52 75, Sportimport Sandviken 026-25 66 29, Stjärnäs Sportfiske Göteborg 031-19 78 48, T & R Sportfiske Borlänge 0243-22 94 70, Uffes Köping 0221-102 40, Vapencentralen Kalmar 0480-110 56, Vildmarksshoppen Luleå 0920-100 52, Willys Västerås 021-14 44 14, Wittlocks Halmstad 035-11 21 91, Östlunds Örebro 019-27 12 14

Norge:

Alta Laksen Alta 7843 1222, Arnøy & Co Narvik 7692 4209, B & T Sportfiske Oslo 2244 0001, Chr. Bardsen & Søn Haugesund 5272 1113, Fiske & Fritid Molde 7121 5315, G-Sport Tromsø 7768 3042, Grönberg Sport Kristiansand 3802 7397, Intersport Ulsteinvik 7001 0630, Sakshaug Sport Stjørdal 7482 4509, Marius Baerums verk 6756 0824, Marius Sandvika 6754 6660, Nor-Sport Trondheim 7352 2193, Nye Elektrosport Löddingen 7693 1300, Oterkil Våpen & Sport Skien 3552 2172, Parabolflua Harstad 7706 5022, R.S. Fluer Oslo 2267 0001, Rana S-lag Mo i Rana 7515 1633, SportGuide Oslo 2242 8639, Sport og villmark Lakselv 7846 2256, Sportshuset Nesbru 6698 0921, Zaigo Sportfiske Sarpsborg 6915 24 69

Danmark:

Bössemager Korsholm 9735 0999, Ekvator Sport Odense 6611 2993, Fiskeri & Fritid Rungsted Kyst 4576 1012

Finland:

Turun Pyyntivaline Turku 21-23 33 800, Tiura-Oistin Oulu 8131-109 26